

ARREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KORUT 52. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetés ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1²⁰ lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 szeptember 23

38. szám

Nagy Emil vasárnap Jászladányban csatasorba szólított minden független magyart, akinek meggyőződése, hogy a mai rendszer az ország romlását okozza

„Elérkezett a tettek ideje, nyíltan hirdetem, hogy a haza érdekében rendszerváltozásra van szükség! Bethlen ma még a feje körül fénylő koszorúval távozhatna, pár év múlva csak csufosan!...”

Még a képviselőház összeülése előtt teljes programmal akar az ország elé állni, az a véleménye, hogy itt az utolsó óra

Jászladány, szeptember 22.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Vasárnap délután a legtávolibb tanyáról is bejöttek a gazdák Ladányba, hogy meghallgassák Nagy Emil beszámolóját, amely az őszi politikai kampány emlékeztetés nagy eseményének ígérkezett. Vasárnap reggel Újszászig ment élje deputáció, virágos kocson, tulorádó lelkességgel hozták át Ladányra a feleségével együtt, aki zászlónya volt az ipartestület délelőtti zászlószentelő ünnepségén. Bankett után türelmetlenül várakozó

sok ezernyi nép előtt

kezdt beszélni Nagy Emil:

Egyetlen név van ma a világon, Kossuth Lajos neve, ezt mindenki ismeri — kezdte beszédét —, de ezt itthon sokan nem akarják tudomásul venni. Aki külföldön jót akar cselekedni Magyarországnak, ne tegyen mást, csak hárdesse, hogy Kossuth nemzete vagyunk. Akadt egy férfi, aki sikra szállt hazánk nagy ügyéért s

külügyi kormányunk ezt az egy embert is el akarta kedvelteníteni.

Mondta is nekem Rothermere: *Figgye el, uram, ha önké néhányan nem lennének, már régen nem csinálnék semmit!* Rothermere munkájából én is részt kértem, dolgoztam odakünn önzetlenül, a saját költségemen, ami Magyarországon manapság nem általános jelenség. Előkerestünk ahhoz a ponthoz, hogy föl kellene lépni a revízió érdekében. A kormány ezt azért nem teszi, mert éri, hogy erre teljesen alkalmatlan. Nagy önfeláldozásra, munkára, esetleg csalódásra kellene felkészülnie. *De nem léphet föl egy olyan kormány, amelyik nem mondhatja el magáról, hogy a hatalma a demokratikus nemzeti tömegek szabad akaratának megnyilvánulása alapul.*

A mai kormányzatnak az egész világon olyan reakciós, oligarcha, feudális hire van, amely már egyedül is akadály minden revíziós föllépésnek.

Csak olyan kormány győzhet a revízió ügyében, amely a nemzetek fórumán elmondhatja, hogy *mögötte van az ország.* Nem mondhatja ezt el magáról a magyar kormány, hiszen minálunk a képviselőválasztás kinevezésén alapul.

Hogyan lépjen föl orélyesen egy kormány-

zat, amely nem állíthatja, hogy titkos választás esetén mellé állna a nemzet?

Reakciós a kormány hire éppen azokban az országokban, ahol szövetségünk van a nagy polgári társadalmak jóindulatára. Nem alkalmas a mai kormányzat a revízió kezdeményezésére azért sem, mert Rothermere revíziós politikája a béke gondolatába kapcsolódik. A revíziós politika csak azt a célt tűzheti ki maga elé, hogy a jogos kívánságok kielégítése után békét keressünk szomszédainkkal. *Erre garanciát is kell nyújtani, márpedig semmiféle abszolútisztikus jellegű kormány ezt a garanciát nem adhatja meg.* Hiszen amit az egyik kormány ígér, a másik megtagadhatja. A garanciának csak akkor van nemzetközi ereje, ha a nemzeti tömegek egységes akaratán alapszik...

Nagy taps. Nagy Emil a kezével int, hogy várjanak, még nem fejezte be, amit mondani akart és így folytatja:

— *Itt, nálunk a nép és a parlament nem számít. Hiába beszélünk demokráciáról!* Ismerek alkotó és romboló demokráciát: a rombolóból már kaptunk, alkotó demokráciára van szükség. En az alkotó demokráciát akarom

Bethlennel szemben, aki akarata ellenére is a romboló demokráciát képviseli.

A mai modern világban csak úgy lehet előrehaladni, ha a kormány előrelátással dolgozik, ha nem várja be, amíg a haladást rákényszerítik, hanem előrelátással akkor fog hozzá a népi reformokhoz, amikor a helyzet kulcsát meg a kezében tartja.

Minden kormány addig legyen engedékeny, amíg hatalmas!

Demokráciát csak addig lehet csinálni, amíg nem késő, addig lehet forradalom nélkül. Ha ezt elmulasztják, föltornyosul a nyomorúság és nem lehet többé mérsékelt demokráciát kezdeményezni. *Ezért követelem a demokrácia fokozatos kitérését, Bethlen ezt nem akarja meghallani. Neki csak szépeképp mondanak, hogy örüljön neki! Kimondom:*

szeretném a kormányt rázkódtatás nélkül megbuktatni, de ha ez nem sikerül, nagy bajok lesznek, mert később a kormányral együtt az ország is bukik.

— *Az országban vég nélküli urhatnomság,*

Alázatos csizmák

Kisgazdadeputáció igyekszik Scitovszky belügyminiszterhez. Mit akar ez a derék, csizmás küldöttség a minisztertől? Talán bővebb egyesülési, talán kiadósabb gyülekezési szabadságot? Ez a küldöttség mást kér Scitovszkytól. Azt, hogy a miniszter gondoskodjék arról, hogy a kisgazdák kellő és illő számban jussanak be a vármegyeházára. Ennek a fele sem tréfa. A kisgazdák be akarnak jutni a megyeházára. Ami jogos. A kisgazdák győzni akarnak a választáson. Ami még jogosabb. És erre apellálnak jóindulatára a... nem a választónak, hanem a belügyminiszternek. És most eszünkbe jut, de igazán csak úgy egészen mellékesen, hogy ha más országokban egy párt be akar jutni egy törvényes testületbe, részt kér a választás eredményéből, akkor az megostromolja nem a belügyminiszter fogadószobáját, de azt a vigadótermet, azt a meeting-squaret, azt a kurtakocsmat, azt a piaceteret, azt a hangárt vagy tudja a jó Isten kicsodát, ahol a választók gyülekezni szoktak. A demokratikus országokban a választásnak még mindig két komponense van: a jelölt és a választó. A miniszter mindezekben az országokban csak tárgyalogos figyelője az eseményeknek, amelyeknek le fogja venni a konzekvenciáit. Ha az ő pártja győz, marad. Ha az ő pártja bukik, megy. De hogy a belügyminiszter — a jelöltek fantáziájában — helyettesítse a választók tömegét, ez olyan vadonatúj alkotmányos fölfogás, amelyre nem vagyunk büszkések, hogy éppen a háboruutáni Magyarországon fogamozt meg politizáló csizmák sarkában. Ide juttatta hát az országot a pártmonopólium, ide a politikai közgondolkozást a pártfegyelem és párteimboraság. Az uralom megszokottságából élettörvény lett és hogy szőlőből is lehet bort csinálni, választótól is lehet mandátumot kérni, eszükbe se jut már az embereknek! Nem tudjuk, milyen választ fog adni a belügyminiszter az alázatos jelölték alázatos küldöttségének, de lelke mélyén kell, hogy ő is megrendüljön. Kell, hogy meghökkenéssel lássa, milyen mélyre zuhant nálunk az alkotmányos gondolkodás, a közszabadság ősi magyar, inkarnátusan történelmi érzése. Hogy a nép megnyire levonta az utóbbi esztendő eseményeinek és gyakorlatának konzekvenciáját és hogy szuverenitását miként adja át finom selyempapírba csomagolva, mint születésnapi ajándékot a magas kormányznak. Ha Scitovszky mint jó magyar ember (és ő kétségtelenül az) elgondolkozik a dolgokon, félelemmel kell, hogy eszébe jusson: jöhet még idő, amikor ez a tulengedelmesre dresszírozott, ez a vajpuhára puhított néplélek más, esetleg nemzetellenes kormány kezébe teszi le akaratát, örendelkezési jogát, választási szabadságát. A menyasszony tulszép. Tulságosan kormánypárti. Pártja nem egy, hanem a kormányznak, annak, amelyik itt van és közigazgat és adókat behajt és állásokat ad és kenyeret szel és a közadokból jutalmaz és rendeleteket kiad és választásokat kiir. Ez az engedelmes istancizáló küldöttség pedig egyike legszomorubb alkotmányos anekdotáinknak. Fanyar és szivertrendítő élc, tragikus paradoxon, groteskségében is megrázó. Kiábrándító. Megalázó. És — akármilyen csizmás is, akármilyen ködmönös is — nem magyar. Ezek a mezei hadak... Amit tőlük várunk, a magyar néplélek regenerációja és nem degenerációja. Nem szeretjük az alázatos csizmát.

parádésodás folyik, elbámol az ember az óriási pénzköltés láttára. A nép nyomorog s ugyanakkor a népszövetségi kölesön s az adóköz pénzé haszontalanságára ment el. A kormány politikája ahhoz az emberhez hasonlít, akinek egyetlen rongyos alsó ruhadarabja van s eldönti, hogy megfogadja, cifra rézgombot varrat rá. Angliában végigtanulmányoztam a munkásbiztosítást, közpénzügyekkel remekül végzik a munkát, nálunk nagy állásokat kreáltak, potyaautókkal, a jó pajtasok hivatalt kaptak. Elfelejtik, hogy az ur csak a maga pénzén ur és nem az állam pénzén. Felhőkarcolókat építenek az akták számára.

az egész rendszer pajtáskodáson, cinizmuson, urhatnamságon épült föl.

Az urhatnamság helyett szerénységet, a cinizmus helyett idealizmust, a pazarlás helyett takarékoságot követeltek. Olésó, angol pénz jöhetett volna ha az országba, állami garanciát kértek, nem kellett, mert sértette volna a nagybancok érdekeit. Ez ma fontosabb volna, mint a nép élete?

Miért nem akar a kormány lemondani a hatalomról?

Rége óta érthető volt, hogy kormányzati érdekszövevényzet alakult, hogy negyvennyolcas aspirációval szemben Bécsben is elfogadott kormányrendszert tudjon föntartani.

Ma még fénylő koszorúval a feje körül hatalomhoz való szervezett göresös ragaszkodást.

Bethlent, mint embert nagyon szeretem, meggyőződésem, hogy hatalmas nemzeti missziót végzett: ő taktikai és nem alkotó zseni. De a taktikából elég volt, elérkezett a rendszerváltozás ideje!

Ma még fénylő koszorúval a feje körül mehetne el Bethlen, pár év múlva esufosan fog távozni!

Szókimondó ember vagyok, tele munkaerővel, dolgozni akarok a revízióért s nyíltan meghírdetem, hogy a haza érdekében rendszerváltozásra van szükség.

Elérkezett a fettek ideje.

innen, Jászladányról szólótk föl minden független magyart, legyen az aktív politikus vagy politikával nem foglalkozó polgár, tartozzon a jobb- vagy a baloldalihoz, legyen radikális vagy konzervatív, bármilyen vallású, jöjjön, tegyen félre minden szempontot, ne törődjön királykérdéssel, álljunk össze, hogy véteket kiáltva megmenthessük az országot. Mi nem járhatunk el általános elméleti elvek szerint, nem majmolhatjuk az olyan nagy országokat, ahol valóságos parlamentarizmus van, a magyar társadalom nem is tudhat kiállítani különböző világszemléleten alapuló kormányképes pártokat. Nálunk ma csak egy tudom elképzelni a rendszerváltozást, hogy

minden kérdés fölretételével

sorakozzék minden magyar, akinek meggyőződése, hogy a mai rendszer továbbvitele az ország romlását okozza.

Tömörüljön egy tábora mindenki, aki ma még jüggelten s az ország sorsát előbbre helyezi a maga kiesinyes érdekénél!

A Budapesten járt párisi városatyákat azzal vádolják a francia lapok, hogy szórakozásra költötték a polgárság pénzét

Állítólag 80.000 frankba került a bécsi és pesti tanulmányut

Páris, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Budapesten is vendégségben járt párisi városatyák ellen valóságos sajtókampány indult meg. A francia lapok fölvetették a kérdést, hogy a bécsi vízvezeték és a budapesti Dunakikötő tanulmányozására miért kellett 17 képviselőt kiküldeni, akik közt alig négy volt szakember, míg a többi minden technikai kérdésben járhatlan. A városatyák — így szól a vád —

szórakozásra költik a polgárság pénzét, a 17 kiránduló 80.000 frankot vitt magával.

Ezzel függ össze, hogy a párisi városi tanács elnöke, Audigne gróf táviratilag utasította Loyaut, hogy schol Páris nevében beszédet ne tartson. A sajtóbotrány mindenesetre kellemetlenül érinthette a bizottság tagjait, akik közül többen Epernyáben szálltak ki a vonatból és autót jöttek be Párisba, mert

Slték attól, hogy fűntetés várja őket a pályaudvaron.

Vasárnap ismét lövöldöztek egymásra a Heimwehrek és a szocialisták

Bécs, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap egy bécs-környéki faluban összetűzésre került a sor Heimwehr-legénység és szociáldemokrata munkások között. 12 főből álló Heimwehr-eszport Oberlaaból, ahol egy zászlószentelési ünnepélyen vettek részt, hazafelé tartottak, amidőn Laarberg munkástelepen a „Vörös Súlyom” nevű szocialista cserkészegylet tagjai megtámadták a Heimwehreket. Verekedésre került a sor, amelynek során mindkét részről több revolverlövést is leadtak, anélkül azonban, hogy a lövések valakit is megsebesítettek volna. A lövések zajára a munkástelep összecsdült lakossága is rátámadt a Heimwehrekre, amire ezek a katolikus templomba menekültek. A munkások körülvették a templomot. A Heimwehr-eszportot szorongatott helyzetéből a csendőrség mentette ki.

Letartóztattak egy képviselőt és több mint száz rendzavarót a német nemzeti szocialisták vasárnapi fölvonulásán

Berlin, szeptember 22.

(A Wolf-ügnökség jelentése.) A nemzeti szocialisták vasárnap délben propaganda-fölvonulást rendeztek Neukülnben és a város délkeleti részében. Ennek során többhelyütt összcútközésre, sőt lövöldözésre került a sor, a menet résztvevői és a másfoglósuaak között, ugy, hogy a rendőrségnek közbe kellett lépnie. A Görlitzer Bahnhof mellett egy magánautót, amelyben Goebbs birodalmi gyűlési képviselő ült, négy másik nemzeti szocialistával együtt, fültartóztattak. A szóváltás hevében mind a két oldalon

több lövés dördült el.

A rendőrség Goebbs képviselőt és az autót többi utasát letartóztatta. Rajtuk kívül több mint

száz rendzavarót állítottak elő a rendőrségre.

Este hét órakor Goebbs képviselőt és négy társát ismét elbocsátották. Megállapították, hogy a képviselő autóját a politikailag ellentétes gondolkozásuak erősen fenyegették, mire Goebbs egyik utitársa riasztópisztolyát elstűtötte.

Wiesbadenben ül össze a jóvátételi bank szervezőbizottsága

Páris, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A nemzetközi jóvátételi bank szervezőbizottsága

Wiesbadenben ül össze.

Francia részről a németeknek ezt a javaslatát elfogadták és Anglia, Belgium és Japán képviselői szintén beleegyeztek abba, hogy a konferenciát Wiesbadenben tartásán meg. A Belga Nemzeti Bank és a Német Birodalmi Bank megbízottai már a legközelebbi napokban Wiesbadenbe érkeznek.

A beszámoló után vita indult meg, vajjon Nagy Emil toborzója kezdeményező lépés-e új ellenzéki pártalakulás jelé? Erre vasárnap este Nagy Emil nem adott választ. Annyi bizonyos, hogy még a képviselőház összeülése előtt teljes programmal akar az ország elé állni. Az a véleménye, hogy itt az utolsó óra, Lukácsovich Lajos

Sohasem voltam kereskedelemellenes,

mondotta Mayer miniszter vasárnap Hódmezővásárhelyen, ahol a kertészeti kiállítást nyitotta meg

Hódmezővásárhely, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Mayer János földművelésügyi miniszter vasárnap délelőtt választókerületébe, Hódmezővásárhelyre érkezett, hogy részt vegyen a kertészeti kiállítás megnyitásán. A minisztert a vasútállomáson Soós polgármester és Lázár gazdasági főtanácsos, a kertészeti kiállításon pedig Kamocsay főtanácsos, elnök üdvözölte. A miniszter válaszában hangzottatta, hogy

nem szabad a többtermelés és jobbtermelés egyedül célhoz vezető elveiről lemondani.

A gazdák — mondotta — joggal kérdezhették ugyan, hogy hol találják piacot, erre azonban azt felelték, hogy az egyes államok önellátást terve előbb-utóbb meg fog dőlni.

A kiállításról a miniszter a református főgimnáziumba ment, ahol D. Nagy igazgató és Papp lekész fogadták. Az ebéden Eryey tanár, az egységes párt ügyvezető igazgatója mondott pohárköszöntőt a miniszterre, aki válaszában hangzottatta, hogy az ország előbbrevitelét akarja szolgálni. Az ebédről a miniszter a kereskedők testületének helyiségébe hajtatott, ahol a hódmezővásárhelyi kereskedők élén Telek Andor üdvözölte. A miniszter válaszában az ország súlyos gazdasági nehézségeit esetele s kifejtette, hogy fokozott mértékben szükség van arra, hogy a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem együttműködjék. Kijelentette, hogy

ő sohasem volt kereskedelemellenes.

mert nagyon jól ismeri a kereskedelem nagy gazdasági jelentőségét. Az exportintézetet is kizárólag a kereskedők, főleg a kiskereskedők érdekében létesítette.

Sevilla mintaválasztás november 1-től kezdődőleg.

Az egyes üzletekben, ahol mintáinkat kiállítottuk két levelezőlapot kap. Az elsőn szavazzon az Önnek legjobban tetsző 3 mintára és küldje be. A másikat egy későbbi időpontra legye el.

Közhírré tesszük a megállapított 3 legjobb mintára beérkezett szavazatok számát. Találja el, hogy hány szavazatot érkezt az egyes mintákra.

Aki a pontos számot eltalálja, 800 pengőt, az ezt legjobban megközelítő pályázó 200 pengőt, a következő 100 pengőt kap.

Elosztunk még 10 darab 20 pengős és 20 darab 10 pengős jutalmat.

Bővebbet minden szakmabeli jobb üzletben, vagy nálunk

Filtext
RT, V, Szent István-tér 15

UNIO

Folytonégő kályha
Amerikai rendszer
Magyar gyártmány

Kézpénzeladási árak azonnali szállításra:

170 m³ P 328.—, 200 m³ P 352.—, 400 m³ P 400.—
600 m³ P 456.—, 600 m³, nagyon díszes P 620.—

Részletfizetésnél külön kedvező árak és feltételek
Minden darabot teljes szavatosságot vállalunk

Gyártja az Oeti Antal vasöntőde és gépgyár Rt, Budapest

Központi eladás és mintaraktár:

VI, Andrassy-ut 9. Lípót 961—08

Bizományi lerakát:

Markovits J. utóda Kaplonyi József cég, V, Báthory-utca 9. Tel.: 246-85

Figyelem! Éredekli amerikai kályha a magyar piacon nincsen. Ulasítsa vissza a külföldi gyártmányt

HELLER dobozemmenthali

Váltóhitelt folyósítunk

dologi fedezetre, autóra, ékszerre, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi áruira

Jelzálogkölcshözök

II. helyre is előnyösen folyósítunk

BANK- ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT

Budapest V, Nádor-utca 30. szám

Reich Koppel főrabbi, felsőházi tag vasárnap reggel 92 éves korában meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap reggel 92 éves korában meghalt Reich Koppel, a budapesti ortodox zsidó hitközség világhírű főrabbi, aki felekezeti és a felsőházban képviselte. Reich Koppel negyven év óta, amióta a verbói szerény papi állásból az ország legnagyobb ortodox hitközségének élére került, *patriarchális alakjával fogalommal vált hívei körében.* Sok család lakásának falán ott függött az őz főpap arcképe és legendák öröklődtek egyik generációról a másikra Reich Koppel bölcsességéről. Evtizedeken át szokássá vált ortodox kereskedők körében, hogy

szerződéseikben Reich Koppelt jelölték ki választóbirául,

mert a főrabbi bírói székétől fölperes és alperes majdnem mindig megbékélve és barátságban távoztak. Teológiai kérdésekben *külföldön is elismerték Reich Koppel tekintélyét* és nem egyszer bocsátották az ő döntése alá vitás teológiai kérdéseket, úgy, hogy az őz főpap ezekben a kérdésekben *valóságilag az egész világ ortodox zsidóságának törvényhozójává vált.* Ennél a nagy tekintéllyel fogva már évekkal ezelőtt ő lett az országos rabbi-kollégium elnöke, amely liturgiai vitákban hozott döntvényeket és ezek a *döntvények majdnem mindig Reich Koppel álláspontját tartalmazzák.* Reich Koppel

társadalmi téren is nagy népszerűséget élvezett.

Amikor a felsőház megalakult, az ortodox zsidóság természetes képviselőjeként mindenki az első pillanattól kezdve Reich Koppelt tekintette. A felsőház üléseire azonban már nemigen járt el az ortodox főrabbi, aki

92 éves korában is még szemüveg nélkül írt és olvasott.

Az utóbbi időben a hitközség ügyeit veje, *Sussmann Viktor*, másodrabbi intézte. Négy héttel ezelőtt a 92 esztendő öreg urat *tüdőgyulladás* miatt szanatóriumba kellett szállítani. Reich Koppel nem kelt föl többé az ágyból, napok óta *csak injekciókkal tartották életben.* Halálának híre báró *Wlassics Gyula* a felsőház nevében részvétáviratot intézett a hitközséghez. A főrabbi temetését hétfőn délután 1/3 órára tűzték ki. A menetben, amely a Kazinezy-utcai templomból fogja Reich Koppel koporsóját a régi németvölgyi temetőbe kísérni, az ország ortodox hitközségeiből *több mint száz rabbi fog résztvenni* és a sirmál 15 pamond bucsuzatott. Reich Koppel életében sem beszédt, sem teológiai tanulmányait nem rendezte sajtó alá; *esaládja most azzal a tervvel foglalkozik, hogy hátrahagyott írásait könyvbe-gyűjti és kiadja.*

Egy budai cukrászban vasárnap este véletlenül agyonlőtte a cukrászinas gazdája leányát

(A Reggel tudósítójától.) Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap este egy kis budai cukrászban. A *Krisztina-körút 8. számú háza, a Vérmezőnél,* a Délivásut közelében van *Moravék Géza* csinos kis cukrászja, ahol a dráma lejátszódott. A kis cukrászban a nappal ülték a vasárnap vendégek, amikor 8 óra tájban a *háttal levő műhelyből váratlan fejverdoréren hangzott:*

a fiatal cukrászinas agyonlőtte a cukrász egyik leányát.

Moravék Géza, akinek atyja főerdész volt, *szervedélyes vadász* és vasárnap, mint rendszerint, *Tétény melletti bérleten vadászott.* Hét óra után érkezett haza a vadászfegyverrel, amely börtökben volt, tölténytszákkal együtt a cukrászda és a konyha között levő kis ruhataári helyiségben akasztotta föl. A cukrászban *Moravék távolléte alatt felesége és két leánya, Irma és Irén* szolgálták ki a vendégeket, míg a műhelyben *Gösz István 19 éves* inas dolgozott. Gösz már két év óta volt *Moravék-nél,* szorgalmas budai flu, akit szinte családtagnak tekintettek. A nagyobbik leány, a 27 éves *Irén* gyakran segített is neki a műhelyben. Irén most is, amikor atyja hazérkezett, a műhelyben volt. *Moravék* már éppen érdeklődni akart nagyobbik leányá felől, amikor a műhelyből *döröment* hallottak. Rögtön beharagtak a műhelybe.

Gösz ebben a pillanatban dohta le a földre a vadászfegyvert s az udvar felőli ajtón elmenekült.

A padlón véres fövel feküdt a leány, *jobbarcát*

és nyakát *tenyéryni széles helyen roncsolták szét a sörétek.* Amire az apja hozzáfutott,

már halott volt,

a sörétek *széttépték nyakán a főttőret* s a sebesülés pillanatán alatt halálát okozta. A rendőri bizottság, amely rögtön kiszállt, mindekelőtt az *apát hallgatta ki.* *Moravék* elmondotta, hogy fegyverrel mindig ő maga kezelte.

régi vadászember, határozottan tudja, hogy a fegyver nem volt megtöltve,

a tok rendszeren le volt szíjazva s a fegyvert szokott helyére tette és sohasem engedte meg, hogy bárki is hozzányúljon. *Az apa vallomása itt megrendítő fordulatot vett,* kijelentette, hogy *a fiut nem okolja,* ellenben azt kell gondolnia, hogy *szerecsenlően leányának élénk érdeklődése földelhálta a fiu nyugalmát s ez lehet a tragédia okozója.* Amint ezt jegyzőkönyvbe vették.

megszólalt a cukrászda telefonja s egy budai őrszobáról jelentették, hogy a flu jelentkezett.

Rövidesen megállapították, hogy *Gösz István* hazarohant szüleinek Akos-utca 6. szám alatti lakására. *„Rettentős dolgot műveltem — kiáltotta kétségbeesetten — agyonlőttem a gazdám leányát, meg vagyok bélyegve, hogy mossam le ezt a bélyeget!”* Ezzel tovább rohant s csak azt kiáltotta vissza, hogy *a Dunába öli magát.* A házbeliek utánafutottak, lefogták és igyekeztek lecsendesíteni. Amikor magához tért,

az anyjával együtt ment el az őrszobára, ahol jelentkezett. Az őrszobából a cukrászdába vittek Gösz Istvánt, aki éppen akkor érkezett oda, amikor a rendőrolyos az áldozat holttestét vizsgálta. Gösz Istvánt, aki *szelid arcu, magas, nyurga, szőke flu,* a helyszínről bevittek a főkapitányságra, ahol *fültűnő vallomást tett.* Elmondotta, hogy *Moravék Irénnel* nagyon jó barátságban volt, sokszor kijött hozzá a műhelybe és *mint mások is,*

most is tréfálkoztak, miközben ő pucolni kezdte gazdája fegyverét, mert azt mások is ő végzi.

A fegyver össze volt hajtva a tokban, úgy vette ki onnan, visszahajította és ekkor a leány *incselkedni kezdett vele, hogy nem meri őt célbaenni.* Miután

a fegyvert ő nem töltötte meg

és nem is gondolt arra, hogy az töltve lehetett a tokban, *az hitte, hogy a fegyver üres* és így tréfából teljesen gyanutlanul vette vele célba a leányt, amire a fegyver legnagyobb rémulétre eldördült. *A két vallomás között nagy ellentmondás van,* ezért a rendőrség tovább folytatta a nyomozást. *Kihallgattak egy szolgálóleányt is,* aki éppen a konyhában volt. A leány azt vallotta, hogy *egyebet nem látott, csak azt, hogy a leány incselkedett a fiuval.* A rendőrség

erre késő éjszaka újból kihallgatta az apát.

A fiut *örizetbe vették.* *Moravék kihallgatása a késő éjszakai órákban még tart.* A rendőrség most azt igyekszik megállapítani, hogy miképen került a töltény a fegyverbe.

Szabolcsban a kisgazdák szövetkeztek a szocialistákkal a megyei választásokra

Nyiregyháza, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Oriási föltűnést keltett Szabolcs vármegyében az *c most kipattant paktum, amelyet a hivatalos gazdaszövetség vezetősége és a nyiregyházi szocialdemokrata párt között a megyei és városi választásokra.* Magyarországon eddig Nyiregyháza történt meg először, hogy

a kisgazdák közösen mennek a választási harcra a szocialistákkal.

Értesülésünk szerint a közös listát már összeállították és a fuzioról szóló plakátokat a napokban kiragasztják. Vasárnap délután tartották meg a szocialdemokraták a nyiregyházi Munkásotthonban a választást előkészítő gyűlésüket, amelyen *Szepessy Albert* fővárosi bizottsági tag ismertette a választási törvényt. A gyűlésen számos kisgazda is megjelent.

Schäffner Käte gyilkosát ma szállítják Bécsbe

Berlin, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) *Bauer Gusztávot,* akit *Schäffner Katalin* meggyilkolásával vádol a bécsi rendőrség, ma *Bécsbe szállítják,* miután a kiadatási eljárás most már befejeződött. *Bauer* továbbra is tagadja, hogy része lett volna a gyilkosságban. *Pressburger,* a híres kriminalista a védője.

A „Brammer” márka biztosítóka

az utcai, társasági és sportszerű elegáns női divatban

a tökéletes egyéni izlésnek

és így félszázad óta vezető pozíciót tölt be az előkelő hölgyközönség legkényesebb izlésének kielégítésében.

Mindaz, amit Páris és London divatosnak deklarált,

az 1929. évi őszi és téli idényre már beérkezett. Ezen tökéletesnek elismert, exkluzív kelmeujdonságok: a nemes anyagu, művészies szövésű Scotch- & Harris-Tweeds, Boule-Duvella, Peau de Suède faconné, Moussella, Pointillana, Zibeline-Diagonal stb.

A mérvadó divatszínnek: Pain-brûlé, Castor, Tête-de-Nègre, Bleu-grisaille, Violette-Eugénie stb.

Ujból a divat középpontjában áll a cég által kreált világhírű, mélytűző

gyémántfekete

„Brammer posztó”

a cég utólérhetetlen különlegessége.

Minden érdeklődő hölgynek, vételkényszer nélkül, készséggel mutatja be összes divatujdonságát

Brammer Ödön

IV, Petőfi Sándor-utca 20

Sevilla

MISS SEVILLÁT és MISS DELILÁT keressünk.

A pályázók küldjék be fényképüket. Mindenki résztvehet, nem szükséges hogy Sevillában legyen leányképeze.

Miss SEVILLA és Miss DELILA mind-egyik 5 ruhára való Sevillát és két Sevilla fehérneműkellengyét, valamint 2 ágyra való ágynemű anyagot kap.

Az összes cikkünknek királynőt választunk királynőink közül pedig

Miss Filtex 1930-at.

Miss Filtex 1930 diszoklevelet és 2000 pengőt nyer.

Bővebb minden szakmabeli jobb üzletben, vagy nálunk

Filtex

RT, V, Szent István-tér 15

Ezen a héten, jobbra vagy balra, eldőli Ausztria sorsa

Bécs nyugodt, mert tudja, hogy sorsa nem az utcán, hanem a politikai élet fórumain fog eldőlni. — Már kész Heimwehrgormánylistákat kolportálnak az osztrák parlamentben

Bécs, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az osztrák politikai helyzet az utolsó huszonegy órában lényegesen megemihült. Azok a fenyegetődések, amelyeket a tiroli Heimwehr vezetősége

a kormány lemondásáról és a parlament szétjelkergetéséről

a mult hét végén hangoztatott, az első riadalmat, amelyet keltettek, teljesen hatás nélkül maradtak. A megnyugvásához lényegesen hozzájárult, hogy a Heimwehr szombati esti nagygyűlése, amely az első nagyszabású Heimwehr-összejövetel volt Bécs város falain belül, minden baj és zavar nélkül folyt le. A politikai feszültség engedett azáltal is, hogy az osztrák szociáldemokrata pártban, úgy látszik, a józan belátás kerekedett fölül és az a fölfogás lett urrá, hogy a Heimwehr terjesztékedésének nem szabad — legalább erőszakos eszközökkel nem — útját állni a szociáldemokrata párt némán nézve a Heimwehr gyűléseit és fölvonulásait s csak akkor él hatalmával, ha a Heimwehr a köztársasághoz, a köztársasági intézményeihez, a demokrácia kivívott eredményeihez, vagy a szociális gondoskodás és a népjólét terén elért vívmányokhoz találna hozzányulni. A szociáldemokrata párt éppen ezért elhatározta, hogy a jövő vasárnap, amikor a Heimwehr Bécs körül nem kevesebb, mint négy gyűlést akar tartani,

nem rendez sem négyülést, sem fölvonulást

és híveit ezen a napon Bécs városán kívül, a fővárostól 20—25 kilométernyire yevő kül- városokban gyűjtve össze, ott tart nekik szónoklatokat és előadásokat a politikai helyzetéről. A párt e határozatának taktikai háttere nyilvánvaló:

a szociálisták kerülni akarják az összejelkötésnek még a lehetőségét is

és minden erőszakos lépésért, amely esetleg elkövetkezhetik, a Heimwehrre és annak vezetőire öhajítják az egész felelősséget háritani. A politikai helyzet enyhülése azonban éppen abból konstatalható, hogy ilyen összejelkötésnek vagy erőszaknak — legalább pillanatnyilag — még az eshetőségei is elhalványodtak.

A Heimwehr — ez tagadhatatlan — egyre jobban közeledik politikai céljainak valóra-válásához: a keresztény-szociális párt elnöksége, amelynek egy része a Heimwehrt megtagadta, szombaton tartott gyűlésén szívélyesen üdvözölte a Heimwehr szándékait, a minisztertanács pedig, a Heimwehr mögé tömörült közvélemény nyomása alatt, a mult hét végén

elhatározta az alkotmány revízióját

és nincs kétség afelől, hogy ennek az alkotmányváltatlansnak fölvelel megegyeznek azokkal a kiörségsgökkel, amelyeket a Heimwehr vezetősége az alkotmánymódosítással kapcsolatban hetek óta hangoztat. Az alkotmány-módosító javaslatot Streeruwitz kancellár csütörtökön terjeszti a parlament elé és a jövő események természetesen nagyon sokban függenek attól, hogy a parlament hogyan fogadja ezt a javaslatot és milyen áron hajlandó hozzájárulni az elfogadásához. Nemesak Ausztria legközelebbi jövője függ ettől, hanem a Streeruwitz-kormány is, mert kétségtelen, hogy az a kormány, amely egy ilyen, az ország rendjének alapjait alkotó törvény módosítását kéri

Az iparosbéke megteremtése és Hadik János gróf mellett tüntetett vasárnap a szegedi iparoskongresszus

Szeged, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az Ipartestületek Országos Szövetsége vasárnap tartotta meg országos kongresszusát az iparosok rendkívül nagy érdeklődése mellett. Ötszáz küldött jelenlétében nyitotta meg a szegedi ipartestület pompás székfőzében a kongresszust Papp József elnök, aki az iparosbéke megteremtésének szükségességét hangoztatta. Az erök szétforgásolása — ugymond — kárára van az egész iparoságnak, éppen ezért el kell tüntetni mindazokat az ellentéteket, amelyek az iparosbéke és egység megteremtését akadályozzák.

Somogyi Szilveszter polgármester az iparosok nehez helyzetéről emlékezett meg, majd arra kérte a kongresszus tagjait, hogy tanácskozásiakból kapcsolják ki a személyi kérdéseket és tulzásokot. Kerékgyártó György a kereskedelemügyi miniszter, Kolb Árpád a pénzügyminiszter üdvözletét tolmácsolta, majd Györfly István rektor tartott nagyhatású üdvözölő beszédet, mondván, hogy

nemesak a forgalmiadót, hanem az egész nemzetet egy fázisra kell hozni.

Schneider Mátyás gyulai, Kintizky Antal soproni és Mayer Bertalan kaposvári ipartestületi elnökök valamennyien az iparoságnak az egység megteremtésére való készségét fejezték ki. Ezután Nagy Antal, az Asztalosmesterek Országos Szövetségének elnöke szólalt föl:

— Az IKOSZ ipartestületi és az iparoság boldogulását célzó feladatnak két okból nem tehetett eleget. Először azért, mert a kormány nem állhatott anyagi eszközökkel olyan mértékben rendelkezésre, amely mérvben más országok hasonló gazdasági intézményét a kormányok támogatják. Másodszor azért, mert, sajnos, az IKOSZ egyik-másik vezető tisztviselője nem állott hivatása magaslátán. Kötelességemnek érzem megmondani, hogy ezek az aggályok hevesebben éltek bennem, különösen azért, mert

gróf Hadik János nemes intenciójú törekvéseit láttam a körülmények által veszélyeztetve, veszelében láttam az ő fardhatatlan és önzetlen munkásságának eredményét. Ugy érzem, magamnak tartozom azzal, hogy férfias nyíltsággal kijelentsem, észintén sajnálom a székesfehérvári eseményeket és szeretném, ha ezek meg nem történteknek volnának tekinthetők. Ma, amikor hallom és látom, hogy gróf Hadik János erős és tiszta kezébe vette a rendesindulat, nyugalmmal és bizalommal néz az IKOSZ jövője elé.

A kongresszus nagy ovációval fogadta Nagy

és azt keresztülvinni nem tudja, nem maradhat tovább a helyén.

Erősen tartja magát az a hír, hogy Streeruwitz visszavérese esetén Schober János, a bécsi reáderség elnöke lesz az utóda.

A parlament folyosóin s a politikai klubokban már miniszterlistákat is állítgatnak össze s a helyzet jellemzésére megemlítjük, hogy ezekből a névsorokból nem hiányzik a Heimwehr egyik vagy másik vezetőjének, mint kildással bíró miniszterjelöltnek a neve. Szombaton már kész miniszterlistát kolportáltak, amelyben Schober János elnöksége mellett dr. Grimm pénzügyminiszter, Mutaja Henrik, a Heimwehr-gondolat megalapítója és a szociálisták legnagyobb ellensége a külügyminiszter és dr. Stöckle, a Heimwehr fővezére volna a népjóléti miniszter. Akármennyire is áll még ma a Streeruwitz-kormány, akármennyire nincs szó arról, hogy új kormány lép a helyébe, mégis érdekes és jellemző, hogy az ilyen miniszterlistákat összedülitják és egy ilyen kormány létrejöttét ma már mint komoly eshetőséget latolgatják.

A jövő hét Ausztria sorsára döntő jelentőségű lesz,

de hangsúlyozni kell, hogy azok a harcok, amelyek megvívására a legközelebbi napokban kilátás van, a politikai élet fórumain: a parlamentben és a sajtóban fognak lefolyni és nem az utcán.

Mindenféle rémhír hazugság, mindenféle ijedőzés fölösleges. Bécs nyugodt és elragadtatott békében élvezte az illatos őszi vasárnap szépségeit.

Antal nyilatkozatát és annak alapján határozati javaslatot fogadott el a Hadik elnökölte alatt működő Iparosok Országos Központi Szövetségéről való együttműködés fölveteléről, majd elhatározta, hogy Hadik János gróftól táviratilag üdvözli.

Papp József az ipartestületi reform és a kézműveskamara ügyéről tett jelentést, majd a kisipari hitelkérdés kielégítő megoldását sürgette. Dobsa László igazgató az ipartestületi serelem intézkedéseiről és a jogosulatlan iparizés megállításának szükségességéről tartott előadást, Farakas Elek, az Építőmesterek Országos Szövetségének igazgatója, az építőiparosok serelemének orvoslását sürgette. Györfly István az építőipari törvény mielőbbi megalkotása mellett foglalt állást. Fűrési Lajos az adózással kapcsolatos panaszokat ismertette és az iparosok adóterheinek sürgős enyhítését kívánta, mert

az adózó iparoság összeroppanás előtt áll.

Végh Gyula a huszforgalmiadórendelet módosításáról terjesztett elő javaslatot. Simay Elemér, az úpesti ipartestület ügyésze, az iparoság politikai érvenyesülésének módjairól tartott előadást. Müller Antal a tanoncggy rendezéséről határozati javaslatot nyújtott be. Rácz Antal, a szegedi ipartestület elnöke, az ipartestületi székfőzést elmozdítását kívánta. Lippay István a társadalombiztosítás ellen fölmerült panaszokat ismertette, azok orvoslását és az iparosok létét fenyegető szociális terhek csökkentését sürgette. 9 vasárnygy rendezésére Szölössy Ferenc tett javaslatot.

Sevilla szerencsepályázat!

A SEVILLA vásárlása alkalmával okvetlenül kérijen ennek vásárlását igazoló eladási jegyet.

Ezen eladási jegyet egy vezetékmint, mint keresztnevével, valamint pontos címével és a vett anyag egy kis mintájával ellátva küldje alanti címünkre.

Szigoruan ellenőrzött módszer szerint minden 100-ik vevő saját választása szerint egy ruhára való anyagot kap.

Ezenkívül minden 100-ik ugyanazon vezetéknevű és minden 100-ik ugyanazon keresztnevetű vevő saját választása szerint egy ruhára való anyagot kap.

Végül ugyanezen módszer szerint minden 1000-ik vevő 3 ruhára való anyagot kap.

Bővebbet minden szakmabeli jobb üzletben vagy nálunk

Filtex
RT, Szent István-tér 15

Legújabb angol őszi szövetségünk megérkeztek

SUGÁR
ÉS
BARNA
BUDAPEST VI, TERÉZ-KÖRUT 6

Angol uridivat és feshernemükülönlegesség

Megérkeztek a legújabb

UNDERWOOD írógépeink

Magyarországi vezérkiválettel:

GREINITZ-PIRKNER RT., V. Nádor-u. 11

Telefon: Automata 148-22, 21-14

Az őszi divat új kreációi
Radó Aladár kirakatsorában

Bécsi-utca, Deák Ferenc-utca sarak

Korányi és Villani bizalommal néznek a jövőtételi konferencia elé, mert az atmoszféra kedvez a méltányos megértésnek

Páris, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Báró Korányi Frigyes a szombatot és vasárnapot látogatásokkal töltötte. A francia külügyminiszteriumban is tisztelgett, ahol igen szíves fogadtatásban volt része. Ugyancsak szombaton tárgyalta a Quai d'Orsay báró Villani Frigyes követünk is. Mindkét államférfi, noha a jövőtételi konferenciával kapcsolatban egyelőre minden érdemleges nyilatkozatot elől kitért, kijelentette A Reggel tudósítójának, hogy nyugodtan és bizalommal néz a meginduló tárgyalások elé, annál is inkább, mert az atmoszféra kedvez a méltányos megértésnek.

A magyar kormány álláspontja és képviselőinek adott instrukciója az, hogy az 1924-ben megállapított 200 millióval, valamint az utóállamok birtokába jutott állami javaknak a legmesszebbmenő jövőtételi követeléseknek eleget teltünk. Bármint követelnek ezen fölül, ez

Magyarország guzbakötése és menthetetlen megnomoritása volna.

Meg kell jegyezni, hogy a magyar álláspont, bár nem mondható, hogy száz százalékgig meghallgatásra számíthat, nem talolja magával szemben a nagyhatalmakat; Anglia, Olaszország rokonszenvvel nézik, Franciaország sem áll mercezen velünk szemben. Anglia, Franciaország és Belgium a német fizetésekben a Young-terv alapján megtalálja a fődőzetet a háborúból eredő külföldi és belső tartozásai fizetésére és valószínű, hogy

az érdektelen nagyhatalmak mérséklően fognak közrehatni a kisántant követeléseinek csökkentésére.

A Rue Tilsit 7. szám alatti barokkpalotában, az első emeleten levő aranykirádás, de egyébként díszletes teremben már készen van minden a konferenciára. A terem ablakai az Etoile-ra, a diadalkapura és az ismeretlen katonára sirjára nyílnak. A tárgyalások legalább egy hónapig fognak tartani. A Reggel tudósítója a Quai d'Orsay a következő fölvilágosításokat kapta a konferenciáról:

— Mindegyik érdekelt állam, mint egyenlő tárgyaló fél jelenik meg, érvek és ellenérvek fognak elhangzani,

egyezkedések lesznek

és arról van szó, hogy az érdekek koordinációja mellett végleges rendet teremtsenek. Másrészt lehetetlen ezt egyszerű jövőtételi konferenciának tekinteni: egy nagy követelés megállapításáról van szó, a „tartozik” és „követel” rovatok összegegyezéséről. A jövőtételi bizottság nyilvántart mindent és most azon igyekszik, hogy likvidálja az egész helyzetet. A tárgyalásokat úgy gondoljuk, hogy

mindenki kénytelen lesz áldozatokat hozni, ellenben ezeknek kompenzációk is járnak együtt.

A jobb elrendezés a cél, nem pedig, hogy káosz jöjjön létre.

Arra a kérdéssükre, hogy a román követelések nem igyekeznek-e junktimót teremteni a optánkérdéssel, azt a választ kaptuk, hogy ez nincs kizárva, de a francia külügyminiszteriumnak erről tudomása nincs. Annyi bizony, hogy Csehország három és félmilliárd aranykorona értékű állami javait kapott Ausztriától és Magyarországtól, továbbá a fölzsabadítási kölcsönből 750 millió tartozása van, ezért tehát jövőtételre Magyarország részéről nem tarthat igényt.

son meg neki — és adjon még tíz pengőt kölcsön, mert különben éhen hal. Ezt a levelet a címzett már nem tudta elintézni. Közben maga is... Bernát Pál

A szovjethadsereg teljes készenlétben áll Kína határán

Moszkva, szeptember 22.

(A Tass-iroda jelentése.) Rykov kijelentette, hogy a keletázsiai szovjethadsereg Kína határán teljes készenlétben áll.

Abban az esetben azonban, ha remény van az orosz-kínai konfliktus békés elintézésére, Oroszország nem fog erősebb eszközökhöz folyamodni. Rykov erőlesen kikelt a kínai csapatok és az orosz feldérgárdisták orosz területre való betörései ellen. Oroszország nem fogadhatja el a nankingi kormány eddigi javaslatait, mert azok azt jelentnék, hogy Oroszország kapitultált a kínai tábornokok előtt.

A páris—nizzai gyorsvonaton meghalt egy volt cári miniszter

Páris, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Párisból Nizzába robozó gyorsvonaton vásárnapi reggel hirtelen meghalt egy öreg ur, aki a II. osztályon utazott. Irásából megállapították, hogy Vesslagoff volt orosz admirális. Vesslagoff, aki most 87 éves, a boxer-lázadás idején a csendesóceáni orosz flotta parancsnoka és később orosz tengerészetiügyi miniszter volt, a világháború alatt a Törökország elleni tengeri hadműveleteket vezette.

Vasárnapi látogatás a virágos rózsadombi Bermann-villában

Beszélgetés a villa úrnőjével, aki huszonhat évvel ezelőtt egy Károly-köruti kis üzletből indult el az urával s egy kifutófiúval...

(A Reggel tudósítójától.) A rózsadombi villa lehunyt ablakát némán merednek az ősi napsütésben piruló, elhagyatott kertre. Bermann Ferencet, a tegnapi még híres belvárosi textilnagykereskedőt, akiről azt beszélték, hogy egész Magyarországon a legnagyobb vidéki textilüzleteket köti és aki 12 év óta kereskedői pontossággal minden este ebbe a villába tért meg, pénteken délután a rendőrségről nem jött már haza a szokott időben. Szombaton délután Bermant az ügyesség fogházába kísérték és hétfőn dél előtt a vizsgálóbíró hallgatja ki, hogy megállapítsa, megkárosította-e Bermant a hitelezőit, akik a kényszerregegyezések hosszas luza-vonaja után

esalás miatt jelentették föl a Wekerle Sándor-utcai nagykereskedőt.

A villában, ahol egy szürke budapesti kereskedőtragedia játszódott le, vasárnap mindenki lábujjhegyen jár, csak egy hátsó szobában kacag föl néha játék közben Bermant két kislánya. A kertnyíló ablak nehéz csipkefüggönye mögül egy energikus vonású, szo-

moru asszonyarc, Bermann felesége néz le a kertre.

— Ez az egész kert, a hársak, a platánok, a dahlák, az a nagy csomó nyuljohozám már mind nem a miénk — mondja. — A villa, a kert, a butoraink, a képek a falon: ma már mind csak „likvidációs tömeg”. Egy-két hét múlva kalapács alá kerülnek, az árát fölosztják a hitelezők között...

Csendesen, nyugodtan beszél, látszik, hogy az apáthiája nem tegnapról való, évek alatt gyűlt föl benne. Kicsit keserű, nagyon okos, rezignált budapesti kereskedőasszony 1929-ből. Amikor a nagykereskedő cég és a vizsgálati fogságba jutott férj multjáról kezd beszélni, valami tumpa borultság ül a drágán berendezett szobára.

— Huszonhat évvel ezelőtt, mikor megindultunk, kis üzletünk volt a Károly-köruton. A férjem és rajtam kívül egy kifutófiúval. Aztán a Beváros: nagyobb üzlet, nagyobb rezszi. De érdemes volt... Mikor jött a háború, a férjemet elvitték Volynába és

én vezettem egyedül az üzletet és neveltem közben a négy gyermekemet.

Az üzlet akkor jól ment és a férjem, miután beteg hazajött a háborúból, az üzletét és az otthonát kívül sem törődött, semmi másra nem gondolt. Ha itthon volt, olvasott: nagy kereskedőcégek története érdekeltte, az újságok vállalkozásai, azokat a regényeket olvasta újra meg újra, amelyek hatalmas kereskedősaladók tündöklését és összeomlását írták meg.

A Buddenbrooks volt a kedvence olvasmányja. A háboru után egyszerre újsághírek, levelek zavarták meg az olvasmányok nyugalmát. A Wekerle Sándor-utcaiban, ahol az üzletünk volt, hol a jobboldali, hol a baloldali szomszéd ment tönkre. Es távolabbi kereskedők, vidékiek: a férjem mindgyik számára elsőnek írta alá azt az ívet, amely a kényszerregegyezéshez való hozzájárulást és — a saját követelésének nagyobb részéről való lemondást jelentette. Azt mondotta: talpra kell állítani egyik kereskedőnek a másikat, mert különben minden elpusztul itt. Mig aztán egyszerre önmaga vette észre, hogy nem tud tovább fizetni. Hónapokig kilineselt,

könyörgött adósainak, hogy szívesen: ha még 10 százalékot be lehetett volna hajtani, megmenthette volna az üzletet.

Hídba, — fizetni nem tudott senki. A hitelezők azt mondták: likvidálni kell az üzletet. A Wekerle Sándor-utcaiban, ahol már minden szomszédai fizetéseket telen volt, lehúzták a legnagyobb üzlet redőnyét is — és egy tömegben eladták az összes árut. Nem volt elég. A család sem tudott föbbe segíteni. Erre jött a följelentés...

Erről már kár beszélni. A kertből pirosan integetnek föl a dahlák, a bukkot kereskedő ágyánál súlyos ezüstgyertyatartó alatt, egy börkötéscs biblia. Es egy levél, egy adósától, egy másik kereskedőtől, aki sirva kéri: bocsdé-

Győzött a versenyben.

a fogak épentartásában és szépségük megőrzésében a hűséges fogyasztók milliói által 40 esztendő óta kedvelt és keresett fogkrém

SARG
KALODONT
Szebb fogak

Sevilla

50.000 pengőt osztunk szét a közismerten kiváló minőségű

Sevilla

ismertetésével kapcsolatban.

Programunk egynehány fő pontja:

Minikavaszás. Díjak összege 1500 pengő.

Miss Sevilla, Miss Delta, Miss Filtext 1930 választása. Díjak: kelengye és 2000 pengő.

Szerencsepályázat. Melyben háromszoros eséllyel minden századik vevő egy, minden ezredik vevő három ruhaanyagot kap.

Bővebbet minden szakmabeli jobb üzletben vagy nálunk

Filtext
R.-T.
V. Szent István-tér 15

Elveszettnek hitt fiát a budapesti rendőrségen ismerte föl vasárnap egy eszéki ügyvéd édesanyja

(A Reggel tudósítójától.) Különös tragédia jutott nyugvópontra vasárnap a budapesti rendőrségen. Hónapok óta járja a rendőrségeket és a hatóságokat egy eszéki öreg hölgy, aki mindenütt elmondotta, hogy

„A dr. Klein Aladár eszéki ügyvéd a háború után eltűnt és nemsokára egy idegen ember jelent meg Eszéken, aki nem az ő fia.

de az ő fia okmányaival és neve alatt tartó irát Eszéken. Arra kérte a rendőrséget, hogy keressék meg az ő fiát és járjanak el az ellen, aki a nevét bitorolja. A hatóságok már régen rájöttek, hogy az öreg hölgy fia valóban az, aki Eszéken él, azonban az ügyvéd rövid ideig tartó eltűnése anyját annyira megrögzítette, hogy visszatérő fiát

már nem tudta fölismerni

és azóta abban a hiszemben él, hogy fia még mindig nem került elő. Az ügy *Risztics László* rendőrtanácsoshoz került, akinek kérelmére dr. Klein Aladár

vasárnap Budapestre érkezett s itt a rendőrségen találkozott az édesanyjával.

Itt is igazolta magát okmányaival és tanuk vallomásával, hogy ő valóban dr. Klein Aladár, az öreg hölgy fia. A szorosítottan anyja azonban most sem akarta fölismerni fiát, de a tanúság hosszas meggyőző beszédrel végül is megnyugtatta és megtörtént a drámai jelenet, az anyja megnyugodva, boldogan ületle magához a fiát.

Primo de Rivera hat évi kormányelnöksége alatt mindössze négy hétig volt szabadságon

Mussolini 15 órát dolgozik naponta. — Pilsudsky elhanyagolja egyetlen szünetét: a vadászatot. — Briand: „Ha egyszer megbetegednék, úgy majd élek az alkalommal és kipihenem magamat...”

London, szeptember 20.

(A Reggel tudósítójától.) A „The World” megkérdezte a mai Európa hatalmasságait, diktátorokat és miniszterelnököket, mint mutatnak napjaink a legnagyobb emberi felelősség közepette? A nyilatkozatokból az derül ki, hogy a világhírrel övezett, irigyelt és rettegett egyéniségek élete sem fenékiig tejtől:

a diktátori foglalkozás rengeteg gonddal és rengeteg munkával jár.

‘Az érdekes válaszszorozatban az első

Primo de Rivera,

akinek nyilatkozata nem túlságosan éleszi majd a katona-diktátorjelöltek váltakozási kedvét:

— Néhány hét múlva hatodik esztendeje, hogy a király bizalmából betöltöm magas és felelősségteljes állományt. Az első pillanattól a mai napig úgy dolgozom, mint egy hivatalát átvevő, lelkes és jellemes parancsnok a harcvezetésben.

Arra a kérdésre, hogy mik a

kedvteléseit és szórakozásait,

így felelt:

— Hat év óta minden kedvtelésem és szórakozásom a szakadatlan munka és szüntelen helytállás a posztomon. Udvári és reprezentációs ünnepségeken kívül, amelyeken megjelentésemet méltóságom írja elő, nincsen időm társadalmi életet élni. Kemény és tiszta kézzel dolgozom: ez a földatorom, celóm, életem tartalma, amíg a helyemen maradok. Kétszer vettem igénybe betegszabadságom: két-két hétig.

A tudósító nem tudott a Ducehoz jutni az olasz hadgyakorlatok miatt.

Mussolini

helyett titkára adta meg a szükséges fölvilágosításokat.

— A Duce átlag 15 órát dolgozik naponta; ebből tizenkettőt irászatlan mellett tölt. Üdülése a kora reggeli lovaglás; szórakozása egy-két óra családja körében. A pihenésről leszokott; e nyáron csupán háromszor látogatta

meg feleségét és gyermekeit a tengerparton. Minden alkalommal négy órát töltött velük.

Arra a bizarr kérdésre, hogy mikor jön a Duce leginkább indulatba, vagy mitől undorodik, ez a válasz:

— Ha egy olasz elárulja az olaszokat, vagy vétkezik ellene. A jellemtelenségétől undorodik, mert a tiszta és erős jellemet tartja a kormányzat alapkövének.

A lengyelek marsallja,

Pilsudsky,

katonásan pattog:

— Aki népének nyugalmáért, biztonságáért, jövőjéért saját személyében állja és vállalja a történelmi felelősséget, annak nincs jussa szórakozásra. Legfőbb üdülésre, ha betegség veri le a lábáról.

— Milyen sport mulattatja? — kérdi az angol reporter.

— Egyetlen szenvedélyem a vadászat. Nem lévén ráérő időm: még gondoktól terhes életemek ezt a változatosságát is elhanyagoltam.

Az örökifju

Briand

mosolyogva, három mondattal adja meg a választ:

— Poancaré hosszú miniszterelnöksége idején egy napot sem mulasztott, egy órát sem pihent. Nekem sücs időm üdülésre, különben is elég változatosságot ad a hivatásom. Ha egyszer megbetegednék, úgy majd élek az alkalommal és kipihenem magamat...

Magyar kormányfőiraknak nem kérdézt meg a „The World”. Pedig érdekes és tanulságos lett volna a válaszuk. A pihenésről, az üdülésről és a vadászatról...

Páris hidegen fogadta a német nationalisták és a francia tábor- nokok tárgyalásainak leleplezését

Páris, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A berlini nagy leleplezés egyes német nacionalista politikusoknak francia államférfiakkal és generálisokkal való titkos tárgyalásairól. Franciaországban egyáltalában nem keltette azt a zajos visszhangot, amelyet vártak. Az ügybe belekevert *Paul Reynaud* nacionalista képviselő, aki régebben a magyar követtség ügyvédje volt, kérdésinkre a következőket mondotta:

— Tárgyaltam, helyesebben beszélgettem Berlinben *Rechberguel*, aki a francia-német közeledés ismert híve és erről a tárgyról számaltanszor konferált francia politikusokkal, sőt előadást tartott róla a francia nagyiparos- szövetségben. A német politikusokkal való minden beszélgetésben gondosan hangsúlyoztam, hogy magánvéleményemet adom elő és nem a kormány fölfogását. Kerestem a németekkel való lojális megegyezést, de sohasem gondoltam arra, hogy a német és francia nagyipar kolonizálni próbálja Oroszországot és hogy az oroszok bérére közeledjünk egymáshoz. Tanulmányuton voltam Németországban és informálódtam a német politikusok gondolkodásáról. Ennyi az egész, minden egyéb üres szenzációhajhászás.

Egységspárti képviselők szomorú tapasztalatai vidéki kerületeikben

(A Reggel tudósítójától.) A közlegő törvényhatósági választások lelkiismeretes kormánypárti képviselőket arra készletnek, hogy bejárják kerületeiket és beszámoló beszédeket mondjanak. Ezek a látogatások különösen Somogyban, Baranyában és Zemplénben, vagy a gazdaságsadalom teljes részvételiensége között folytak le, vagy nagyon szomorú módon mutatják,

mennyire megváltozott a hangulat

az elmúlt választás óta. E héten *Patacsy Dénes* volt honvédelmi államtitkár, kormánypárti képviselőnek igazalm és ellene fordult népgyűléseiről beszéltek sokat, vasárnap pedig alkalmam volt

Ery Márton

képviselőnek saját szájából hallani a vidék hangulatának kormánypártlira és ellenzékire egyaránt aggodalmas körképét. Ery képviselő vasárnap este utazott vissza Budapestre és a gyorsvonat egyik fülkéjében gróf *Hojos Miksa*, néhány mágnás és *A Reggel* tudósítója előtt megdöbbésselm ondtá el tapasztalatait:

— A helyzet künt a falvakban határozottan ellenünk fordult. Beszámolóimban a kiszáradt és a földművesek

a közbeszólások, kérdések és szemrehányások olyan zuhatagával árasztanak el bennünket, hogy szóhoz sem jutunk.

Hát bizony igen nehéz a sorsuk! A kukorica 5-6 pengő, folytatja Ery, a zab 11-12, a buza 17 pengő a faluban.

A kiszáradt termelési költségeit sem kersei meg, adóban foglalnak, nagy a kamat, még nagyobb az adósság. Persze, ha ellenzék lennénk... úgy könnyű volna a helyzetünk. Így bizony siralmas.

Ez az elkésereedett hangulat bizony a polgári ellenzékét sem töltheti el örömmel. A vidék ébredése ötéves letargiájából nemcsak politikai, hanem igen súlyos gazdasági jelentőség is...
Ifj. Latinák Jenő

Vasárnap reggel óta ég az összekötő vasuti hidnál három szénakazal

(A Reggel tudósítójától.) Az összekötő vasuti hid közelében vasárnap reggel 8 óra tájban három szénakazal kigyulladt. A tüzoltóság részéről két őrség vonult ki a tüzbiz, amely nagyon makacsnak bizonyult, a kazlakban ugyanis préselt szén volt és a sűrű tömeg

vasárnap éjszaka fojtó füsttel még mindig égett.

Fényes Marcel

Budapest

VI, Teréz-körut 34. szám

üzletének

átszervezése

miatt a raktáron lévő cikkeket
beszerzési áron árusítja:

1 öltönyre való legfinomabb angol
és skót szövethűlőlegesség (ki-
árusítási ár) 65—115 P

Tisztaselyem nyakkendők ... 5 P
Saját készítményű pouplin- és
oxfordingek 15 P

1 divatnadrágra szövet 40—70 P

Dejalene pyjamaöltönyök 26—29 P
Oxford pyjamaöltönyök . 20—26 P

Felöltők és átmeneti kabátok
olcsó kiárusítása

Angol zsebkendők, 3 darab ... 5 P
Francia „Guyot” nadrágtartók . 5 P

Borsalino-kalapok 20 P

Ne mulassa el e kitünő vásárlási alkalmat

GUTMANN J. & T.
RÁKOCZI ÚT 16.

Magyar művészek előre!

A Goldberger-Bemberg-szövetek: a népszerűvé vált »Parisette«, az új nyári anyagok, a leheletkönnyű, fátyolszerű »Mousseline Amourette«, a papillon-selyemhez hasonló »Goldechine«, a marocain-tiflisszerű »Crepe Pastorale«, a nyers műselyemfonal kivételével teljesen saját gyárainkban készülnek. Büszke magyar öntudattal adjuk el áruinkat ugyyszólván minden művelt államban azzal, hogy: Goldberger, made in Hungary!

Mintakollekciónkat is szeretnők a magyar művészet, a magyar stylusérzék erejéből táplálni. Felhívjuk ezért a magyar művészeket a velünk való együttműködésre. E célból

PÁLYÁZATOT HIRDETÜNK

nyomott selyemáruk céljaira megfelelő eredeti mintarajzokra. A rajzok legyenek alkalmasak Bemberg-selyemből készülő könnyű nyári ruhaanyagaink céljaira.

Pályázni lehet több mintarajzzal is 1929 október hó 31-ig.

Kérjük a pályázókat, hogy természetes nagyságban szinezve készített terveztüket jeligével ellátni és teljes címet és nevet tartalmazó jeligés zárt borítékot mellékelni sziveskedjenek.

A pályázatok felett öt tagu jury dönt, melynek tagjai budai Dr. Buday-Goldberger Leó elnökte mellett Faragó Ödön tanár, Györgyi Kálmán, az Orsz. Iparművészeti Társulat igazgatója, báró Hatvany Lili és Lewin Miksa, a Corvin Áruház alelnöke.

A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt.

A pályázat eredményét az 1929. november 15-iki napilapokban tesszük közzé.

A díjazott mintarajzok a mi kizárólagos tulajdonunkba mennek át és azokkal szabadon rendelkezünk.

I. díj P 500.—	III. díj P 250.—
II. „ „ 300.—	IV. „ „ 200.—
V. díj P 100.—	

A jurynek joga van a díjakat másképen is felosztani és nemdíjazott rajzokat darabonként 50 pengőért megvásárolni.

Módot fogunk nyújtani azoknak, akiket munkájuk és tehetségük alapján erre különösen alkalmasnak találunk, hogy műtermünkben állandó munkához jussanak.

Anyagaink csak akkor valódiak, ha „Goldberger-Bemberg“ szélnyomással vannak ellátva.

GOLDBERGER SÁM. F. ÉS FIAI R-T
Budapest 510

„Nem szabad szellemi proletariátust termelni, mert ezzel tespedt lemondásba kergetjük a magyar intelligenciát!”

— mondotta Szily rektor vasárnap a műegyetem tanév-megnyitó ünnepén

(A Reggel tudósítójától.) A Műegyetem vasárnap délelőtt ünnepélyes közgyűlésen, nagy közönség jelenlétében nyitotta meg új tanévét. Az ünnepélyen a rektori és dékáni jelvényekkel, diszruhás hajduik kíséretében a tudományegyetem tanácsának tagjai is megjelentek és képviseltették magukat a kultuszminiszterium, a főváros és az összes tudományos egyesületek is.

Az ünnepi évnvnyitóbeszédet Szily Kálmán tartotta, akit ebben az évben harmadszor választottak meg a Műegyetem rektorává.

— A műegyetem tanácsa — ugymond — szeretne volna öt évre fölemelni a műegyetemi kiképzés idejét, de nem merne ilyen radikális intézkedéssel még nehezebbé tenni a mérnökök súlyos megélhetését. Könnyen megtörténhetett volna, amire már 50 évvel ezelőtt is volt példa, hogy a magyar fluk seregostül a külföldi műegyetemekre vonulnak, hogy ott egy évvel hamarabb fejezzék be tanulmányaikat. A műegyetem négy esztendeje azonban tulságosan nehézbe vált, úgy, hogy

ma már csak a vasszorgalmak kiesiny csapata tud éjelt nappallá négy megbirkozni a nehézségekkel, a hallgatók nagy többsége nem bírja az iramot

és csak egy-két évi késsésl képes megszerezni az oklevelet. Az új tanterv arra törekszik, hogy a mérnökök jogi és gazdasági kiképzésben is részesüljenek. A nyolc szemeszert a jövő évtől fogva kilencre emeljük föl. A gépgyárak szövetségével tárgyalásokat kezdünk, hogy a nyári szünet alatt a gépész-hallgatók volöntörként dolgozhassanak a gyárakban.

Az építészhallgatók ezental városépítészetet is fog-nak tanulni.

Szily rektor ezután arról számolt be, hogy a múlt évben a műegyetem 100.000 pengő ösztön-díjat osztott szét 114 diák között, majd így folytatta:

— Az oklevéltultermelés minden intellektuális pályán megvan, nálunk azonban a gépész- és vegyész-mérnöki szakon a legsúlyosabb a helyzet.

Mindenkinek be kell látnia, hogy nem szabad szellemi proletariátust termelni. A numerus clausus nem kulturgyilkoló gillotin, hanem olyan kényszereszköz, amelyre Magyarország jövője szempontjából föltétlenül szükség van.

Arra is gondolni kell azonban, hogy ha csak annyi diplomát adunk ki, ahány mérnök biztosan el tud helyezkedni az üzemek megüresedő állásaiban, akkor zárt kasszót fog keletkezni, amelyben az erő és a tehetség nem találja meg az utját és ezzel tespedt lemondásba kergethetjük a magyar intelligenciát. Nagyon vigyázni kell a zárt szám fölös és alsó határákat megállapításánál; ma azonban inkább ariatt lehet panaszkodni, hogy

a megállapított létszám tulságosan magas.

A rektor ezután meleg szavakkal biesuztatta a nyugalomba vonuló Nadler Róbertet és dr. Friedmann Ernőt üdvözölte abból az alkalomból, hogy az ország egyik legfontosabb közgazdasági pozíciójába került. Végül Hervermann Miksát ünnepelték, aki három évi miniszterség után vasárnap ismét elfoglalta katedráját a műegyetemen.

A felekezeti béke jegyében kezdődött vasárnap Kaposvárott a református egyházkerület kongresszusa

Kaposvár, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délelőtt kezdődött Kaposváron a dunántúli református egyházkerület három napra tervezett közgyűlése, amelyen a dunántúli reformátusok egyházi és világi vezetői közül mintegy százhuszan vettek részt. Megjelentek a kongresszuson Balogh Jenő, a Tudományos Akadémia főtitkára, Darányi Kálmán államtitkár, Közma Andor író, Fischer főispán és mások. Délelőtt 9 órakor tartották meg az egyházkerületi közgyűlést, amelyen Antal Géza református püspök ismertette évi jelentését. Utána Balogh Jenő egyházkerületi főgondnok mondott nagyszabásu beszédet, amelyben a református egyház szociális feladatát és programját fejtette ki.

— A protestáns erőknek a nemzet társadalmi életébe való bevitelével meg kell teremteni a nemzeti egységet — mondotta. A református egyház mindig a felekezeti béke és a felekezeti türelem alapján állt és

ez a gyűlés is dokumentálni kívánja azt, hogy a dunántúli református egyházkerület a haza érde-

kében szívesen dolgozik vállaltva minden felekezettel.

Tiszta István és Darányi Ignác magas pozíciójukban sem feledkeztek meg egyházukkal szemben kötelességeikről és a szociális gondoskodás terén irányt mutattak a mai korak.

A főgondnok beszéde után az egyházkerület közgyűlést félbeszakították és a megjelentek a református templomba vonultak, ahol Antal Géza püspök az egyházkerület 16 új lelkészét szentelte föl.

Délben a Nemzeti Kaszinóban 200 terítékes társasébd volt, amelyen az első felköszöntőt Balogh Jenő mondotta a kormányzóra. Stephalet alispán a felekezeti békeről beszélt és Antal püspököt üdvözölte. Főtek György polgármester a vendégeket köszöntötte. Huszár Aladár felsőházi tag a kerület nevében üdvözölte az egyház férfait, Antal püspök a vármegye és a város vezetőit, Jókai-Ihász képviselő Hoss apátplébános, Herzog főrabibit és Takács evangélikus lelkész üdvözölte. Az üdvözlésre Hoss József apátplébános válaszolt és hangsúlyozta, hogy a római katolikus egyház mindig szívesen állt a felekezeti béke szolgálatában.

Vasárnap délután tartották meg a dunántúli református lelkészkerületi közgyűlést, amelyet Antal püspök nyitott meg. Ollé Sándor pápai református lelkész az egyházvédelmi misszióról beszélt. Ezután

a dunántúli református papok feleségei szövetséget alakítottak.

Ravasz Lászlóné, az országos szövetség elnöke fejtette ki a szövetség programját, amelynek célja, hogy a papnékat is bevonják az egyház szociális és karitatív szolgálatába. A megalakulás során a dunántúli szövetség elnökévé Halka Sándornét, az erdőeszkonyai református esperes feleségét, főtitkárrá Izsák Aladárnét

gyermekkoszt,
gyermekágyat,
gyermekszéket
és vasbort

I, Villányi-ut 10. sz. alatt vásárolhat legolcsóbban. Telefon: Lászy many 13-33. Városi lerakottunk nines, csak gyárunkban áruljuk. Gyárunk az 1-es autobusz és 27-es villamos budai végállomásán van

Rein Nándor utóda Andrassy-ut 9.

Szőnyegraktárát föloszlatja! eddig nem létezett olcsó árban.

Ritka alkalom szőnyegek beszerzésére. Kaphatók: valódi perzsa, Amsinster, Velour, Buklé, spárpa padló és futószőnyegek, összekötő és ágyelők, chaise-long-inarók, paplanok, gyapjútakarók
AZ ELÁRUSÍTÁS CSAK RÖVID IDEIG TART!

(Somogyjád) választották. Izsákne lelkes szavakkal beszélt arról, hogy a somogyi papnék ideáljai a régi magyar nagyaszonnyok, akik nem zsúrkarlították akartak lenni, hanem a családban és társadalomban teljesítették kötelességeiket.

Parker Gilbert jóvátételi főbiztost, aki szombaton Amerikába érkezett, vasárnap súlyos autóbaleset érte

Newyork, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Kaliforniában, Monterey közelében Parker Gilbert jóvátételi főbiztost, aki szombaton háromhetes szabadságra érkezett haza, súlyos kimenetelű autószerencsétlenség érte. Autója egy utkanyarulatnál fölborult.

a jóvátételi főbiztos az automobil alá került és súlyos sérüléseket szenvedett. Parker Gilbert kórházzal és veszedelmek zuzott sebekkel kórházba szállították. A sofőr is súlyosan megsérült.

Óragyár a tuberkulózis elleni küzdelem szolgálatában

(A Reggel tudósítójától.) Gróf Hadik Mihály-nak A Reggel múlt heti számában megjelent cikke, amely a szentgotthárdi iskolaszatórium elhelyezésének és építésének ügyét tártta a nyilvánosság elé, széles körben keltett föl-tűnést. Gróf Hadik Mihály, a népjóléti miniszter fölhiására, mint a tüdővész elleni küzdelem új korszakának első etappéját, mutatta be a szentgotthárdi most épülő iskolaszatóriumot, amelynek létesítését négy szempontból kárhoztatta. 1. Az épület két gyár közé, a dohánygyár és a szelvénygyár közé van építve. 2. Csatornázása nines és nem is lehetséges. 3. Közvetlen a Grác felé vezető forgalmas országút mellett fekszik. 4. Az elköltöltetés és gyűgyítés szempontjából közegészségügyi kép-telenség, mert hiányzik a jó levegője és a tőkéletes nyugalma.

Egész sereg levél és hozzászólás erősítette meg gróf Hadik Mihály tényállításait és érvelését.

A Reggel értesülése szerint Dréhr Imre népjóléti államtitkár vizsgálatot rendelt el, hogy a szentgotthárdi ügy hivatalosan is megállapít-tassék. Nem érdekelten, hogy a szombathelyi kormánylap, amely egyedül vállalkozott a szentgotthárdi iskolaszatórium védelmére, egész Vasmegegyében csupán egy szentgotthárdi kisleányt talált, akivel elcsacsogtatja, hogy a várost mily „kellemetlenül érintette a támadás... Ez minden, amit az új intézmény védelmére föl tud hozni! Egyébként a kormány-lap is kénytelen beismerni, hogy a szentgotthárdi iskolaszatórium prospektusát, amelyet már szétküldtek a szülőknék,

hamis képekkel illusztráltak.

Kétségtelen, hogy gróf Hadik Mihálynak, a kitünő és bátor publicistának, ez az egyetlen érdéklés és egész Nyugat-Magyarországot érdeklés és érintés akciója teljes sikerrel fog járn.

Gracit svéd számológép a legtökéletesebb

Képviselet Gracit-Pirkner Rt. V. Nádor-utca 11. Tel.: Aut. 148-22

Dr. Rosenberg László-féle

Diétás-étterem

IV. Gerleóczy-utca 11. főlemelet, külön utcai földjárattal. Az első klinikai rendszerű diétás konyha cukor-, gyomor-, vese- és anyag-cserebetegék részére orvosi előírás szerint. Egésznapos penzió, valamint külön ebéd, uzsonna, vacsora is. Könnyű vacsorák, változatos tej- és tojásételek!

Tel. Aut. 884-98. Kizárólag diétás ételek!

Remek fekvésű ötszobás gellért-hegyi villalaks

kiadó. Legteljesebb komfort, központi fűtés, meleg víz, garage, Eskü-téri hidtól öt perenyire. Össze direkt a tóbuszoktól 200 méterre.

Azonnal beköltözhető

Mihályi-ut 11. szám. Telefon: Automata 346-56

Angol oxfording

2 gallérral P 13.50

Egy-színű mosó gyapjuing

nyakkendővel P 12.—

Schwarzenberg

uridivatüzletében, VI. Teréz-körút 18

Főzőiskolámat

urisszonyok, urilányok részére október hó elsején megkezdem. Megbeszélés naponta 4-6-ig.

Endreiné, Erzsébet-körút 58, III. em. 19

Zongorák, pianinók

legjobbakk legolcsóbbakk legkönnyebb feltételekkel

Reményinél

Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

„Ha tisztességes rezsím van, akkor nem kell új közszállítási szabályzat, ha nincs tisztességes rezsím, akkor fölösleges, mert úgy játsszák ki, ahogy akarják!”

Sándor Pál nyilatkozik arról a kormánypárti mozgalomról, amely vasárnap célul tűzte ki a közszállítási törvény és szabályzat módosítását

(A Reggel tudósítójától.) Alig mulik el nap, hogy egy-egy közszállítási botrány híre ki nem pattanjon. E hírek hatása alatt most már a kormánypárt egyrésze is tarthatatlannak érzi a helyzetet és vasárnap mozgalmat indított abban az irányban, hogy a kormány

az október elsején életbelépő közszállítási szabályzat helyett teljesen új és céljának megfelelőbb szabályzatot bocsásson ki, a parlament elé pedig törvényjavaslatot terjesszen a Sztéryni-féle iparpárti törvény módosításáról.

E kormánypárti mozgalomról megkérdeztük

Perlaky György

képviselőt, aki a *honvédelmi matracszállítás ügyében ma vezet kölvédtséget Csáky honvédelmi miniszter elé.*

— A közszállítási szabályzat módosítása — válaszolta Perlaky — régi kívánságunk. Herrmann miniszter annak idején ki is adott egy új rendeletet, amely azonban majdnem teljesen a régi szabályzat kópiája volt. Ez a Herrmann-féle közszállítási szabályzat október elsején lépne életbe, tekintettel azonban arra, hogy az ipari körök egyáltalán nem elégték ki, érintkezésbe fogunk lépni Budakeszedei miniszterrel, hogy ezt a szabályzatot teljesen dolgoztassa át. Tudomásunk szerint

az új kereskedelmi miniszter nem is idegenkedik attól, hogy teljesen új közszállítási szabályzatot bocsásson ki,

amelyben a félórás és bármiféle visszaélés lehetőségének teljes kizárásával precízizva lenne, hogy mely állami szállításoknál melőzhetetlen a nyilvános versenytárgyalás és melyeknél nem. De ezeknél szükségesnek tartjuk a Sztéryni-féle iparpárti törvény módosítását is. Ennek a törvénynek az a hiányossága, hogy

a felelősség kérdését nem veti föl az egyes hatóságokkal szemben. Ezt a hiányt törvényhozási uton pótolni kell,

mert ez garanciája volna annak, hogy a közszállítási kérdéssel kapcsolatban ne történhessen visszaélés. Ami mármint a honvédelmi matracszállítást illeti,

követeljük, hogy a honvédelmi miniszter ne írja alá az erre vonatkozó megállapodást,

hanem helyett nyilvános versenytárgyalás útján a törvény szerint arra jogosított iparosok kapják meg a szállítást

A közszállítási szabályzat és az iparpárti törvény módosítására irányuló kormánypárti mozgalomról megkérdeztük

Sándor Pált,

a magyar kereskedőtársadalom vezérét, aki ezt a markáns nyilatkozatot adta *A Reggel*-nek:

— Ha tisztességes rezsím van, akkor nem kell új szabályzat, nem kell új törvény, ha pedig nincs tisztességes rezsím, akkor fölösleges az új szabályzat, meg az új törvény is, amelyet úgy játszanak ki, ahogy akarnak.

Annyi bizonyos, hogy itt nem a közérdek, hanem a magánérdek, az önkény és a protekció dönt. Hiába látták meg például a miniszteriumban is, hogy a szén 100%-kal megrágult, nem tették egy lépést sem abban az irányban, hogy a szén olcsóbb legyen. Ezerkétszáz kilométernyi utat akarnak most építeni, még melótt a 100–200%-kal drágult cementárakat letörték volna.

Magyarország pénze ma Csáky szalmája!

Beszéltünk végül

Strauss Istvánnal,

aki ezeket mondta *A Reggel*-nek:

— A közszállítási törvények és utasítások Nagy-magyarország idejében nem kötötték meg rigorózan a kormányzatot, de az akkori szellem és erkölcsi fölfogás mellett a tágkörű fölfogást megengedő törvényeket és utasításokat a közérdek szem előtt tartásával hajtották végre. Akadtak abban az időben is fattyuhajtások a végrehajtás körül, de

az alkotmányos élet teljes funkcionálása útját vágta minden nagyobb panamának.

A mai legújabb korban, amikor alkotmányunkban egyre nagyobb a lazaság, a közszállítási törvények és szabályzatok végrehajtása körül

szinte mindennaposak a mélyreható visszaélések, amelyek megmetélezik a közéletet.

Igenis, törvényre van szükség, hogy körülbástyázzuk az adóalanyok érdekeit, amelyeket a visszaélések immár lázítóan veszélyeztetnek. Semmiesetre sem lenne szabad a nyilvánosság ellenőrzése nélkül, per „sundam-bundam”, a miniszteriumoknak kereske-

delmi, üzleti szerződéseket kötni, amint legutóbb is az állami gép- és sószerződés sok évtizedes meghosz-

Jeritza Mária titkárnőjének szenzációs keresete a világhírű operaénekesnő ellen

Bécs, szeptember 21.

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton az egyik itteni polgári bíróságon

szenzációs tartalmu keresetet adtak be Jeritza Mária ellen,

amelyről a bécsi társaságban s különösen művészkörökben máris rendkívül sokat beszélnek. A keresetet egy neves bécsi ügyvéd útján Jeritza titkárnője, Leiff-Lainburg Grete, az azóta elhalt Leiff-Lainburg udvari tanácsosnak leánya adta be, aki az osztrák belügyminiszteriumban viselt annakidején magasabb hivatalt. A keresetben Grete, a híres Grete, akit Jeritza budapesti barátai is bizonyára igen jól ismernek,

Jeritzától 81.300 schillinget követel

elmaradt fizetés és kilátásba helyezett végkielégítés címen. A keresetben a titkárnő, akit most Jeritza férje, báró Popper, állítólag minden különösebb ok és végkielégítés nélkül elbocsátott, előadja, hogy Jeritzával mintegy 25 évvel ezelőtt ismerkedett meg, amikor is ő,

mint művésztimádó fiatal leány, gyakran várta meg Jeritzát a bécsi Népopera kis-kapujánál, hogy elragadtatása jeléül virágokkal ajándékozza meg.

Jeritza figyelmes lett a lelkes fiatal leányra és meghívta magához a lakására. Grete akkor az osztrák belügyminiszteriumban volt állásban, de a délutánjai nap-nap után Jeritzával találkozott és így közte és a művésznő között meleg baráti viszony fejlődött ki. 1919-ben Jeritza feleségül vette a panaszosnőt, hogy hajjja ott az állását,

költözzék végleg hozzá

s legyen a titkárnője. Leiff-Lainburg Grete, bár édesanyja ellenzte a dolgot, át is költözött imádott barátjához, aki biztosította őt arról, hogy lakáson és teljes ellátáson kívül készpénzben is mindig fog annyit kapni, mint amennyit a belügyminiszteriumban keresett

szabításakor. Egyébként a mai rezsímnek is érdeke, hogy e kérdések törvényes szabályozása megtörténjen, mert hiszen éppen a mai kormányzat vesztett legfőbb presztízseből a közszállítások és egyéb szerződések körül kiptartott botrányok következtében. E kérdések parlamenti tárgyalása már csak azért is kívánatos, mivel a nyilvánosság, valamint

a közvélemény kritikája a legjobb ellenőrző faktor,

amely megvédi a közérdeket, az állami érdekeket és mindkettővel együtt az erkölcsi élet tisztaságát.

egész életét Jeritza szolgálatának áldozta. Akaratnélküli eszköz volt a kezében és ezt Jeritza ki is használta, mert a panaszosnőnek többször lett volna alkalma férjhez menni, de Jeritza erről mindig lebeszélte mindenféle igéretekkel, mígnem most, 1929 júliusában, az operaénekesnő férje, báró Popper, minden további indoklás nélkül elbocsátotta őt a szolgálatból. Mintthogy pedig a művésznő szolgálatában eltöltött kilenc esztendő alatt fizetést egyáltalában nem kapott, a miniszteriumban pedig annak idején mai értékben mintegy 350 schillingnyi összegnek megfelelő fizetést kapott, a kilencévi elmaradt fizetés fejében összesen

41.300 schillinget, a Jeritza által kilátásba

helyezett végkielégítés fejében pedig további 40.000 schillinget, összesen tehát 81.300 schillinget követel

és kéri a bíróságot, hogy ezt az összeget itélje meg neki, minthogy a művésznő erre jószántából nem hajlandó. *A Reggel* bécsi tudósítója beszélt a művésznő férjével, báró Popperrel, aki a következőket mondotta a Bécsben született-hosszabban pertraktált pár előmenyirelő: — A panaszos nőt azért bocsátottam el a szolgálatból, mert kiderült róla, hogy a feleségem nevében különböző bécsi cégeknek mintegy tizenöt ezer schilling értékben adósságokat csinált. Ennek az összegnek legnagyobb részéért luxusárakat vásárolt. Azt, hogy fizetést nem kapott volna, nem igaz, ez a tárgyaláson majd ki is fog derülni.

Bécs művészi körében és a társaságban a legélelőbb érdeklődéssel várják ennek a pörnek a tárgyalását, bár általában azt hiszik, hogy a tárgyalás megtartására nem kerül sor.

Minden hölgy garderoobe-jának kiegészítése céljából kell, hogy „Népszerű osztályunkat” is megismerje.

A forgalmi torlódás kiküszöbölése céljából néhány évvel ezelőtt két részre osztottuk üzemünket, úgy mint: földszint és félemelet.

A földszinten a legújabb francia és angol női és férfi összes különleges ruházati kelmék, míg a

félemeleti „népszerű osztályunkban”

az előző időnyről visszamaradt, azonban nem divatjátmult női és férfi kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek kerülnek

csaknem félárban eladásra.

Ezen félemeleti osztályunk a szorosan vett közszükséglet fedezési lehetőségét szolgálja, aki tehát

finom szövetből olcsó ruhát

őhajtt készíttetni, keresse föl már fogalomná nőtt

„Népszerű osztályunkat a félemeleten”

mely ujjászerveve megnyílt.

László és Fekete

IV, Petőfi Sándor-utca 14-16.

„A kormány gazdasági politikája nem járt eredménnyel, nincs tehát más hátra, mint radikális takarékosági politikával, menteni, ami menthető”,
— mondja Váry Albert, aki a jövedelmi adó teljes eltörlését sürgeti

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök emlékeztet debreceni beszédében ünnepi külsőségek között jelentette be a kormány új gazdasági programját. Ami azóta e téren történt, mindenki érzi és tudja, úgy, hogy

ma már a kormánypárt tekintélyes vezetői tagjai is nyíltan hangoztatják a kormány gazdasági programjának teljes csődjét.

A Reggel beszélt

Váry Alberttel,

aki a válság komolyságáról és a bajok orvoslásának lehetőségéről ezeket mondotta:

— Eppen most járom választókerületemet és közvetlenül, személyesen győződöm meg arról a gazdasági nyomorúságról, amelybe a kisgazda, a kisiparos és a kiskereskedő került. Minthogy

a kormány gazdasági politikája eredményel nem járt,

minthogy az értékesítési viszonyok nemhogy javultak volna, hanem rosszabbodtak, másrészt olcsó hitel utján segíteni a gazdasági helyzetet nem lehetséges — hiszen az olcsó hitel nem tőlünk függ, annak akadályja a nemzetközi pénzpiac ezidőszerinti állapota —

nincs más hátra, mint radikális takarékosági politikával menteni, ami menthető.

E radikális takarékosági politikának sokan fogynak áldozatul, de erről nem tehetünk, amikor az ország megmentéséről van szó. E takarékosági politika, amelyet

az adminisztráció, a tisztviselői létszám, az állami építkezések és megrendelések terén a legszigorúbban kell keresztülvinni,

egyeseknek talán elpusztulására vezet, de amikor az egész ország gazdasági megmentéséről van szó, nem szabad visszatérnünk az áldozatoktól. A takarékoság kétségtelenül nem ideális megoldási módja a gazdasági válságnak, de hát mit csináljunk, ha más segítséget nem találunk? A takarékoság egész vonalon való keresztülvitelének következménye lesz azután

az adók további leszállítása, így különösen a jövedelmi adó teljes eltörlése,

mert szeretném tudni, milyen jogcímen lehet ma az adófizetők kétharmadától jövedelmi adót szedni, amikor tízta jövedelmük nincs. A kisgazda, a kisiparos és a kiskereskedő nem kapja meg a földbe és a munkájába vetett értéket, nemhogy jövedelme legyen. *Elesik tehát a jövedelmi adó alapja.* Meg vagyok győződve arról, hogy az október közepén meginduló politikai életnek legnagyobb problémáit éppen ezek a kérdések fogják adni.

Budapest második hangos filmjét „Az uszó színház”-at egy hét múlva mutatja be a Royal-Apollo

(A Reggel tudósítójától.) Megindult a verseny a hangos filmek között is. A Royal-Apollo-ban lázas munka folyik: most szerelik föl az amerikai leadógepet. Jövő hétfőn már premier. Látni és hallani fogjuk

„Az uszó színház”-at,

egyikét a tíz legnagyobb hangosfilm-sikernek, amelyet visszhangzott Amerika. Frissmárkájú, legújabb rendszerű hangosfilm — napjaink technikájának megrázó csodája! — amely

az amerikai regényipiac egyik könyvszenzációját mutatja be hanggal, zenével, beszéddel, táncsal és népszerű színdarokkal

a mozgóképen. A regényt, amelyből a szcenárium készült, a közelmúlt évek egyik legfőbb kapottabb amerikai írónője, Edna Ferber írta. Egyébként maga a regény is most jelenik meg magyar nyelven, a Revai Testvérek kiadásában; Benedek Marcel fordította... De itt mindenekelőtt „Az uszó színház” filmvariációjáról legyen szó, mert elvégre ez a legközelebbi talkie-bemutató, amely a maga elsőrendű kvalitásával, produkciójának előrehaladott tükörlével méltán vonja magára Budapest érdekességét. „Shaw boat”, „Az uszó színház”: egy színészekkel, muzsikussal, táncosokkal, táncosnőkkel és más vándorművészekkel meg-

rakott nagy hajó, amely a Mississippin, az Egyesült Államok legnagyobb folyóján uszik le méltóságtelepen. Nem napjainkban, hanem a múlt század hatvanas éveiben — a korhű krónika szerint — és szállítja a folyómenteli embereknek a fővárosok izgalmas és gyönyörű esodát, tökéletes színházi látványosságokat és varietészámokat. Ebben a körben azután

főllép a filmen minden és mindenki, aki és ami Newyork legzárabb attrakcióit közé tartozik,

olyan műsorszámok, amelyek megfizetése, így együtt és egy tömegben, éppen csak Amerikában és felhőkarcolókével készült amerikai monstrelinen lehetséges... Így látjuk táncolni a világhíres Ziegfeld-gárdeket, akik közül valamikor a magyar Dolly siskerek startoltak, halljuk énekelni mindazokat a néger énekeseket és énekesnőket, akiket jól ismerünk a népszerű gramofonlemezokről és látjuk és halljuk működni a leghíresebb amerikai zenekarokat. Magát az egész előadást kilencvennégytagú zenekar kíséri... De képzeljük el, hogy e tünnyes attrakciókon kívül „Az uszó színház”-nak kitűnő meseje van. Ez a mese írói tollból fakadt,

egy művészi és — női lélek érzékeny, finom és forró fantáziájából,

amelynek hőseit nagyon jó színészek érzékelteik. A magyar közönségnek nem kell bemutatnunk se Josef Schindlkraut-ot, a szimpatikus fiatal drámai hőst és bonvivánt, se Laura La Plante-ot, akit kedvencei közé sorolt. Ez a férfias és melegszívű német amoros, és a finom és drámai kitérésre kelően temperamentumos naiva, viszik előre a Mississippin uszó esodaszínház sorsát.

Laura La Plante-ről közből kiderül, hogy összes néma kvalitásán kívül kedvesen énekel és jól mandolinozik is,

ami csak növelni fogja hívei táborát... Így van ez, aki á-t mond, annak b-t is kell mondania. Budapest közönsége belekóstolt a hangos filmbe, megjött az étvágya. Most meg akarja ismeri Amerika további nagy talkie-sikereit... A Royal-Apollo siet, hogy ezt a fölébredt kíváncsiságot a maga részéről minél bőkezűbben kielégíttesse.

Hadik János gróf jövő vasárnap Mayer miniszterrel együtt föl-szólal a szikszói gazdaggyűlésen

(A Reggel tudósítójától.) A gazdasági problémák megvitatására országsszerte gazdaggyűlések lesznek, amelyekre a kormánypárti gazdaságpolitika Mayer földművelésügyi miniszterrel az élőkön igyekeznek majd megnyugtatóni a nyugtalanodó gazdatisáradalmat. Az első ilyen gazdaggyűlést jövő vasárnap tartják meg Szikszón. A szikszói gazdaggyűlésen előbb Farkas Géza mond beszámolóbeszédet, majd föl-szólal Mayer miniszter is, könnyen megtörténhetik azonban, hogy ez a gazdaggyűlés a megszokott kormánypárti gyűléseken jóval tulmenő jelentőséget nyer. Arról van ugyanis szó, hogy

a szikszói gazdaggyűlésen megjelenik és föl-szólal Hadik János gróf is,

aki hatalmas beszédben mutatná rá azon intézkedések elkerülhetetlen szükségességére, amelyeknek elbetelegetése nélkül válságba kerül a magyar mezőgazdaság és vele együtt az egész gazdatisáradalom.

Egy szikszói polgármester agyonlőtte a feleségét, azután öngyilkos lett

Zwickau, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának távirata. Unterheimsdoriban Roch Hans, a városka polgármestere agyonlőtte feleségét, majd maga ellen fordította a fegyvert és mellébe lőtt. Mind a kettő meghaltak. Roch és felesége közös elhatározásból követték el a kettős öngyilkosságot, mert váratlan rovanosolás alkalmával a polgármester sikkasztási napfényre kerülték.

Az őszi és téli ruházkodás érdekes megoldása

Az alkalmi vásárok, októzi korát éljük. Egész Európában versenyeznek egymással a nagy aruházak, arakkal és áruk minőségével akarják egymást lefozni. Ezen az érdekes vetélkedésen eddig csak kereskedők vettek részt. Amiót érdekesebb a hír, amelyet most kapunk, hogy egy régi, jöhírűvű budapesti iparos, Widder, Városház-utca 26. szám alatt levő szobájában a nagy áruházi vásárok mintájára októziót rendez.

Ennek az októzióknak, amint a cég főnöke elmagyarázta nekünk, több célja van. Az egyik, hogy a közönséget megtanítsa szidálni. Nevezetesen a vásárlók nem tudják, hogy meennyivel drágább a részlete készített ruha, mint az, amelyet készen vásárolnak. Aki elvégzi magában azt a kis számolást, maga is konstatalja, hogy a készen vásárolt ruha — ha jó minőségű — kerül ki — mindig olcsóbb, mint a részlete készített öltöny.

Az októzió másik célja, hogy a közönség szélesebb rétegét is megismerje a cég mintájánál. A régi, bevált szobájában kis részvel dolgozik a legújabb munkákkal. Szerencsés kalkuláció révén meg tudja eszámolni azt is, hogy értékét után gyorsan szállít öltönyöket, éppen olyan árban, mint a rakláron levő kész öltönyök. Az územ külön attrakciója a rakláron levő kabátország.

Kizárólag Angliából behozott anyagból készült kabátok kaphatók alkalmi áron.

Jót vesz, jól vesz, aki a Widder-égnél vesz, ennek a jelöléknek minden betűjét külön-külön alátámasztja a régi üzlet szolidaritású közismert. Aki egyszer megpróbálkozik a Fülkeresi a Városház-utca husz alatt levő üzlettel, az hiú maradj a Widder-égnél. Ne mulassza el megtekinteni az alkalmi előadást.

Utólérhetetlen! Tartóssága örökös!
Legtakarékosabb, leghigiénikusabb tütés!

ZEPHIR
fűtőüzemű, légtüteses folytonégnő kályha
10 kiló fűt 24 órán át
egy normál szobát.
Nagyobb típusok 3-4 szobát is egyenletesen fűtenek.

Vegystűzésű Retkord és Zephir folytonégnő kályhák. Eltete takaréktüzhelyek. Kemény toldók.
Még ma kérjen árjegyzéket, mielőtt üzemanyagot beszerzi. Ingyen és bérmentve küldi:
HÉBER SANDOR
kályha- és tüzhelygárja
Budapest, Vilmos császár-ut 39 (Hajós-utca sarok)
Kályhákbanól lerakat az összes vidéki városokban

RONEO legszebben másol, legtökéletesebben sokszorosít
Képviselet: Greinitz-Pirkner Rt. V. Nádor-utca 11. Tel.: Aut. 143-22

JÓ BUNDA SZÉP BUNDA: PERL BUNDA
V. LIPÓT-KÖRUT 11. TELEFON: 105-43

Még néhány napig kacaghat

Harold Lloydon
a Royal Apollóban

Művészfejet

Vaszary János

Az ő számára az egész világ egy nagy hotel. Mindenütt vendég, de sehol sem lakik. Párisban ebédel, Milánóban ébred, Van villája *Tatavóváros*on, lakása az Áttila-köruton — de az egész világban lakik. A Balatont s a Montparnasse-t hónapokra bérlí. Alberletben. *Mindenkire hasonlít, csak festőre nem.* Akrobatának hinnéd. *Járása, öltözködése, gesztusai, amolyan mint egy karmesteri pálcza szaggatott villandásai kísérlik beszédének kemény artikulációját: egy sokezerholdas földesurú inkább, mint festékekkel, palettával élő művészé.* Ha ka-

bilenseit lerázni akaró előkelő rablélek — *forradalmár!*

*

Emberöltője innen-onnan, hogy festeni és szerepelni kezdett — s annak dacára, hogy mindig az élen járt: az egészen fiatalok közt *ma is ő a legáltalabbb magyar keremő.* Művészete legténylőbb kisingázása peremén friss tüszikrákra bomlik s új horizontokra ível — már azt hinnék: végre, reá találtunk, megrögzítettük egy pontján — *de azon nyomban kisklik kezünkéből.*

Hasonló valami ez a tükröző játéklőz! Az ő tüzes magyar temperamentumán, *mint valami farsangi jelmez, kacérokodik a francia kultúra sokrétű cicomája, sallangja, mégis, ami művészet föléillog tükrében: palástolhatatlanul és végérvényesen magyar.* Bár művészete a francia impresionizmus melegágyában érett: *gyökerei kitéphetetlenül ide kötődtek, innen táptáplálják; könnyedségén átüt, akár csak idegenségbe szakalton, a forszírozott kiejtés, az önsúlyával birkózó darabos erő.* Eleme s festői sajátossága a szín, amelynek formát, vonalat s mindent, ami köli szárnyalásában: *aláhajt. Itt, a színek krátertüzeiben éli ki forró erotikáját, amelytől alkotásai*

A Reggel számára rajzolta Vaszary János.

tonai pályára lép, tábornok lesz, mint ahogy ő az új magyar festőművészet feldmársallja, a vezérlés rátermett rekvizitumával.

*

Írásában is, mint képeiben: a nagy vonalakat, a hadakozó színeket, a fölkorbácsoló lendületeket szereti; *vezényszavak azok és napi-parancsok... Elvezetett haragszik.* Bár szíve mélyéig derűs életérzés hatja át: *szerelem haragudni, mert így támadhat, visszaverhet — élheti, élvezheti tulajdonosul temperamentuma erejét.* Aristokratikusan udvarias. Olvasáskor lorgnot használ. Az öltözködése, ételle-itala, életformájának külső maskja: pontfosságra beidőződött, percekkel és számjegyekkel számoló nyárspolgáré — noteszében címek vannak és házszámok és ésszegek, vonatköltség oda-vissza és följegyzések szőnyegről és ruhaszövetről.

Holtott vére minden cseppjében lázadó és lázító, elégtelten és elégtelenségre szító, egy

Ma ötven éve bíró Ráth Zsigmond, a Kuria másodelnöke, aki az emberi gyarlóságok megítélésénél a törvény igazsága mellett az élet igazságát is megtalálta

(A Reggel tudósítójától.) Ünnepségre készülődnek a Kuria bírái:

Ráth Zsigmond, a Kuria másodelnöke ma ötven esztendeje lépett a bírói pályára.

Eddig mindig szerényen kitért az ünnepeletetés elől, ezuttal is el akart feledkezni jubileumáról, *Juhász Andor,* a Kuria elnöke azonban nem engedte, hogy ez a nap ki ne emelkedjék a hétköznapok közül. A Kuria szombaton *teljes ülést tart, amelynek egyetlen tárgya Ráth Zsigmond ünneplése.* Ráth Zsigmond ötven-tizedes bírói pályáját mint joggyakornok kezdte, később segédfogalmazóvá nevezték ki a pesti ítélőtáblához, onnan került mint bíró a soproni törvényszékhez. Harminc év előtt nevezték ki ítélőtáblai bírónak, 20 év előtt koronagyéshelyettesnek és még ugyanebben az évben táblai tanácselnöknek. 1917-ben lett kiriai tanácselnök, 1918 óta másodelnöke a Kurianak és hivatalból tagja a főrendiháznak, illetve a felsőháznak. A világháború előtt *gyakran emlegették az igazságügyminiszterjelöltek sorában, ő azonban, mint bíró, sohasem foglalkozott gyakorlati politikával és köntökezesen kitért minden politikai szereplés elől.* A Kurian az első számú büntetőtanács élén saját és politikai természetű bírói kérdéseket mondja ki a végső ítéletet. Annakidején mint táblai tanácselnök

ő tárgyalta a Dész—Lukács-pürr

és az ő elnöklése alatt ítélkezett a Kuria végső fokán a frankhamisítási ügyben. Ráth Zsigmond bíró és emberi portréját a magyar jo-

csordultig teljeselek. Nincs színbűvölet, amelynek fülledt érzékiségre kielégítendő, ezért egy magacsindlta technika tüzes lendületéhez folyamodik. Ez a technika, miként festőiségének utja, periódusonként változik. Már-már bele-találnak tanítványai annak mesterségbeli rejtelmeibe, amikor — hirtelenében átalakul az, új festői szempontjaihoz simultan. Az ő technikája *teljes s úgy nő össze pikturájával, mint a mozdulat, elválaszthatatlanul, a beszéddel.* Ez a mozdulat, hogy úgy mondjam, *csak neki áll jól,* lényéből fakad, egyéniségéhez tartozik. Ó.

*

Minden esethuzásával annak él, hogy *föltépje a művészetek előtt lebecsült öreg sorompót s megnyissa „a művészi differenciálás és a monumentális szintézisek” lobogásának utját... Nemesak esetlenül küzd az új festői ideológiáért; írásaiban is szárnyal a lelkesedés: „... az eddigi művészetek föltétlenül lezáródtak és egy olyan formavilág kezd kibontakozni, mely a múltból minél kevesebbet akar átmenteni.” „... Minden meghatározás, mely a múlt szépségeiből indul ki, revízió alá került: a muzeumok helyett is a műkereskedők és az életből kinőtt esztéták állnak helyt. Meg fogjuk lelni az új formát, mert szükség van rá.” „A kialakuló művészethez több köze van egy lokomotívna, mint Rafaeleknak.”*

Bálint Jenő

gászvilág egyik legszámottevőbb egyénisége így rajzolja meg A Reggel-nek:

— Ráth Zsigmond az a bíró, akit elképzelünk, amikor a bírónak plátói fogalmára gondolunk. A törvény igazságát alkalmazza az élet igazságatlanságaira, de megtalálja a kiegyenlítést az élet igazsága és a törvény igazságatlansága között is. A polgári bírónak pártatlanságát csak ritkán, vagy sohasem kísértik meg a szolgálati függőségnek érzései, a politikai irányzatok. A büntetőbíró a politikai bűnügyekben szinte állandóan szem előtt látja a kormány politikai érdekleteit és mert sokszor el nem kerülheti, hogy jogi értékeitelében politikai értékeitet is bele ne foglaljon, szemben találja magát a politikai életben egymással küzdő irányzatokkal. A büntetőbírónak ilyenkor nemesak pártatlannak, de pártatlannak is kell lennie, megközelíthetetlennek, függetlennek. Ilyen

bőles, humánus, pártatlan és pártatlan, megközelíthetetlen bíró volt ötven éven keresztül Ráth Zsigmond.

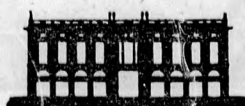
A Kurian, az ő elnöklése alatt működő I. számú tanács joggyakorlatában tükrözködik az ő nemes szelleme, magas gondolkodása, amely a büntetőbíráskodásban nem csupán a megtorló hatalmat, hanem a polgári rend és szabadság biztosítását látja, amely tehát nem kutat lázasan oly törvénymagyarazatlanságokat, amelyek a törvényalkalmazást szigorítják, de keresi és megtalálja az emberi gyarlóságok megítélésénél a törvény igazsága mellett az élet igazságát is.

Unnepi diszbe öltözött Blaha Lujza-téri kirakatainkban bemutatjuk Onnek

az új őszi és téli modelleket

Női ruhák Női kabátok Női kalapok

Ne mulassza el az első emeleten levő szőrmeosztályunkat megtekinteni

CORVIN ÁRUHÁZ

HIREK

Fordított világ

*Hajdan, mily régi szines álom,
Hogy jártak az apostolok?
Szamaron.*

*Ma megfordítva: Az apostolok
Nyögnek a bús teher alatt
És kik ülnek a nyakukon?
A szamarak.*

Farkas Imre

Kis magyarok Párisban

Nyitrai Eleknek hívják az egyiket, apja Halas mellett tanító. A flu 26 éves és ügyvéd Párisban. Tagja az ügyvédi kamarának, én láttam, ahogy talárban védett a Palais de Justice.

Ugy kezdődött a dolog, hogy nem vették föl a pesti egyetemre, erre kitanulta a bádgos-mesterséget és elment Verdunbe s ott épületek dolgozott, majd pedig napszámos lett. De gyöngye volt, hatvan frankkal elment Párisba, anélkül, hogy franciául tudott volna.

Csak éppen annyit tudott franciául, hogy a fővelétél kérte a jogi egyetemre.

Egyszerre tanult meg franciául s a jogot is ugyanekkor megtanulta. Vett egy kis oléso magánjogi jegyzetet s szótár segítségével egy teljes napig tartott, amíg az első oldalt megtanulta.

Ugy ment neki a dolognak, mint egy szomjas spongya, amelyik ki akarja inni a kút egész vizét. Az év végén már hetven oldalt tanult egy nap alatt.

Rongyos volt, napokig nem evett, bárokban zongorázott, egy napon az öreg Nyitrai bácsi János házában, Halas mellett, kiült a ház elé, még pedig ünneplőbe.

— Miért van ünneplő rajta, Nyitrai bácsi? — kérdezték tőle. — Ma nincs ünnepl!

— Dehogyan nincs — felelte a hetvenegy éves tanító. — Ma teszi le a doktorátust a fiam a Sorbonne-on!

Nyitrai Elek francia érkezése fölöttébb keltezt a bizottság előtt s amikor elmondta küzdelmeit, a tanárok megrendülve hallgatták. Az elnök, egy volt miniszter, nagy szeretettel kérdezte tőle:

— Fiam, van itt ismerős Párisban? Mert most magának kliensek kellene, tovább nem lehet napszámos és házongorás!

Délután közölték vele, hogy tagja lett a párisi ügyvédi kamarának. (Összesen kétezer ügyvéd van Párisban, Pesten, azt hiszem, négyezer. Igaz, hogy Pesten alperes is sokkal több van, mint Párisban.)

Nyitrai Elek docteur en droit, ezen az estén még bárban zongorázott és az első tárgyalásain talárban jelent ugyan meg, de alul még rongyos cipő látszott ki a talár alól.

Egy éve ügyvéd. Háromszobás lakása van, kliensek ülnek az előszobájában, most egy gyilkos magyart fog védeni, nagy pör lesz, esküdt-szék előtt kell szónokolni a jános házi tanító 26 éves fiának. Kamásniban jár, szmokingja van, telefonszáma benne van a könyvben s vidékre autón jár tárgyalásokra.

Ez az egyik kis magyar, akivel most megismerkedtem.

A másik Győrben könyvelő volt egy cipőgyárban, de leépítették a hivatalnokai kars t ő kitanulta a suszterséget. Röviden suszterinas lett az érettségijével 20 éves korában.

Berlinbe ment ki, majd pedig félig gyalog Párisba. Most 27 éves, gyárhelyisége van Párisban, könnyű szandálakat gyárt, külön gépei vannak s nagyban ad el kereskedőknek.

Persze, nem mindegyiknek sikerül. Sajnos. Van egy, aki abból él, hogy az összes cigánybandák után ő hordja a cimbalmot.

Cimbalomhordásban specialista. Nagy, vastag gallérban jár télen-nyáron, szegény olyan vékony, hogy lötyög benne.

Egy másik: hegedűművész s megtanult saxofonozni s egy jazzban játszik. S egy harmadik, aki a Gare de l'Est környékén deszkahelyiségben órát javít.

Aztán a magyar diákok, akik a Paramount-

ban uniformisok szolgák. Orvosnövendékek, mint jegyzedők.

Ezek megelégedettek, a Quartier Latinben laknak, a tandíjat s az ennivalót is megkeresik.

Micsoda karakterek! Billancourtban, Páris mellett, ahol a Renault-gyár van, kecsőt ad a magyar munkásoknak egy 150 kilós magyar vendéglős. Köztársaságpartí, hangos, szavaló, ugynevezett csűr-politikus, fontos egyéneknek képzeli magát, haragszik a gazdagokra, közbe észre se veszi, hogy megszedte magát, autója lett, háza lett, kistökés lett: kommunista elvekkel.

Van itt minden. Magyar állügyvéd, akinek lakásán egy nap megjelenik a titkos rendőrség s esőndben a belga határra viszik. Szerkesztő, aki a Krisztus-szakkállát aszerint hordja, hogy fél-e a rendőrségtől, vagy sem.

Tömérdék magyar. Magyar falvak vannak Páris körül. Egyik utcának a neve: Esthajnalcsillag.

Pesti szabósegéd, akiből egy asszony táncfenómet csinált s aztán a szabólegény megfogott s a magyar asszony kártérítési pört indított ellene, visszakövetelve, amibe a táncnaptás került s még elmaradt hasznót is követelt.

A végén megállapodtak, hogy a férfi fizet két éven át havi ötven frankot, viszont az asszony kiadja a szmokingját.

Meg is kapta a szmokingot s a nőt jól kinevette, futómagyar lett belőle, egyik nap itt van, másik nap ott van, egy frankot se ér az aláírása.

Bezog a párisi lunaparki trombitás-magyar jó minden összegre. Az attrakciós sátor előtt fut bus magyar nótákat s jó fizetést kap.

Időnként abbahagyja a trombitát s beszél a sátorba az ügyvelő emberhez:

— Koma, eső lesz!

Amire a szakállas angyal, aki hallja a beszédet, rájuk kiabál ugyancsak magyarul:

— De butákat beszélnek.

Az attrakciós sátorban hat mutatvány közül három magyar. Állítólag a kar- és láb nélküli nő szintén.

Drága, magyar fenomének.

Nadas Sándor

— Szeles, hűvös, esős idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognózis a következő: változó-köny, szeles, hűvös idő várható, esőkkel. Vasárnap Budapesten II fok volt a hőmérséklet, az országban azonban több helyen még hűvösebb is volt az idő, így Debrecenben 6 fokra, Szombathelyen 5 fokra csökkent le a hőmérséklet. Általában, egész Európában hűvöse s szélese fordult az időjárás és egyelőre változás nem várható.

— Pecha semmisségi panaszát novemberben tárgyalja a legfelsőbb honvédtörvényszék. Pecha esch vasutas és Tóth fuvaros ügyében most érkeztek be a semmisségi panaszok a budapesti honvédtörvényszékhez az elsőfokú ítélettel szemben. A legfelsőbb honvédtörvényszék előreláthatóan november közepén tárgyalja le — természetesen zárt ülésben — a panaszokat.

— Pilsudski tábornagy vasárnap éleshangú cikket írt a lengyel parlament ellen. Varsóból jelenteti A Reggel tudósítója: Pilsudski tábornagy „A letűnő világ” címen vasárnap cikket írt, amelyben utabbi éles támadást intéz a parlament ellen, amely szerinte távol áll attól, hogy hivatalának megfeleljen, mert terméketlen vitákra felel el minden idejét. A diétának az a képviselője, aki tisztétl azonosítja tisztán személyi érdeket, olyan világító képzel, amely már letűnően van. Lealkonyodása pillanatában minduntalan meglátszik rajta a forma tulsulya a lényeggel szemben. Pilsudski tábornagy cikke befejezésében emlékeztet a klasszikus világ politikai intézményeinek alkonyára, amelyek szintén példái voltak az alakiságok tulsulyának a tartalommal szemben.

— Meglepi fordulat a Váci-úti 60 éves nő feltékenységi drámájában. A rendőrség vasárnap folytatta a nyomozást a Váci-úti halálos feltékenységi dráma ügyében. Amint ismeretes, Dlopa Pál 52 éves ember ellen 60 éves felesége lugkoldattal merényletet követett el és aztán öngyilkos lett. Az asszony, aki sebébe belehalt, busulevelében azt írta, hogy tettét feltékenységből követte el. A detektívek vasárnap megmutatták ezt a busulevelet a szerencsétlen Dlopané leányának, Repka Jánosnénak, aki a Szabolcs-utca 24. szám alatt lakik. A levél így hangzik: „Tisztelt hatóság! Végső elhatározásom késztetett tettem elkövetésére. Férfiem hosszú házasságot után oly esunyán akart elbánni velem, találkozott egy nővel és emiatt el akart hagyni engem. Fölkérem a hatóságot, hogy kis pénzzel szépen temessen el. Ez a kivánságom. Egy bánatos asszony. D. P.-né.” Dlopané leánya, miután megtekintette a levelet, kijelentette, hogy azt nem az ő anyja írta, mert az anyja onalfabéta volt és egyébként az a gyermeke, hogy az anyja, aki jósnoékhöz szeretett járni, egy felszemű jósno rábeszélésére követte el tettét s hogy ez a nő rhatta helyette a busulevelet is. A rendőrség most keresi a felszemű jósnot, egy rejtélyes ügyre világosságot derítsen.

— Vízbe fullt egy vitorlás tizenegy utasa. Berlinből jelentik: A Kaspi-tavon a viharban fölbörült egy vitorlászajó, amelynek 11 utasa, közöttük három apró gyermek, a vízbe fulladt.

— A szövetségben beállott fejlődés meglepi tényre nyilvánul meg Laszlo és Fekete-égek uralma és téli kirakatsorozatának és hatalmas raktarán. Amint értesülünk, a cég egyik főnöke párisi utasról visszaérkezett, ahol személyesen volt alkalma a harte contrák modellje alapján a legdivatosabb és legizlésebb kabát, kosztüm, ruha, valamint sportszöveket beszerezni. Amint eddig is, a cég minden érdeklődőnek a legnagyobb készséggel mutatja be imponáló arakurát.

MINDEN HÁZNAÁL LEGYEN

HA NINCS, AKKOR VEGYEN!

Jadóltis nyári időtúra a

Siesta-ban
éjszón engedelményel.
T. A. 501-60

— Vasárnap este ismét világitási zavar volt Budapesten. Vasárnap este 1/27 órakor az V., VI. és VII. kerületben hirtelen elaludtak a villanylámpák és a legforalmasabb utcákra sötétség borult. A villamostelepen azonnal megállapították, hogy ugynevezett háromfázisú kábelzavar történt, amelynek elhárításához azonnal hozzáfogtak. A három kerületben este 9 óráig tartott a sötétség, ekkor nagyrettegés kigyúltak a lámpák, több helyen azonban tovább is sötétség volt. Az Andrássy-ut jobboldalán az összes kábelházakban szünetelt a világitás és a kábelzavar pillanatnyilag zavarba hozta az Andrássy-ut Színházat is, amire azonban az előadás megkezdődött, itt már sikerült a hibát kiküszöbölni.

— Őszi kutya-derby a Tattersallban. Vasárnap ismét kutya-derbyt rendezett a Tattersallban a Magyar Ebtényezőzők Egyesülete, de a hatalmas kiállítású esernő ezúttal nem volt olyan népes és hangos a kutya-közt, mint máskor. A rendőrkutyaversenyt meg sem tartották, mert nem akadt rá elég pályázó. A közönséget visszariasztotta a szeszélyes, ősziesre fordult időjárás, Titkos Ilona volt az egyetlen a kutya-kért rajongó pesti primadonnák közül, aki mégis rászánta magát a tattersalli kirándulásra. A kiállítás félsikerének a tanulsága, hogy még a kutya-derbykből is megárt a sok. Az Ebtényezőzők Egyesülete szép és értékes díjakkal, ezüst serlegekkel és dísz tárgyakkal, művészi bronzplakettel jutalmazta a győzteseket. A fővárosi tiszteletdíjat Csatlós Ördögárok, egy pompás magyar komondor nyerte, míg a testvére, Csikós Ördögárok, Augusta főhercegnő tiszteletdíját nyerte. Pettendi Csilla, Gyöngyi Fruska és Tommy Zugliger gróf Esterházy Ferenc díjait nyerték. A műkötörök-versenyben ismét Cser Péter néma foxterrierje Sobri Kisbér vitte haza az értékes díjat. Sobri hang, egy vakantás nélkül hozta ki a kotorekórá a rókát és a borzot, amelyeknek még a szagára is valóságos önkívületben ugatott valamennyi más kutya...

— A munkaidő szabályozásának tervét jelentette be Dréhr államtitkár vasárnapi beszédében. Veeséről jelentik: Vasárnap avatták föl a polgári olvasókor új székházát. Reis István főszámtanácos és Boros Imre főjegyző beszéde után Dréhr államtitkár szólt föl. A szociális munka utján nem lehet megállni — mondotta. A következő programpont a kézművesiparosság rokkantsági és biztosítási törvényének megalkotása. Foglalkozni kell azaz a kérdéssel is, miként lehet szabályozni az emberi munka igénybevételenek idejét. Nem elég ugyanis csak munkaalkalomról gondoskodni, hanem meg is kell védeni a munkás munkaerejét és egészségét.

— Fényes Marcell (Teréz-körut) úri divatüzletébe megérkeztek őszi divatújítások. A legfinomabb átmeneti kabátok, uszakkendők mérsékelt árban kaphatók.

Kis pesti notesz

1.

Bajor Gizi, akin a múlt héten tudvalevőleg fogtműtétet hajtott végre Klingner tanár — a Nemzetben repertoírváltozás is volt miatta szombaton — vasárnap sem volt még jobban. Ennek dacára este lázasan és heves fájdalommal ellenére föl lépett, eljártotta a „Tábornok”-ot.

2.

Az északi tengeren egy barátjánál nyaralt az idén két hónapig az ánzáglósáiról és nagyzólasáról ismert nyomdatulajdonos és őrözőfolyosói főszerkesztő. Egy szép nap még délelőtti tízenegy órakor sem jött le a reggelhez, amire a vendég-látó házigazda a ház egy másik vendégét föl küldte utána a vendégszobába, hogy nézze meg mit csinál, miért nem jön le reggelizni? Néhány pere múlva visszajön a vendég és jelenti, hogy Münchenhausen ömeltősága (aki notabene csak szeretne méltóságos ur lenni, lehetőleg a leggyor-

— Dubois párisi biboros haldoklik. Párisból jelenti A Reggel tudósítója: Dubois biboros egészségi állapota a leg súlyosabb aggodalomra ad okot, a biboros környezete elkészült a legrosszabbra. A mai napon a politikai, diplomáciai és az egyházi élet számos kiváló sága tett látogatást a nagybeteg főpapnál. A látogatókönnybe báró Villani Frigyes párisi magyar követ is bejegyezte nevét. A pápa táviratot intézett a biboroshoz, amelyben Isten kegyelmét kéri a nagybeteg biboros följógyulására.

— Feketeállítást készítettek vasárnap az órásk és ékszerkereskedők a rossz fizetőkrol. A Nemestém- iparosok, Kereskedők és Órásk Szövetsége vasárnap délelőtti népes küldöttyülést tartott, amelyet Láng Ernő elnök nyitott meg. Elsősorban a tisztességtelen verseny kérdése került szóba, amelyet az ügyész, dr. Kovács József ismertetett jogi szempontból. Dévay Jenő, Burka Ferenc hőmezővásárlhelyi és Sommer David budapesti tagok határozati javaslatot nyújtottak be, amely szerint megszűntetik a budapesti és a vidéki kirakatokban azt a rendszert, amely nem a kirakott árak árát tünteti föl, hanem azt, hogy milyen ártól kezdve lehet az üzletben vásárolni. Az orgazdaság kérdésével Berkovics Oszkár fölítetták, a forgalmi és fényvési adóproblémával Vági István, Braunsweiler Ottó és Newwald Samu foglalkoztak. Guttman Lajos után Singer Adolf indítványozta, Guttman Lajos után Singer Adolf indítványozta, Guttman Lajos után Singer Adolf készítsem feketelítást a rossz fizetőkrol és azokrol, akik egyezre több helyen vásárolnak részletre és fődízet nélkül.

sabban s a legolcsóbban) nem szándékozik lejönni a reggelhez. „Hát mit csinál?”, kéri a házigazda. „Mit csinál, mit csinál...”, feleli a vendég, „Ját fekszik az ágyban és — hazudik”...

3.

Kassán a Rózsáhegyi-ház mintájára fölépítik a Farkas házát! A kassai magyar színház 30 éves fennállásának alkalmából ugyanis lelkes és helyes társadalmi akció indult meg, hogy Farkas Pálnak, Szlovenszko legértékesebb művészenek, aki 1895-ben Halvany Károly szintársulatánál Kassán kezdte meg művészi pályafutását, eddigi kultur- és művészmunkájának elismerésül, öreg napjaira házat építsenek.

4.

Molnár Ferenc Bécsben volt egy hétig, beállította az „Egy, kettő, három” próbáit, ma délután érkezik újból vissza Pestre s most már itt is marad a premierig. — Bánffy Miklós gróf érkezett vasárnap Budapestre Választról. Kész új darabtal...

(e.z.)

— Pesti betörők jártak Pécsen. A pécsi rendőrség vasárnap táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Pécsen a Kazinczy-utca 2. számú házában Tauszk Dezső dr. lakásán betörést követtek el s a betörők több ezer pengő értékű ékszert zsákmányoltak.

— Halálozás. Moravcsik Gézát, a Zeneművészeti Főiskola címzetes igazgatóját és volt titkárát, aki hosszas szenvedés után szombaton éjjel halt meg 74 éves korában, kedden délután 1/4 órakor helyezik örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben. A gyászszertartáson, amelyet a temető halottsházában tartanak meg, a zenei élet előkelőségei testületileg vesznek részt.

— Megszűnt a Corriere d'Italia. Rómából jelenti A Reggel tudósítója: A Corriere d'Italia, az olasz nemzeti katolikusok lapja, anyagi eszközök hiányában megjelenségét a vasárnapi nappal beszüntette.

— „Az Ojság”. Nagy Imre népszerű élelapi legközelebbi szexuációs „napilapszámot” ad ki, amely társadalmi és szurnalisztikai meglepetésnek készül.

ISKOLAI CIPŐK

fiúk és lányok részére. boxcalfból, duplatalppal, kézzel varrva, fekete 30—33, 34—36, 37—40, barna 30—33, 34—36, 37—40, garantált elsőrangú. NEUMANN M., Budapest, IV. ker., Múzeum-körut 1.

Tamás bátya kunyhója

A rabszolgakereskedés borzalmai, szenvedései, könnyei és vidámsága
Harriette Beecher Stowe nagy regénye a 2,000.000
dolláros amerikai Universal filmen

Csütörtöktől:

RADIUS

UFA

PALACE

CAPITOL

CORSO

Bethlen angol cikkben hártja el magát a reakció vádját

A miniszterelnök szerint a demokráciához még nevelni kell a nemzetet és „a legtágabb titkos választójog sem csálhatatlan garanciája a szabadságnak és a demokráciának”

(A Reggel tudósítójától.) A „Hungary Of Today” című, változatos tartalmu, angolnyelvi folyóirat ma megjelent számának első cikkét gróf Bethlen István írta.

A józan és realis politika követelménye — írja a miniszterelnök —, hogy minden ország saját szükségleteinek megfelelően rendelkezjen be. A magyar kormányt nem lehet reakciónarúnak nevezni, mert azon elvi álláspont áll, hogy egyrészt az idők követelményeinek megfelelő haladást tűzi ki zászlójára, másrészt a múltból azt konzerválja, ami tiszta érték és nemes tradíció.

A reakció szemrehányását azért kapjuk, mert még nem csináltuk meg az általános, titkos választójogot, de én kétem, hogy a legtágabb és titkos választójog csálhatatlan garanciája a szabadságnak és a demokráciának.

Hogy az általános és titkos választójog ne váljék felelőtlen elemek ürügyévé, az abszolútizmusává, hogy ne hozza azok ural-

mát, akik minden szellemi, kulturális és történelmi értéket egyszerűen elsöpörnek, ahhoz a tömegek fokozatos politikai nevelése, a szociális elleniték fokozatos mellőzése és a tömeglélek jelöltségérzetének kultiválása és morális kulturája szükséges. Ennek az utóbbinak fejlődését azonban a demagógus tudatos és szervezett propagandája igyekszik megakadályozni, amely a nép alacsony ösztöneinek hizegel. Egyetlen nemzet sem született hamisítatlan demokráciában.

a demokráciához fokozatosan kell minden nemzetet nevelni, az intézményeket fokozatosan, a néplelékek és a kulturának megfelelően kell átalakítani,

nem absztrakt teóriákat véve alapul, mert ezt a nemzet drágán fizetné meg.

A cikk, melynek további részében Bethlen hangsúlyozza a munkaadó és munkás közötti jó viszony szükségességét, azzal végződik, hogy a magyar élet minden tekintetben az egészséges fejlődés útján halad.

— Vasárnapi balesetek. Varga Imre bölcskei gazdálkodó a főváros közelében vasárnap reggel kerékpárja mellett véres fővel, eszméletlen állapotban találták az országútán. A mentők el akarták szállítani, azonban útközben meghalt. A rendőrség megállapította, hogy Varga az éjszaka kerékpárján akart hazamenni s a sötétben nekiment egy útszéli fának és agyrázkódást szenvedett. — Strausz Aron 65 éves piaci árus vasárnap délelőtt a Teréz-körúton leugrott a villamosról s eközben súlyosan megbeszeült. A Szent István-kórházba vitték. — Az Aréna-ni és a Benczur-utca sarkán Reisz László magánúszó- és autóját az összeütözték Weiszer Géza kereskedő autójával; az összeütözték csak a kocsi rongálódott meg. — A Váci-úton egy motorkerékpár elütötte Horváth Lajos cipészt és Steiner Béla munkást. Horvátot a mentők a Rókusba vitték.

— Kézrekerültek vasárnap a pestkörnyéki villák nyári foztogatói. Anyáron, amint emlékezetes, több betörést követtek el a pestkörnyéki villákban s a tetteseket nem sikerült elfogni. A napokban a detektívek észrevették, hogy a Tekei-téren három fiatal ember gyanús ruhameüt árul. A főkapitányságon megállapították, hogy a fiatal emberek, Bogdai Sándor, Horváth István és Lovasi János, régi betörők, akik egész nyáron foztogatják a pestkörnyéki villákat. Büvöhelyükön igen sok ruhameüt és értéktárgyat találtak. Kihallgatásuk után vasárnap letartóztatták őket.

— Neumann Berta és Társa sport- és kézürhoüzlete V. Dorottya-utca 3. Ertesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktáron lévő ruhák, kosztümök, köpenyek kiárusítását megkezdte.

— Tévedhet közel egymillió asszony? Nem. Az elmúlt nyáron márd hárommillió méter Parisette került forgalomba. Ennek különöb bizonyíték nem szükséges a Parisette népszerűségének igazolására. Aki Parisette-t vesz, nem kockáztat semmit. A Parisette népszerűségét bizonyítják a legújabb statisztikák. A 30 divatruziótelekben már kapható a Parisette ragyogó új mintákban — és az a fontos — régi minőségben. Az idea több Bemberg-selyemjónáság került a piacra; a fátolszeri, lehellet-könnny Mousseline-Amourette, a papillon-selyemhez hasonló inprimé, a Goldschin és végül egy újon maroccin-tiflis, a Crepe Pastoralé. Mind a három a Goldberger-Bemberg márkát viseli, a finom ízlés és tökéletes megbízhatóság jelét.

— A hetedik reulettgépet foglalták le szombaton éjszaka a detektívek. A rendőrség detektívjei — a Nemes-főcsoportból Schnell József detektívfüllőgylet csoportja — szombaton éjszaka egy reulettgépet foglalt le Lőrinczy Kálmán nyugalmazott tisztviselő Erdélyi-utca 10. szám alatti lakásán. Ez már a hetedik reulettgépet volt, amelyet rövid idő alatt foglaltak le a detektívek, akik az Erdélyi-utcai lakásban ezuttal másodsor tartottak már razzitát. Első alkalommal Lőrinczy lakásán kívül az Aréna-ut 17 alatt Csutrai Béla nyugalmazott postászt lakásán, Fischer Zoltán Stáhlly-utca 13. szám alatti lakásán és dr. Pilsinél a Fő-utca 4. számú házban volt razzia s mind a négy helyen találtak reulettgépeket. Az ötödik és hatodik reulettgépet újóh a Stáhlly-utcai és az Aréna-ut lakásában találta meg a razzia, míg a hetedik gépet Lőrinczy Erdélyi-utcai lakásán leplezték le. A szombatesi razzia 3000 pengő értékű zsetont talált a játékosok előtt s a detektívek a géppel együtt a zsetonokat is lefoglalták. A rendőrség értesülése szerint hét reulettgépet csempészték be legutóbb Budapestre s így valószínű, hogy a titkos reulettbanknak a hetedik gép lefoglalásával véget vetettek.

— „Non plus ultra”-rendeletet kapott Ekeker. Madridból jelenti A Reggel tudósítója: A spanyol kormány Ekeker-nek a léghajózás fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a legnagyobb spanyol kitüntetését, a Non plus ultra-rendeletet adományozta.

— Olesó menürendszer. Harminc éve ismeri egy a főváros, mint a vidéki közönség a jó konyhájáról híres Olesó menyóra, amelynek tulajdonosa, tekintettel a menürendszert vezetett be.

— Nagy esőpömpökben esik az eső most többször naponta. A nagyvárosi ember ma már nem mehet egész nap az erdő alatt és mozgókveteli kabátjától, hogy az valóban vízhatlan, minden idővel dacoló és mégis esinos külsejű legyen. A híres Gutmann-féle átitatók sorozata, most kibevült, szebbnél szebb esőköpenyek, üsterek, sítárkabátok nagy választékával. Minden férfi minden igénnyel számol ez az ismert régi fővárosi cég. Rákóczi-ut 16. szám.

— Legalább az idegeinket kiméjék! Miért borzadnak a szabadságtól? Miért borzadnak a nyilvánosságától? Amikor a szolgaság és a titkolódzás sötét nászából születik a vád, a gyanu, a sutfogás, a pletyka, a rágalom és ezek bizony már keményebb szálfákat is megörökték, mint amilyenek a mai rendszert támasztják alá. Nem is a kormányzati szorult össze szegény szívünk, sokkal inkább attól az aggodalomtól, hogy a szette épület egyszer csak mindnyájunk nyakába szakad. Nincs elég gondunk, bajunk, küzdelmünk, nem taposták meg a balsors fekete esordái testünket-lelkünket, az elégedetlenségnek, idegességnek, nyugtalanságnak és szomorúságnak kevés a fészke az országban? Ilyen gazdasági és politikai helyzetben a kormányt és közigazgatásnak, államnak és községnek deziniflátt kézzel, sterilizált lelkülettel kell hozzányulni minden ügyhöz és ügylethez, amely a közadékkal és a közérdekkel összefügg. Mindent nyitlan, kizárkalt, semmit titokban, a közvélemény háta mögött. Ez az egyetlen arkanum, ez a jó idegesítő!

— Apponyi Ottó királyi érettségi vizsgájára Louvainbe utazik. Zita királyné fia közül most már három járnak a louvaini gimnáziumba. Rövid idő múlva Louvainbe érkezik Ottó is, aki — bár érettségiét még nem tette le — a louvaini egyetemnek egyelőre rendkívüli hallgatója lesz. Legitimista körökben úgy tudják, hogy az érettségi vizsga alkalmából több legitimista aristokrata utazik ki Louvainbe, élükön Apponyi Albert gróffal, Ottó november 20-án lesz 17 éves, nincs kizárva tehát, hogy az érettségi vizsgát éppen erre a napra tűzik ki.

— Schwab, az amerikai alekirály, azt szeretné, ha a világ minden hadihajóját elsüllyesztenék. Washingtonból jelenti A Reggel tudósítója: A Shearer-botrány megvizsgálására kiküldött szenátusi bizottság kihallgatta Charles Schwab alekirályt, a Bethlehem Steel Corporation elnökét. Schwab a bizottság előtt kijelentette, hogy Shearernek a vállalat érdekében folytatott tevékenységéről mitsem tud. Aki Shearert genfi antipacifista propagandáját megfizették, ostobaságot követtek el — mondott. Hangoztatta továbbá, hogy ő maga meggyőződéses pacifista és legszívesebben látná, ha a világ valamennyi hadihajóját elsüllyesztenék.

— Az újalakult „Borszem Jankó”, Molnár Jenő satirikus és kritikai lapja friss zsurnalisztikai tartalommal bővült. Az újformált első szám ma jelent meg.

— Az Újságkötő Tisztviselők Nyugdíjgyűlésének jubileuma. Az Újságkötő Tisztviselők Nyugdíjgyűlésének 40 éves fennállását fényes keretek közt fogadják ünnepelni az évben az ország ama társadalmi rétegét, amelyek élhez az egyesülethez közel állanak és amelyek a nyugdíjgyűlés elmerbaratni tevékenységét évtizedek óta a legmegelőbb érdeklődéssel kísérik. A nyugdíjgyűlést jubiláris díszközgyűléssé az év november hó végén tartja, ugyanakkor jelenik meg az egyesület jubiláris emlékkönyve is. Sümegi Vilmos, az egyesület elnöke, a jubiláris ünnepségekre meghívta a külföldi társ- és rokonszerveleteket is, amelyek bizonyára szintén örömmel fogadják résztvevni a magyar sajtó eme nagyműlt és emberbaratni intézményének ünnepséiben.

— Köztudomás, hogy a világűrű, fatizelésű, legfűtésű „Zephir”-kályha 10 kilogram fával kellemesen fűt egy normális nagyságú szobát. Tartóssága örökös, fele faanyagköltséggel bármelyik helyre is kállyhával szomban. Árjegyzékét díjtalanul küldi: Heber Sándor kályhagyára, Budapest, Vilmos eszter-ut 32.

A legmulatságosabb operett:

A pesti család

Aki jól akar mulatni, megnézi!

Király-Színház

NADAS

Pesti Futár

minden 1-én és 15-ikén

A LUSSINGRANDEI GYÓGYINTÉZET ISTRIA, LUSSING-SZIGET

GYERMEKOTTHONA

Tulajdonos: Dr. med. JOS. SIMONITSCH

Felvétetnek 6-12 éves gyermekek kisértől és kíséret nélkül. Lelekiismeretes foglalkoztat és ápolás orvosi vezetés mellett. Olesó árak. Tajkozoztatni kívánásra küld az igazgatóság

Fővárosi Operettszínház

Szerda, szeptember 25-én, este 8 órakor

“Ez hát a szerelem”

Fejes, Szokolay, Gombaszögi, Szilágyi, Kabos, Dely, Sarkadi, Jávor, Sárosy, Vendrey

Abraham Pál dirigál

20 ragyogó zeneszám, 40 görli, háromórás kacagás

A szezon első nagy premierje!

Miről beszél egész Budapest: a Terézkörúti Szinpad műsoráról!

Rátkai Márton

diadalmas bécsi vendégjátéka után holnap, kedden folytatja diadalmas szereplését a

„Szökik az asszony”-ban

Női főszereplők: **Hontffy Hanna** és **Zilahy Irén.**

Legközelebbi előadások: holnap, kedden, esütörtökön, szombaton és vasárnap este

Legdrágább hely 6 pengő

109-114. előadássorozat. Városi Színház

Hol nevet a legtöbbet: a Terézkörúti Szinpadon!

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit referál ma reggel? (Megjegyzem: mulatságos legyen, könnyed és vidám — ne legyen fárasztó — szeretném a napot mosolygva elkezdeni!)

— A toronyórától lemondok, a Cadillacról lehet beszélni...

Hát akkor beszéljünk róla. Van is egy kis apropos-m a dologhoz, a fiatal Benami (erdélyi író) darabja az Új Színházban, amelyet alaposan — „eltárgált” a nagylelkű magyar kritika, hogy erdélyiesen fejezzem ki magam én is. Ez a darab is a husz éves svájci cadillac-i gyorsaságával (és mohóságával) ment neki a Sidney-be utazó operaházi párdacnak, hogy ott a publikum előtt szöröztől-bőröstől fölfulja, agyongörbe, marcangolja — az „igazi him”-en, az Eugen O'Neill-i matrőzön, sőt „szörös majmon” kereszttel, ami még nem is volna olyan nagy szerencsétlenség, elvégre már előfordult a világhistóriában, hogy egy férfit kirázott a hideg egy vagy több besita után...

— Ha azt akarja ezzel mondani, hogy ez a hidegrázás csak kisértő tünet, hogy elmúlik, ha ez fenyegetés...

— Ne legyen olyan okos s főleg ne szóljon közbe, amíg az ember a mondatot be nem fejezi. Maguk nők azt hiszik, hogy ha egy férfi egy kicsit beleképrázik egy nőbe, hogy mindjárt meg is vakul tőle. Hát nem mindenki vakul bele. És itt esipem nyakom a Benami-darabot: szegény fu nem lát, nem hall ebben a földélközben (és nem „luxus”) „kajüt”-ben (ahogy a színház egy „világhírű operanékesnő luxus apartamentjét elképzelte, a berendezéssel, a dupla ágygal, az egyenesen megható!) — csak vic sorog, csak zihál, csak fejjel megy neki a — kulisz-

száknak, ő tényleg vakon tapogatózik rettenetes szerelmi erejében a sötét színpadon a nő után, mint Felix Sallen Sámsona a taposómalomban. Nem is nagyon magyaráznom már az egész ügyet, elmúlt s elmúlását elnéző részvét mosolya kíséri. A darab tényleg naiv, megdöbbentően, lázában, szerelmében, erotikájában tényleg tejjelcsészán komikus, de... de nem tudom, hogy ezt a fellegetek ostromló tüzet, ezt a csillagokra törő erózis-gejzirt olyan nagyon le kell-e mosolyogni?! Okvetlenül lebecsülendő minden fatalság, minden szikrázás a színpadon, ha megnyilatkozási formájában esetleg — nevétséges is és csak a száraz, de ökonómikus és vacaszul kiszámított színpadi kategrifikának volna létjogosultsága, polgárjoga?! A fiatal erdélyi író darabja a maga szentimentális kamasz erotikájával, bizony fogyházat érdemlő ostobaságaival (a matrőz maláji asszonynak állítják — egy szál burnuszba — s Newcastleben szó nélkül beront az énekesnő kajütjébe, előzetes értesítés nélkül, podgyász nélkül, ahelyett — ó, dramaturgia az Új Színházban —, hogy egyszerűen meglesné a folyosón a franciát, aki a nőnél van s így rontana be) még mindig szimpatikusabb, mint a cirklivel és logaritmustáblával kiszámított és cirkatmazott összes ugynevezett sablon-sikerdarabok. Persze ilyesmit, hogy a matrőz maga elé mered a színpadon s azt mondja, hogy asszondja, de kidülledt szemekkel és kénköves, tóguló orrlyukakkal, hogy: „nhööö...” (vagyis, hogy nő...) — hát ezt ma már nem lehet! A nő, mint rejtély, mint misztikum, mint életprobléma, mint katasztrófa-ok és egyetlen beteljesülés — legalább is nagy általánosságban megszűnt. Akadhatnak speciális esetek... igen! De a színpadról egy megalázott, tehát kielégített mozochizmus ilyen paroxizmusában a nőt (pláne a „nhööö”) uram boesá, így, ilyen vesztetten a vágyakozástól kikiáltani, így esengeni utána — nevétséges! Azonkívül a nők ezt nem is akarják, vagy helyesebben: nem is ezt akarják! A nők kis ruháskát akarnak, kis cipőcskét, kis pénzcskét, kis rolls-ceskát (a szerényebbje cadillac-ceskét), egy jó kis férjcskét, egy (kettő, esetleg három) jó kis flörtöcskét, egy kis bárocskát, egy kis táncocskát benne reggelig és slusz. Istenem, olyan kevés kell nekik... — Szemtelen!

— Mondja, hogy nincs igazam! Látja, Benami pajtást is be tudnám rekomendálni valahová, ahol alaposan kigyógyítanak ebből a nagy líhegésből...

— Köszönöm, nincs több kérdésem! Izgatja itt a férfiakat a nők ellen, majd megmérgezzük magát, ne féljen... Hát van lelke magának?

— Volt, de eladám az öröögnek. Még a „Singing Fool” sem tudott megrikátni, ha éppen tudni akarja...

— Na nem, de most beszéljünk komolyan; milyen volt?

— Komolyan? Hát — hogy a maga szájaize szerint beszéljek — charming! Tudja, amikor a filmvásznon megszólal a legjobb amerikai jazz, mindegyik hangszere a maga külön hangjellegével, a szöke amerikai szólista a maga eleven hangtímbrejével és az a tengerentúli zenekar itt él, mozog, harsog, lehel és lüktet előttünk, ez — komolyan mondom — megindító, Bizony, ez nem gramofon, vagyis nemcsak az, amit a gramofon nyújt, — ez élet és illúzió. Az ember a nézőtíren mindenekelőtt attól indul meg, hogy milyen tiszteltreméllő munkára és technikai genialitásra képes az ember; és Amerika előretörésének önkéntelen, majdnem malgré soi mozdulatlalt tiszteleg... Ezek után nem fontosak a „Singing Fool” apró tökéletlenségei. A női beszédhang kopott árnyalat, időnként a férfibeszed gépsengése is és a mese elfúlása a tipikus amerikai szentimentalizmusba, amely a jobb Európának már nem kell. Nem fontosak, mondom, ezek az apró gánesok, mert fontos a perspektiva, amit az egész nyit. A jövő! Szédülve érezzük: ezen a téren ma már lemérhetetlen és fölbecsülhetetlen az, ami bizonyosan következik még... Ezek után pedig a legnagyobb várakozással tekintünk a következő talkie, a „Showboat” elé, amely állítólag már egészen tökéletes...

— All right, boy. Most pedig arra vagyok kíváncsi ezennel, hogy mi az a szerepváltozás a Fővárosi Operettszínházban? Csak azt ne mondja, hogy egy operanékesnő egy hét alatt nem tud kirekedni. Nekem ne húzza el a függönyöt az ablak elé, tudja, hogy én gondolatolvasó vagyok, tehát a kommunikében is tudok olvasni...

— Egyszerű. A rendes eset, ami operaiakkal történni szokott, ha át akarnak térni az operetti mezőre: kiüsit, hogy Tóth Erzsé operanékesnő maradt az operett, sőt Fővárosi Operett-színpadon is. Tehát sürgősen behírták Szokolay operettművésznőt, aki három nap alatt megette a szerepet, a táncokat, mindent, halnap a főpróbán már játsza is a szerepet... Erzsike ugyanis, ne sokat szépsítsük a dolgot, nem vált be. Se táncban, se játékbán, ami elvégre igazán nem szegény, ha valaki közben operanékesnő is lehet...

— Persze, hogy nem. Es mondja kérem: Dénes Oszkárval mi van tulajdonképen?

— Haggya el szegényt, igazán olyan peches.

ERDÉLYI BOROZÓ
 a Magyar Kir. Operaház mellett
 (Andrássy-ut — Dalszínház-utca)

Ebéd-, vacsora- és színházi vacsora **MENÜK:**

P 2.20
P 2.40
P 3.20

Állandóan reggelig nyitva!
 Minden időben frissen csapolt sör
Ujházi-leves, korhelyleves, bableves!

Ma este **375** - ödször

ARANYMADÁR
 a **ROYAL-ORFEUMBAN**

Azonkívül a világvárosi varieté-műsor
 Kezdeté fél 9 órakor. Telefon: J. 421-68

Nincs nagymosás Meister szappan nélkül!
 Üde és hófehér lesz az ágyneműje, ha Meister háziszappannal mossák.
 Mottó: Kétszer kettő négy, Meister szappant vegy!

Melyik a legolcsóbb színház: a Terézköruti Színpad!

hogyminden részvételére érdemes. A darab, a „Pesti lány”, amint hallom, már szépen lábbadozik (publikuma is van), ő pedig, aki kifecsközött belőle, még mindig az ágyat nyomja. Igazán mindenki sajnálja a mindig vidám, vicces „Oszit”.

— Erről jut eszembe. Rottot, a kis Rottot láttát?

— Persze. Hatszor játszottak a Fővárosi Operettszínházban, hat zsufolt nézőlér tapsai közepette. Társulatuk nem sok szóra érdemes: a híres bécsi Berg és Springer együtt nem érnek a mi Salamon Bélánk derekáig. De Sándor Rott, ahogy a bécsi conferencier bejelentette, a kis Rott a maga metierjében, máig utóéletlenül nagy színész. Művészi! Egyszerű, közvetlen, őszinte, végtelenül emberi; az a komikus, aki egy tragikus hős magasságában szárnyal. Kacagni és sirni lehet a figuráin. Milyen kár, hogy elszakadt innen... Türk Berta pedig bubifrizurás szőke fejével, hamiskás kék szemével, táncával és énekével elbájolóbb és sokkal több illúziót keltő jelenség, mint világhíres francia kortársa, Mistinguette.

— Bécsnek viszont Rátkai adta vissza a Rott vizitjét, hallom sikerrel...

— Igen, olvastam a kritikákat. Egyáltalán: Bécsben remekül indul a szezon. A gazdasági viszonyokat Bécs színházirányítói is érzik, de ha rendkívüli produkciókat nyújtanak, úgy erre mindig van közönség. A „Theater an der Wien” négy estén át játszott a diszlocálásban, főlemelt helyarátkkal Lehár „Luxemburg grófját” Jeritzával, Hubert Marisóhótkával, Rátkával és persze a szerző személyes vezényletével. Ez a színház naponta közel 25.000 pengőt, a négy estén tehát 100.000 pengőt vett be. Ugyanezeket az estléken az operában Gigli vendégszerepelt, ugyancsak zsufolt házátkkal, főlemelt helyarátkkal, amelyek közel 30.000 pengőt értek el esténként. A Rainund-Theaterben naponta „Jáblás” házátkkal játszik Pallenberg, aki a „Topazé”-t adja, Reinhardt színházában, a Josefstädter-Theaterben ugyancsak napokra előre eladott házak mellett játszanak és végül a Burgtheater is zsufolva van naponta. Mellesleg még megjegyzem, hogy a „Singing Fool”-nak is pénteken volt a bemutatása és a bemutató napjától tíz napra előzetesen elkeltek a jegyek ehhez a hangos filmhez...

— Jól megy az osztrák sógorok, hibába... Hozhat még föl valamit mentségére?

— Egyetmást igen...

— Például?

— Ha a Nemzeti érdekelné...

— Hogyne, hogyne!

— Nos, Nemzeti Színházi hír: Hevesi Sándor megszerzte előadásra Maugham „Circle” című háromfőlvonásos színművét, amely még kérdésesny előtt színe fog kerülni a Nemzeti-ben. Szép Ernő szombaton adta át „Azra” című színművének befejezett harmadik főlvonását s így Hevesi már a jövő héten ki is fogja szerepeltetni a darabot. Bajor Gizi és Uray Jánssal a főszerepeket. A Kamaraszínházban pedig legközelebb főlvonásra kerül a Nemzeti-ben évekket ezelőtt nagy sikert aratott Barrie-vígjáték: az „Amihez minden asszony ért”...

— Még én is?

— Még maga is, ártatlanság. Ami pedig az Operát illeti...

— Azt nem is kérdeztem...

— De én mondom. Most már bizonyos, hogy a nürnbergiek november 9-én érkeznek Budapestre, hogy visszaadják a magyar művészek multévi látogatását. A nürnbergi opera a „Nürnbergi mesterdalnokok”-at és a „Rózsavagány”-ot fogja bemutatni, a drámai együttes, amely vendégszerepléséhez az Operaház és a Kamaraszínház „Hamlet”-et, a Kamarában Hauptmann „Esz Pippa táncol” című mesejátékát fogja eljátszani. Azért az Operában és a Kamarában, mert a Nemzeti színpadon tudvaleg csak magyarul szabad játszani... Es most...

— Na végre...

— Hát idefigyeljen. A jukker bankárné, akinek az urát többé-kevésbé súlyos malheur érte, a svábhgyi golfpályán keservesen panaszködik házuk egy barátjának, a magas, rendkívül jól konzervált, de löszgazdaságilag hosszabb idő óta, hogy úgy mondjam, inaktív bankmágnásnak. „Nézzé Jules” — csicsergi a gyönyörű — „maga olyan régi barátja házuknak, tudja, hogy totál fönkrementünk, pénz viszont kéne, adjon egy tucsdot nekem, mit csináljak mégis, hogy egy kicsit rangrozhatnám magamat?...” Amire a ház régi barátja bele-nézett jó mélyen a gyönyörű szemébe és ezzel az egy szóval válaszolt: „Folytassa...”

Lóspórt

Baldoyle főlényvel verte Beaupréaut és Ibikust az Esterházy-díjban

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi Esterházy-díj sportsempontból a versenyzendő egyik igen érdekes futama volt. A Derby-távolságu versenyben a Derbygyőztes Beaupréau, a kétszeres Királyné-díjgyőztes Ibikus mérte össze erejét az évjárat legjobb kancájával, Baldoylval. A három crack mérkőzéshez csatlakozott a Váczbottányi-istálló Nagyurja, amely a versenyben az egyneség erős iramot diktált. Az egyneség elején Beaupréau tört az élre, a távoslop előtt azonban Baldoyle utóértte és el is hagyta. Az évjárat most már beigazoltna legjobb lova könnyen 2½ hosszal érte el a célt Beaupréau előtt, amelyet a kissé gyöngén támogatott Ibikus követett másfél hossal a harmadik helyen.

Baldoyle impozáns győzelmét rámutat. Blanc jó St. Leger-esélyeire a kancának a Lovaregyleti díjban várható előnyös szereplésére.

A nap többi futamaiban, a Kolentöldi díjban Solyomnak nem akadt méltó ellenfele, a kétévűek handiecapjában Gyöngyike bizonyult a leggyorsabbnak. A kétévűek versenyében az eddig veretlen Nippon az 1200 méteres távon nagy csalódást hozott, a szép stílusban nyerő Palotás mögött a negyedik helyre szorult. A Handiecapban az öregsúlyu Napló, a Welter-handiecapban a szombaton befutott Öreg Akácz győzött.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Solyom (5:10) Gutai. 2. Solo (10) Takács J. 3. Mungó (3) Tuss. Fm.: Bangoon, Sárkány, Einyel, Ki tudjat, Sakkmeister. 1½h. 2h. Tot.: 10:15, 13, 30, 14.
II. futam: 1. Gyöngyike (4) Csaplár. 2. Dáma II. (4) Tuss. 3. Quisiana (4) Gutai. Fm.: Bernina, Pazar, Fontaine, Hadur, Lucretia, Arne Gredl, Silvia, Arendás, Renaissance, Széllomás. 1½h. 2h. Tot.: 10:54, 21, 31, 21.
III. futam: 1. Baldoyle (7:10) Hulme. 2. Beaupréau (1½) Balog. Fm.: Ibikus, Nagyur. 2½h. 1½h. Tot.: 10:23, 1½.
IV. futam: 1. Palotás (2) Esch. 2. Leikem (5) Balog. 3. Kolentá (33) Horvát B. Fm.: Nippon, Csibész, Nábó. 2½h. 1½h. Tot.: 10:34, 16, 23.
V. futam: 1. Napló (6) Bözdli. 2. O. M. (3) Kaszián. 3. Lavarone (6) Csaplár. Fm.: Martinsberg, Granada, Lokoon, Kallisto, Funnny, Öreg Signora. 1½h. 1h. Tot.: 10:19, 31, 21, 23.
VI. futam: 1. Öreg Akácz (4) Péter. 2. Anna (6) Bözdli. 3. Rákos (6) Gutai. Fm.: Odahaza, Rádió, Keepsake, Sauvignon, Vicine, Workman, Oktalan, Paprikás. 2h. 1½h. Tot.: 10:62, 29, 38, 25.

Bécsi versenyek

Embassy nyerte fejhosszal Alpine ellen az Esterházy-émlékversenyt

Bécs, szeptember 23.

(A Reggel tudósítójától.) A bécsi szeptemberi míting ötödik napján futottak a 15.000 schillinges Graf Nikolaus Esterházy-Erinnerungs Rennen, amely a magyar tenyésztes diadalát hozta. Az 1200 méteres versenyben gróf Wenckheim Dénes Embassya győzött, a második helyet a Lészvári-ménes Alpineja foglalta el. A győztes két-évest Schejbal szőke lovagolta, aki egyébként a nap hőse volt, ugyanis négyezer szállt nyeregbe és mind a négy-szer győzött.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Träumer (5r) Takács I. 2. Histro (6) Németh. Fm.: Zsófi. 2h. 2h. Tot.: 10:11.
II. futam: 1. Czele (8:10) Schejbal. 2. Intermezzo (2½) Calder. Fm.: Pulvis, Viscount, Little Lark. 1h. 1h. Tot.: 10:18, 14, 29.
III. futam: 1. Oesulum (4) Németh. 2. Pelido (2½) Müller. Fm.: Fantast, Pellit, Woolrag. 1h. 1½h. Tot.: 10:39, 20, 23.
IV. futam: 1. Embassy (1½) Schejbal. 2. Alpine (1½) Csata. 3. Phönix (20) Szilágyi. Fm.: Hainzuru, Liebling, Luxor, Nestor, Kamerad, Beauvige. Fejh. 6h. Tot.: 10:27, 12, 18, 18.
V. futam: 1. Hop-Toy (2) Szabó L. II. 2. Lady Hamilton (8) Németh. 3. Tirade (4) Valentin. Fm.: Chaján, Mistleton, Sirius, Bourbon, Frauenloh, Mevita, Versee, Arnolda, Milona. 1½h. 1h. Tot.: 10:24, 18, 23, 32.
VI. futam: 1. Fátalos (3) Schejbal. 2. Baltimore (6) Németh. 3. Sieglinde (p) Esch L. Fm.: Poseidon, Dollár, Sudár. 1h. 1½h. Tot.: 10:32, 18, 27.
VII. futam: 1. Arus (2½) Schejbal. 2. Kinoprinz (5) Szilágyi. 3. Mavriki (4) Csata. Fm.: Anno santo, Gallione, Sára, Karlin, Toscana, Schneerosc, Ariane, Goscherl. 2½h. 1h. Tot.: 10:33, 14, 20, 21.

„Valaminek történni kell”

A Magyar Színház új magyar vigjátéka Szombat, szeptember 28

A Magyar Színház szombaton, szeptember 28-án este mutatja be a „Valaminek történni kell” című 3 főlvonásos vigjátékot, amit Drégely Gábor írt Lakatos László társaságában. Az új vigjáték érdekes meséjű, vidám hangú, modern tárgyú, tele remek figurákkal és kacsagtató helyzetekkel.

Billér Irén, akinek ez lesz prózai debüje, egy

mai leányt játszik. Elragadó alakítása meglepetés és szenzáció lesz, éppen úgy, mint Lázár Mária szép és szellemes asszonyfigurája. Turay Ida mint tizenöt éves bakfis, üdítő és kedves humort visz a színpadra. Kiss Ferenc egy világhírű magyar író játszik markáns és elragadó ábrázolással. Dénes Gyöngy egy nagyon mulatságos bankfiút. Lázár Tihamér egy elegáns pesti ügyvéd. Hollós Juci szemrevaló menyecskeje és David Mihály bravuros soffőre az erősségei az előadásnak, amelyet Vágó Béla rendez és amelyhez Vincze Márton érdekes díszleteket tervezett.

Csütörtöktől: Összeesküvők

Főszereplője: Lukács Pál

NEM ELÉG?

Hát akkor **Noah Beery** is!

EZ SE ELÉG?

Benne van **Ronald Colman** is!

MÉG MINDIG KEVÉS?

Akkor itt van **Bánky Vilma** még!

Többet már igazán nem adhatunk!

CORVIN

KAMARA

ORION

Hol vannak a legjobb komikusok: a Terézkörúti Színpadon!

Vigszínház

A legnagyobb sikert!

Két lány az utcán

Emőd Tamás és Török Rezső vigjátéka

Főszereplők:

Titkos Iona, Góthné Kertész Ella, Dayka Margit, Törzs Jenő, Góth Sándor, Rajnai Gábor

KÖZGAZDASÁG

Magyarország nem tud jóvátételt fizetni!

(A Reggel tudósítójától.) Akármilyen kényes és érzékeny a téma — mégis vissza kell rá térniünk. Nincs olyan sok jó barátunk kint a nagyvilágban, hogy nyugodt lélekkel segítségükre bízhatnók magunkat és a jó barátainkat is megvannak a maguk külön, valóink, sajnos, sok ponton ellentétes érdekeik, amint ezt esőndben és elszomorodva a nagy nemzetközi politikai élet figyelője olyan sokszor megállapíthatja. Minden jel arra vall, hogy

a keleti reparációk kérdését Párisban ezuttal véglegesen készülnék elintézni.

mert az angol és amerikai szakértők a háború minden pénzügyi kérdését most már egyszer és mindenkorra ki akarják kapcsolni a nemzetközi diskusziókból. Ezt a céljukat elérik és ezt az akaratukat megvalósítják, annak ellenére, hogy a kezünkben levő nemzetközi megállapodások szerint, az osztrák, magyar és a bolgár reparációk végösszege csak 1935-ben, vagy 1943-ban, illetve még későbbben állapítható meg. Az ilyen és ehhez hasonló akadályokon a lefolyt évtized viharos és változatos tárgyalásai során a világ urai nem egyszer tették meg túl magukat. Ha szükség van rá, korábban szerzett jogokat jelentős engedményekkel is készék megadásra, és minden attól függ, hogy a jogokat ki és milyen erővel képviseli. A párisi tárgyalások

egyelőre nem sok jóval bíztanak.

A szellemre, ahogy a kisebb legyőzött államokat kezelik, jellemző a különbség, ahogyan Németországgal és a három keleti legyőzötttel bíznak. A német reparációs kérdés megoldásában a londoni konferencia óta egyetlen olyan lépés sem történt, amelyben Németország egyenrangú tárgyaló fél gyanúját ne vetné volna rá. És most? A múlt héten folytak Párisban a szakértők megbeszélései a többiek között a keleti reparációk legfontosabb előfeltételéről, a „biens cédés” problémájáról, vagyis arról, hogy az utódállamok tulajdonába jutott közművek s állami javak emímen milyen összeg irassék a vesztes fél kintójának javára, a tőlünk elvett hidak, vasutak, épületek, szerelvények stb. értéke, mennyivel esőnkenti a mi jóvátételi kötelezettségünket. Ezekben a szakértői tárgyalásokban

mindenki résztvesz, még a portugálok és japánok is, csak éppen mi nem voltunk eddig képviselve,

magyarok, osztrákok és bolgárok, akik pedig

ezen a ponton „hitelezők” vagyunk! Elképzelhető-e, hogy a németek az ilyen bánásmódot elviseltek volna? Ez azonban nem a mi hibánk és ezen egymagunkban nem segíthetünk. Viszont szótlanul és minden diplomáciai ellenkezés nélkül sem kell várniuk! Lám, az osztrákok nem rakják öbe a kezüket. Három nappal a párisi tanácskozások megkezdése után, Európa egyik legbefolyásosabb publicisztikai orgánumban, a „Neue Zürcher Zeitung”-ban a lap élén láthatóan sugalmazott és alaposan dokumentált cikk jelent meg az osztrák reparációról, aminek röviden és velősen a a konklúziója, hogy Ausztria nem fizet végeredményben egy fillér jóvátételt sem, mert az osztrák állami javak értéke, amelyek az utódállamok, elsősorban Csehország birtokába jutottak, jóval nagyobb, mint amennyit Ausztria jóvátétellel emíen a legrosszabb esetben is fizetni köteles volna. E jelentős és jellemző cikk mögött könnyű fölismerni a kezét, amely a cikkirő

tollát vezette, Schüller osztrálfőnök kezét, aki nemcsak kitűnő szakember és debater, hanem elsőrangú taktikus is és aki, amint e példából is kitetszik, előre föllátja és beloviszi az európai közvéleménybe azt a tézist, amelyet Párisban képviselni kíván. De, Schüller és az osztrákok még egy lépéssel tovább mentek. Hágában a cseh államok ugyancsak „fölszabadítási” tartozását, ezzel szemben Prága eleve hozzájárul az osztrák reparációs kérdés sima rendezéséhez. A logikai összefüggés a prágai és bécsi megoldási tervek között rendkívül világos és rendkívül megkönnyítendő a probléma megoldását.

Csehország kiesik, Ausztria kiesik, marad Magyarország és vele szemben mint két fő hitelező két déli szomszédja.

Nem tudjuk mi készül a párisi konferencián, csak egyet tudunk: Magyarország nem képes fizetni, a magyar adóterhek többé nem fokozhatók! Sorsdöntő kérdéskörrel tanácskoznak most Párisban, ezért megköveteljük a kormánytól, hogy az események minden mozzanata fölől napról-napra tájékoztassa a magyar közvéleményt.

Véget kell vetni a közszállítási szabályzattal üzőtt visszaéléseknek és a nyomukban támadó gyanakvásnak

(A Reggel tudósítójától.) Az amugyis elcsúszdott, aggodalommal és gyanakvással telt közvéleményt két nap óta szokatlanul erős fölindulásba hozták azok a hírek, amelyek szerint a honvédelmi miniszterium, minden versenytárgyalás kizárásával, két gyári vállalatnál hatalmas összegű megrendelést készült adni löszormatracok szállítására.

Az ilyen nagyszemű ipari szállítás még holdig időkben is jelentős eseménye lett volna a magyar gazdasági életnek

és lenne bizonyára bármely, akár leggazdagabb európai állam gazdasági életének is. Kétségtelen, hogy még a béke és gazdaság napjaiban is hosszú és nyilvános diskusziók öltöztek volna meg ilyen hadügyi kiadásokat, amelyek legalább látszatra, lucskiadásoknak tűnnek föl. Nem vitázunk azonban azon, hogy vajon mi gazdaságosabb a katonai számára, a szalma-e vagy a löször és nem keressük, hogy melyiken álmodik a katona nagyobb és meresebb álmokat: emíen-e vagy amízen. Az egész kérdésben ezuttal és a dolgok mai stádiumában még azt sem akarjuk döntő kérdésnek fölfogni, hogy egy ágy fölszerelése mennyibe kerül. A kérdésben egyelőre nem ezek a részletek a döntők, hanem az, hogy amikor az egyik oldalon egy hitelválság minden kinját nyögő közgazdaság szomorú panaszait halljuk reggeltől estig és amikor szinte most már jajveszékelve követeli a polgárság, hogy vegyék le a válláról a súlyos terheket, mert össze kell roskadnia alattuk, akkor a másik oldalon minden ellenőrzés és minden nyilvánosság kizárásával

ilyen nagyszemű megrendelésekre szánják magukat azok, akikre közpénzekkel való sáfarkodás bizva van.

E pillanatban nem a löszormatrac ügy részletei a fontosak, hanem az, hogy ha már ilyen dolog kipattan és ha már belőle újabb gyanú mérge árad szél, akkor végre erőlesen álljunk a sarkunkra. Hosszu évek óta egyre-másra halljuk, hogy hol autótaxirendszámokat adományoznak a nyilvánosság kizárásával, hol épületeket emínek drága pénzén a nyilvánosság ellenőrzése nélkül, de a nyilvánosság pénzén, hol kórházak élelmezésénél fordulnak elő szabálytalanságok, hol pedig a miniszterek szerzenek be állami számlára ezt vagy amazt, habár a legjobb szándékkal, de mégis a törvényes formák mellözésével. Se szeri se száma az ilyen eseteknek, amelyeknek nyomában aztán suttogás kél, a suttogásból hangos kávéházi beszéd. Ma már tenger árjaként folyja körül ez a gyanúfolyó a magyar élet minden eddig tisztá, érintetlen és szűz szigetét is,

veszélyeztetve az állami rendbe vetett

bizalmat, megmérgezve a köztisztesség iránti hitet és ezzel alapjaiban rendítve meg a gazdasági rend törvényeit.

Ennek a hangulatnak véget kell vetni minden eszközzel! Ezt a miámás levegőt meg kell tisztítani, bármily áldozathoz kerül is! A magyar közgazdaság minden komoly munkása inszakadtából dolgozik azon, hogy megállítsa

Fényves

Szőrmebundáink

képesített szücsmesterünk elsőrendű készítményei

Nutriette báránbundá ... P 180
legtartósabb minőség

Susliki divatbundá P 190
igen elegáns viselet, crepe de chine beléssel

Nerzilla Kanin-bundá P 150
cégünk különlegessége

Seal Electric-bundá P 225
selyembéléssel, kedvelt formákban

Szőrmézett telikabátok ... P 68
divatos gyapju kelmékből

Calvin-tér 7

Ha olcsón akar jót, úgy vegyen

PRAGA

AUTÓT

A 4 hengeres, 4 személyes legmodernebb szerkezetű Bach-dinamos

KISTURAAUTÓ

6600 pengő

SZEMÉLY- ÉS TEHERAUTÓK
minden nagyságban. Igen kedvező fizetési föltételek

Kérjen ajánlatot a vesztérképveleltől:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt
Budapest V. Vilmos esőszár-ut 26. szám

VÁSÁROLJON MAGYAR PERZSASZŐNYEGET

HORVÁTH MIKSA SZŐNYEGIPAR RT.

BUDAPEST, V. KERÜLET, VISEGRÁDI-U. 62. TEL.: L. 906-98 ÉS L. 906-99

LUXUSADÓ NÉLKÜL SZINTARTO, MOSHATÓ

azt a romlást, amely a gazdaság vonalán fe-
nyegreli az országot. Mindenki, akinek helyén
van az esze és a szíve, még csak egyet is tud
venni ezért a szerencsétlensorsu országot,
ereje végső megfeszítésével dolgozik azon,
hogy itt az *elernyedés, a szárnyszegettség, a*
magyar elbusulás ne vegyen végső erőt raj-
tunk és hogy a reménytelenség ne dőljön meg
valamennyiünkkel. Egy sötét pesszimizmussal
szemben kell harcban állania mindenkinék,
aki akár szóval, tettel vagy tollal harcol a
magyar gazdasági élet föltámadásáért. A hip-
notizörök minden ügyesége és minden találé-
konyságára van szüksége, hogy végleg erőt ne
vegyen rajtuk a fásultság és a kétségbeesés.
De mi haszna veszdünk, kinlódunk és gyöt-
rődünk, ha minduntalan újabb és újabb gyar-
nura alkalmas eseti támadnak a magyar gaz-
dasági életnek? Hát nem veszik észre, akik a
közzságitási szabályzatkövetelő nyilvánosság-
tól iróznak, vagy akár csak kényvelemből,
vagy akár könnyebb megoldások kedvéért is
mellőzik a törvényparancsokat nyilvánosságot,
hogy ezáltal szörnyű bajoknak forrását
nyitják meg.

A közszállítási törvényt csak alig pár nappal
előzött fejték meg, az Isten tudja, hányad-
szor. De amint eddig is, most is

**minden igyekezet az volt a fejelésnél, hogy
senki ne legyen felelős azért, amit az állam
pénzen rendel.**

A köztszítviselő felelősségét a közszállítási sza-
bályzat intézkedéseinek megkerüléséért, kijá-
rázásáért, vagy éppen mellőzéséért, az újabb mó-
dosító rendelet sem állapította meg. Itt a dol-
lok bökkenője. Ha a tszítviselő egyetlen fil-
lérért is felelősséggel tartozik, amit az állam
vagyonából jogtalanul elvesznek, miért tart-
ják fönn azt az állapotot, hogy felelőtlenül,
verseny nélkül, vagyis az olcsóbb beszerzés
egyetlen lehetőségének biztosítása nélkül gaz-
dálkodhatik milliókkal és milliókkal? *Eznek a*
felteletlen állapotnak kell véget vetni a legsür-
gösebben. Jogos-e, jogtalan-e a közönség föl-
háborodása, amely e matricá-ügy nyomán kelt,
most ne kutassuk. Most nem ez a kérdés. A föl-
háborodás megvan és olyan tünet, amelynek
valahol meg vannak a *mélységes indokai.*
Ezeket kell kiirtani.

Berlin városna nemrégiben negyven millió
városi kölcsön beszerzésére írt ki fölhívást
olyan föltelekek mellett, amelyek ugyancsak
izgathattak volna mindenkit, akinek kölcsön-
adnivaló pénze van. Talán sohasem történt
meg, ami ezzel a városi kölcsönnel történt,
mert a közel tízszázalékos kamatozású kölcsön-
kibocsátás lezárásakor azt a szomorú eredmé-
nytel kellett konstatálni, hogy a *jegyzések*
összesen sem tették ki többet huszonöt millió-
nál. Negyven millió maga is alig összeg Ber-
lin városának s íme, a német tökésegettség
is olyan nagy, hogy még ezt az összeget sem
tudják előteremteni, amiből most tanulságos
és olyan következtetések gombolyodnak le,
amelyekből mi is tanulhatunk. A súlyos fias-
köval végződött kölcsönkibocsátás bukását
azzal magyarázzák, hogy a német *adóterhek*
folytonos fokozódása okozza a tökéseget-
zés lassu menetét, s hogy nem elég, ha a
pénzügminiszterek *belátják és nyitlan meg*
is mondják, hogy a magángazdaságok érdeké-
ben meg kell kezdeni az adóteléptést, azt nem-
csak mondani kell, de meg is kell csinálni.
Emellett súlyosan esik lathó, hogy az utóbbi
időkben bekövetkezett *nagy fizetésképtelensé-*
gek, amelyek ugy a pénzügyi, mint a keres-
kedelmi világban beállottak, *nagy és régi vagyo-*
nokat pusztítottak el közvetlenül és közvetve
is, ami által az *átlamkincstár adóalanyai is ala-*
pósan megfoggyatkoztak. Az a fölfogás, hogy
a nagy gazdasági válságban „hulljon el a fergese”,
legföjlebb a *híntóban állók gazdasági*
politikája lehet, de nem azoké, akik az ilyen
magyarányú fizetésképtelenségekben az egész
köz gazdaság válságát is látják. A további oka
a tökésegetzés hiányának az a nagy veresze-
teség is, amelyet a német közönség *értékpapí-*
rainak elértéktelenedése folytán szenvedett.
Eltekintve a tisztán spekulatív tőzsdéi vesze-
ségetől, a legjobb papírok árának hanyat-
lása, amely még ma is egyre tart, *egyik leg-*
nagyobb tényezője a nemzeti vagyon elpusz-
tulásának. Hiszen a legelőkelőbb papírja
a német piacnak a *Farben* bank a legutóbbi na-
pokban 210%-kal esőkkent 388%-os legmag-
sabb színvonaláról s ez egymagában is a *Farben*
összes *tőkéjének 15 milliárd márkával*
való esőkkentést jelent s ugyanilyen katasz-
trofálisak a veszeségek a műselyemrészev-
nyek terén. E magyarázatok olvasása közben
arra kell gondolnunk, vajlon a berlini városi
kölcsön bukásával kapcsolatos köz gazdasági
képlet *nem-e a mi gazdasági helyzetünkről má-*
soltak-e le?

Amiről mindenki beszél

A bécsi Creditanstalt vezetésében legköze-
lebb érdekes változás áll be, amelynek követ-
keztében a magyar gazdasági élet egyik vezé-
relő alakja, báró Kornfeld Pál is újabb sze-
rephoz jut a középeurópai gazdasági élet irá-
nyításában. Amint *A Reggel* bécsi tudósítója
jól beavatott forrásból értesül, *Ehrenfest Pri-*
goyés távozik a Creditanstalt ügyvezetőgá-
zatói székből és az amsterdami Anstel-bank
vezetését vállalja el, míg a távozó Ehrenfest
helyére báró Kornfeld Pált kombinálják.

mentáratat is újból emelni fogják. Vajlon
lesz-e vita erről az újabb áremelésről és ha
lesz, sikerül-e végre igazolni, hogy miért
olyan drága a magyar építés?!

Külön biztosítási osztályt szervezett a Községi
Takarékpénztár s most ugyancsak a példát akarja kö-
vetni a *Hitelbank, a Hazai Bank és a Kereskedelmi*
Bank is. A bankoknak a külön biztosítási ügynöksé-
gek bevezetésével az a célja, hogy *központosítsa az*
érdeklőkörüköz tartozó iparvállalatok és intézmények
biztosításait. A terveh vett intézkedés fontosságát
legjobban megítélhetjük abból, hogy például a *Hitel-*
bank iparvállalatának biztosítási díjai a *kétmillió*
pengőt is meghaladják s a *Pesti Hazai* csak jelző-
adós feleinek gazdasági és terménybiztosításai *1 1/2*
millió pengő díjforgalmat tesznek ki.

A magántszítviselők szolgálati viszonyának
rendezéséről szóló törvény tevétekezéséig nagyon
érdekes szempont felvetésével szól hozzá az
Országos Hitelvédő Egyszület abban a memo-
randumban, amelyet most a kereskedelem-
ügyi miniszter elé juttatott. Az O. H. E. *átla-*
láltságában nem kifogásolja a tervezetet, de
kéri, hogy a fizetésképtelenségbe jutott vállala-
latok alkalmazottainak igényeinek tegyenek
különbösgéte azok között a tszítviselők között,
akiknek nagy fizetésük volt és főleg azokat ne
részesítsék különös védelemben, *akik egyttal*
a részvénysárság részvényeinek is tulajdono-
sai. Az O. H. E. itt azonban a *családi részvény-*
sárságoknál elhelyezett tszítviselőkre, rend-
szerint igazgatókra gondol, akiknek amugy is
szerződésileg biztosított jogaik vannak és akik
kiegészítési igényei miatt a fizetésképtelen-
ség állapotába jutott részvénysárságok hite-
lezőit rendszerint nem lehet méltányosan ki-
legitálni, mert a még megmaradt vagyonot *vég-*
kiegészítés címén az ilyen igazgatók viszik el.
Az ilyen részvénysársági igazgatók gyakran
életfogytiglan, 10-15 évre szóló szerződéseket
biztosítanak maguknak, miért is a memoran-
dumban azt kéri az O. H. E., hogy a *vállalat*
fizetésképtelenné válása, csődbe, kénszeresze-
ségbe vagy kényszerfőlszámolásba jutása esé-
tén a szerződésből folyó fölmondási időt a tör-
vényes fölmondás idejére lechessen redukálni,
mert igazságtalanság, hogy éppen azok, akik-
nek hibás vezetése folytán került a vállalat in-
volúnciális helyzetbe, legyenek a megcsorbi-
tói a hitelezők érdekeinek. Ugyancsak érde-
kes a memorandum kifejezést az a kíván-
ság is, hogy *fizetésképtelen vállalatok tszít-*
viselőinek külön jutalom, vagyis az ugyneve-
zett remuneráció ne legyen kifizethető.

A zsírókötések magassága miatt eddig csak a
tőzsdé baloldali parkettjén, az értéktőzsdén hang-
zóttak panaszok, sőt újabbban *heves kifakadások.*
Most a *gabonatőzsdé érdekelteik* körében is erős ha-
ngulat támad az ellen, hogy a *Giró és Pénztárügylet*
zárszámadásai a gabona- és értékereskedelem rová-
sára vannak fölépítve, ahelyett, hogy a nehéz idők
követelményeinek megfelelően a *resztkötések*
apaszásával hoznák egyensúlyba a zárszámadás
mérlegének serpenyőit. A mai helyzet, amint most
már nyíltan hangoztatják, nem bírja el, hogy a *Giró*
és Pénztárügylet személyi számlái a nagy bankok
ilyenfajta számláival vetekedjenek s követelik,
hogy e téren is léptessenek életbe olyan reformokat,
amelyek a *penztár vezetőknek minden kiváló érde-*
mét figyelembe veszik ugyan, de összhangozt terem-
tenek a tőzsdé súlyos helyzetével. Általában egyre
elemibb erővel tör ki a panasz a *tőzsdéi vezetési*
elernyedés ellen, aminek egyik súlyos tünetét látták
a szabvati tanácsülésen is, amelynek napirendjére
fontos *gabonaiüzleti kérdések* voltak kitűzve, de azokat
az érdeklődés hiánya miatt *le kellett venni a*
napirendről s az egész tanácsülés mindössze néhány
apró és a forgalomban amugy sem szereplő papír
törlesztését határozta el.

A cementipar volt az elmúlt gazdaságpolitikai
kampány legerősebben támadott ága és bi-
zonyára élénk emlékeztetőben van mindenkinék
az a parlamenti esata, amelynek folyamán
Sándor Pál többek közt azt iparkodott bebizo-
nyítani, hogy a *cementárak magassága okozza*
a magyar építőipari index rendkívüli magas-
ságát. Akkor a vita nem dőlt el, mert a bi-
zonyítást olyan tere vitték, amely komplikált
váltánál fogva az egész kérdést ellassította.
Azóta elaludt a vita, az érdeklődés ellanyhult
e fontos kérdés iránt, a cementgyárak esőnd-
ben folytatták működésüket, mígsem most az
a hír száll föl a cementárak emelkedésé-
géről, hogy a gyárak újabb intézményi létesítettek,
amely *cementárak családai részvénysárság*
néven még szorosabba fogja fűzni őket. Az
alapítással egyidejűleg természet en a ce-

Két-három évvel előzött még 160 tszítviselője volt
a Mercurbanknak, amely ma már csak 18-20 ember-
rel végzi munkáját. Az elbocsátott tszítviselők pár
utón igyekeznek érvényesíteni követeléseiket s a
közel napokban ismét két elsőfokú ítélet hangzott
el a tszítviselők javára. Most az elbocsátott tszít-
viselők igényei dolgában *újabb fordulat állott be*
azáltal, hogy a bíróság a nyugdíj kifizését magasab-
ban állapította meg, mint amelyek alapján az el-
bocsátott tszítviselők nyugdíjukról lemondtak s most
tűbben arra az álláspontra helyezkednek, hogy ők
csak a régi, jelentéktelen nyugdíjról mondtak le, de
lemondásuk idején nem ismerték a bíróság magasabb
kulesmegállapítását.

TUNGSRAM

Váltóhitelt
folyósítunk kereskedőknek elő-
nyösen árufedezeti céljában.
Budapesti Hitel és Jelzálogbank, V., Akadémia-u. 3.

Dr. KAJDACSY szakorvos,
rendel: 10-4 és 7-8-ig
VIII. József-körut 2. szám férfi- és női betegeknek

PLUMA-pehelypaplan!

Brokátelyem áthuzattal, garantált pehely 120.— pengő
Speciális módszer szerint készített régi 33.— pengőtől kezdve
dunnából gyönyörű pehelypaplant már...
IV. Kamermayer Fáyoly-utca 10
Szervita-ter sarok
Címre ügyelni!
Vidékre mintákat küldünk

PLUMA-paplangyár

Magyar Légiforgalmi Rt
Őszi menetrend
Ervényes szeptember 1-től október 31-ig.
6.30 15.00 ind. Budapest érk. 9.50 16.35
8.15 16.45 érk. Wien ind.* 8.15 15.00
* Vasárnap 9:00 órákor indul
Közvetlen csatlakozások
Európa összes állomásai felé
Az a t o b u s s Budapesten a „Vadászkürt”-szállótól
10 perccel, Wienben a Hotel Bristol-tól 40 perccel a
repülőgép indulása előtt indul
Folyósítás és jegyváltás:
BUDAPESTEN: a Magyar Légiforgalmi Rt. légiutasírsá-
girodájában, IV. Váci-utca 1. szám alatt (telefon 808-88);
a Közönségi Menetjegyi Irodában és annak összes fiókjaiban,
WIENBEN: Luftreisebüro der Österr. Luftverkehrs A.G.
1. Kartnerring 5. Tel. R 28-1-21
Posta- és csomagforgalom Európa valamennyi állomá-
sára felé. Folyósítási táblák, tarifák és menetrendek
a társaság szállítási osztályánál. Telefon 808-89

A mezőgazdasági termésértékesítés megoldása a kormány legsürgősebb feladata

Egyes agrárkörök ismét a gabonaközpont eszméjét vetik fel, amelyet a komoly mezőgazdasági körök elutasítanak

(A Reggel tudósítójától.) A szombati minisztertanács, amint azt a tegnapi sajtóközlemények már hírül adták, örökon keresztül foglalkozott a mezőgazdasági termésértékesítésének problémájával, miáltal az a kérdés végére, a kormány megítélése szerint is, nemcsak a legsürgősebb, de

egész gazdasági helyzetünk döntő kérdésévé vált.

A minisztertanács tárgyalásairól mindössze csak annyi szivárgott ki, hogy az egyes tárcák közötti tárgyalások haladéktalanul megindulnak, azok eredményei már a legközelebbi, pénteki minisztertanács elé kerülnek végtelen döntés végett. A mezőgazdasági értékesítés kérdésének ezt a most már viharos gyorsasággal készülő megoldását azok az étes megjegyzések kényszerítették ki, amelyek vezető agrárkörökben a minap elhangzottak és amelyek azt hangsúlyozták, hogy

a kereskedő és termelő közötti harcok helyett sokkal célrányosabb volna egész erővel a kormány ellen fordulni a megfelelő agrár- és kereskedelmi politika érdekében.

A mezőgazdasági helyzet három tényező által súlyosodott. Először azáltal, hogy a mezőgazdaság céljaira pénzét eltereltemi alig lehet, másodsor, mert a gabonákra folytonos súlygyarapodás folytán a termésnek minden áron való eladását válságos öngyilkosságnak kell tekinteni, harmadsor pedig, mert az osztrák mezőgazdasági intézkedések, vezessenek akár a szubvenciók, akár pedig a monopóliumok megoldásához, mindenképpen súlyosan érintetik a magyar agrárkivitelét. Az osztrák kivétel a lefolyt évben 6 millió métermáza volt gabonában, amelynek egyharmadát, 2.220.000 métermázát Magyarország szállított, míg az 1,3 millió lisztimportországból közel 900.000 métermázát is mi fődoztunk. Ilyen körülmények között, ha a várható osztrák intézkedések csupán a gabona- és lisztbevétel szabályozására terjednének is ki, máris érzékenyen érintenék agrárérdekeinket. Amint A Reggel

értesült, az agrárkörök egyik rétegében a helyzetből való kibontakozás eszközüül ismét a gabona- és lisztkivitel központosítását emlegetik és

ujból fölvetik egy gabonaközpont létesítésének gondolatát,

amit ezúttal azzal iparkodnak alátámasztani, hogy Ausztriában is csak egy-két bécsi társaság kezében van egyesítve az import és hogy nagyjában ugyanaz a helyzet Németországban és Csehországban is. Ezek az agrárisok azzal érvelnek, hogy a nevelőknek ilyen szervezőtevényt segíthet. Csak természetesen, hogy ezekkel a tervekkel szemben úgy a gabonakereskedelemben, mint komoly agrárkörök a leghatározottabban elutasított álláspontot foglalják el, mert egyfelől nem hiszik, hogy az osztrák monopóliuszituk törekvések egyhamar megvalósuljanak és mert másfelől már

törkig vannak azokkal a bürokratikus értékesítési szervezetekkel, amelyek eddig is csak kárt okoztak

és amelyeknek nem kis részük van abban, hogy az exportra hivatott legális magyar kereskedelemben minduntalan akadályozva van erőnk szabad kifejtésében. A hangulat határozottan a kereskedelemben mellett van ezúttal és nincs sok kilátás arra, hogy ismét bürokraták kezébe tegyék le a legfontosabb gazdasági érdekek szolgálatát, ami annál is inkább valószínű, mert Bud, aki mindenkor hangoztatta a kereskedelemben fontosságát, nem állhat ilyen centrális szerv létesítésének eszméje mellé. A kereskedelmi miniszter igen helyesen elsősorban a fuvardíjkezelvények terén adandó mérséklésekkel iparkodik a mezőgazdasági értékesítés segítségére sietni. Annyi bizonyos, hogy a helyzet egy pillanatra sem tűri tovább az efféle harcokat, hanem sürgősen követeli, hogy a kormány az amugy is legutolsó percben minden koteria érdekeinek kikapcsolásával sürgősen a cselekvés terére lépjen.

Ezek azok a szempontok, amelyekre a könyveket vezető adófizetőnek kell ügyelnie, míg azoknál, akik nem vezetnek könyvet, a forgalom megállapítására helyezik a súlyt, miért is leghelyesebb a forgalmi adókönyvet magával elvinni. Az egész eljárás abból áll, hogy a tárgyalás a fél előtt folyik le, a határozatot a fél távollétében hozzák, aztán a félnek tudomására adják a megkérdés, vajjon belenyugozták-e, vagy föllebbez, amely utóbbi esetben a közigazgatási bíróság elé terjesztheti panaszát. Az ilyen panasz a közigazgatási bírósághoz címezve, az elsőfokú adóhatóságnál kell benyújtani a másodfokú határozattal kell 15 napon belül. A panasz beadásának elintézéséig a megállapított adót az esedékesség szerint fizetni kell.

A cukorértékek szilárdsága és forgalmának élénksége az általános tözsdési leromlás közepette föltűnt keltett. Ugyanez az élénkség cukoriparokban a prágai és még a miénknel is ellanyhulabb bécsi tözsdén. Beavatott körökben e jelenség magyarázatát abban látják, hogy az angol cukorvámokat mérsékelni fogják és hogy a nemzetközi cukoripari problémák megoldására irányuló tárgyalások kedvezően haladnak előre. Ami az angol cukorvámokat illeti, köztudomású, hogy az angol kormány tavaly a belföldi cukorfinomító ipar érdekében fölemelte a vámoikat, ami főleg a csehslavák cukoripart érintette érzékenyen. Az új munkáskormány védvámellenes politikája, a hírek szerint, elsősorban a cukoripar terén fog jelentkezni és a vámok leszállításából természetesen a cseh és magyar cukorfinomító ipar kedvezőbb helyzetére kell számítani. Ez a körülmény, párosulva azzal a hírrel, hogy október elején az európai cukortermelő országok a brüsszeli konvenció alapján újabb fölveszik a tárgyalásokat a tengerentúli nyerscukortermelő érdekeltségekkel, megmagyarázza azt a tözsdési szilárdságot, amelyet a cukorrészvények terén tapasztaltunk.

A Frankfurti Biztosító bukása miatt a közönség megröha Frankfurt legérgebb bankját, Berlinből jelenti A Reggel tudósítja: Egy szeszestendős frankfurti bank, a Frankfurter Sparkasse két nap előtt majdnem run aldozata lett. A közönség, amely a Biztosító katasztrófája óta minden bizalmát elvesztette az odaváló pénzintézetekben, hamis hírek hatása alatt megröha az intézetet és betétiel követelte. Akkora tömeg tolongott az utcán, hogy a forgalom teljesen megakadt és a fölzigazott embereket sem a Birodalmi Bank hirtelménye, sem a rendőrizgatóság föllépése a rémhírterjesztők ellen, nem tudta lecsillapítani. A bank minden betétiel azonnal visszafizetett, sőt szombaton, amikor egyébként déli egy óraker zárják a pénztárt, egész délután nyitvatartotta helyiségeit, hogy betevőinek minden követelését kielégítse. A run a Frankfurter Sparkasse nem tudta megindatni és a bankok remélik, hogy most már a közönség visszanyeri bizalmát a többi frankfurti intézet iránt is.

Az adófölszölamlási bizottságok megkezdik munkájukat

Mit kell tenni a bizottság előtt annak, aki soknak találja adóját és föllebbezett?

(A Reggel tudósítójától.) Az adófölszölamlási bizottságok működésének megkezdésére eredetileg e hó 9-ike volt kitűzve, de mert a bizottsági tagok összejelése még nem történt meg, néhány napra elhalasztották a munkálatok megkezdését, amelyek azonban

pár nap múlva most már visszavonhatatlanul megindulnak.

A bizottságok most az 1929. évi általános kereseti, jövedelmi és vagyonaók ellen benyújtott föllebbezéseket intézik el s tárgyalásaikra föltilten megidézik először azokat, akiknek adóját föl akarják emelni, másodsor, akik föllebbezésükben kérték megidézésüket, mindenki másnak megidézése a bizottság elhatározásától függ. Aki adójának kivétele ellen föllebbezett, tartozott bizonyítékait mellékelni föllebbezéséhez. Ha elmulasztotta, fölhiást kapott e bizo-

nyítékok betérésztésére. Aki kapott ilyen fölshölitást s annak nem tett eleget, annak föllebbezését nem fogják érdemben tárgyalni. A fölbebezt adófizetők legnagyobb része a rendszeresen vezetett kereskedelmi könyvek mérleg és nyereség-vesztésszámlára alapította fölbebbezését. Ha könyvvizsgálatot tartottak már nála, de annak megállapításait a fél kifogásolja, akkor

a közadók kezeléséről szölo összejelítés 108. szakaszának 9. bekezdése alapján új könyvvizsgálat megjeltség kérheti a tárgyalás fölfüggesztését,

de ha nem tartottak könyvvizsgálatot, azt most is kérheti, vagy magával viheti könyveit a bizottság elé.

Mint hogy a bizottság előtt fontos kérdés az áruraktár értékelése, a leghelyesebb, ha a felek évvégi áruraktárleletüket viszik magukkal, miután azt a kereskedelmi és iparkamara, vagy az Omke által hitelesítették abból a szempontból, hogy a leltári egységárak megfelelnek a tavalyi évvégi forgalmi vagy beszerzési áraknak. Nagyon fontos a bizottság előtt a hitelezők számlája, az átmeneti tételek számlája és az adószámla. Az első kettőnél a forgalmiadó kérdése a fontos, míg az adószámlánál azt keresik, hogy az általános keresetiadó alapjából csak a közvetett, forgalmi és fogyasztási adók vannak-e levonva, mert csak ezt szabad levonni, a jövedelem-, vagyoni- és általános kereseti adót azonban nem. Fontos szerepe van a bizottság előtt a költségszámlának is, amelyet abból a nézőpontból vizsgálunk, hogy valóban csak a vállalatot terhelő költségek vannak-e elkönyvelve,

vagyis nincsenek-e benne például a háztartási költségek is.

Ne utazzék összel külföldi gyógyhelyre! Legszöbb az ösz a Svábhegyen!

Svábhegyi Szanatórium

a világ egyik leszöbb és legmodernebb subalpin, (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézete

A külföldi ut költségeiért: jegy, utlevél, vízum stb., egy hétig üdülhet a svábhegyi Szanatóriumban

Napidíj: a dependencia villákban. 22 P-töl az új főépületben. 26 P-töl

Összörl diétás étkezéssel az össez vizkurákkal és fizioterápiás kezelésekkal együtt

Okos ember csak jó-t vegyen.

Olcso bunda Dán-töl legyen

Dorotya u. 5

Mindig a Whippet volt elől

— a többiek csak követtek

Ismét vezet a 40 HP.

SUPERIOR Whippet

a világ kimagasztó autóértéke

„FINGERTIP CONTROL“

Szenzációs biztonság
Jöjjön el és gyözdöjjen meg

Vezérképoiselet: VI., Andrássy út 34. sz.
Telefón: Aut. 288-34

SAKORVOSI

rendelő vér- és nemibeteg részére ÉZÜST SALYARSAN ÖLTÁS

Bendelés egész nap, Rákóczi út 92, L. o. l. Rökussal szemben

VASÁRNAPI SPORT

Birói elnézés példátlan botrányt robbantott ki a Hungária-Bástya mérkőzésen, amely a közönség tüntetése miatt 21 percre félbeszakadt

A Hungária 6:1-re győzte le a szabálytalan második gól után összeeső Bástyát. — A Ferencváros ragyogó játékkal 8:0-ás rekordgyőzeimet aratott a III. kerület ellen és az idei bajnokság első favoritjává lépett elő. — A Budai Harihárom Kaposvárot is folytatta győzelmi sorozatát. — A Kispest és a Pécs-Baranya eldöntetlenül játszott

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi futballmérkőzések legörvendetesebb eseményével a Ferencváros—III. kerületi mérkőzés első félidője szolgált. Az a játék ugyanis, amelyet a zöld-fehér csapat akkor produkált, a legjobb, legszebb és legtehetségesebb magyar futball volt, kostonló a labdarúgásnak régóta nélkülözött desszertjéből. Desszert helyett mi már régóta száraz kenyéren rágódunk, isten éltesse tehát a Ferencvárost, amely ehhez az ingyen-falathoz hozzásegített bennünket és amely egyszóval feleltette velünk azt a kínos botrányt, amely az Üllői-uti pálya első vasárnapi mérkőzésén, a Hungária—Bástya-meccsen tört ki. A jó III. kerületet 8:0-ra legelőzni önmagában is szép teljesítmény, de ilyen ragyogó játékban leggyőzni: ez már azt jelenti, hogy a zöld-fehérektől idén aligha lehet a bajnokságot elvitatni. A Hungária vasárnap sem talált meggát. Ticskának balszélre állítása javított ugyan a csatársoron, a gépezet azonban egyelőre még mindig döcög és nyikorog. A rossz Bástya ellen így sem volt nekéz 6:1-es győzelmet kiharcolni. A Budai Harihárom Kaposvárot folytatta győzelmi sorozatát. A Somogyot 2:0-ra verte, de ehhez már szükség

volt Fortuna istenasszonyának támogatására is. A Kispest és a Pécs-Baranya 0:0-ban egyeztek ki, úgy, hogy a bajnoki tabella nem hoz sok változást. Az egyetlen szenzáció, hogy a Budai Harihárom még mindig vezet 12:0-ás (!) gólaránnyal:

1. Budai Harihárom	—	3	3	0	0	12:0	6
2. Újpest	—	3	3	0	0	10:2	6
3. Ferencváros	—	2	2	0	0	11:1	4
4. Hungária	—	3	1	1	1	9:6	3
5. III. ker. FC	—	3	1	1	1	4:11	3
6. Nemzeti	—	3	0	2	1	4:5	2
7. Somogy	—	3	0	2	1	4:6	2
8. Boesky	—	3	0	2	1	4:9	2
9. Bástya	—	3	1	0	2	6:13	2
10. Pécs-Baranya	—	3	0	2	1	1:4	2
11. Attila	—	3	0	1	2	2:8	1
12. Kispest	—	2	0	1	1	0:2	1

Itt említjük meg, hogy a vasárnapi forduló nemcsak a Ferencváros ragyogó játéknak örvendetes szenzációjával szolgált, hanem olyan kínos botrányjal is, amely párját ritkítja a labdarúgás mozgalmás történetében. Ezt a botrányt birói elnézés, majd a közönség egy részének lármás tüntetése robbantotta ki, úgyhogy a játék nem kevesebb, mint 21 percre szünetelt.

Hungária—Bástya 6:1 (1:1)

Üllői-uti pálya. — 10.000 néző. — Biró; Biró Sándor

A Hungária, különösen amióta a harmadik profibajnokságot a Ferencvárostól elhódította, nem örvend nagy szimpátiának az Üllői-uti pálya törzsközönsége előtt. Az ideges zöld-fehér publikum a Hungária—Bástya-mérkőzés elején a legférgyelmezettebben viselkedett és csak akkor tört ki a botrány, amikor a bíró a második félidő 11. percében elnézte, hogy Hirzer kézzel sodorta be a labdát a kapuba

és a gólt — a két-fehérek vezető gólját — megítélte. A Bástya protestált, sőt Emmerling a labdát a hóna alá esapva, levonulásra akarta rábírní csapatát, amire Biró Sándor, igen helyesen, a határbíróhoz fordult, hogy nem látta-e szabálytalanságot? A határbíró nem látta a handest (?), a bíró tehát jóhiszeműen ragaszkodott a gól megítéléséhez. Négy perig a közönség éktelen zsvaja közepette folytatódott a játék, de a 15. percben,

amikor a B. tribün rákezdett a refrénszerű „hülyézésre”, a bíró kétszeres sípjellel félbeszakította a játékot, hogy időt adjon a fanatikus nézők kedélyének lecsillapodására.

Az öltözőjébe visszavonuló bíró után a Bástya is otthagya a pályát, míg a Hungária csapata kiünnmaradt és a játék folytatására várt. Ez újabb fültkoncertre bírta a Ferencváros fanatikusait. Husz perc telt így el a legkínosabb bizonytalanságban, miközben a pályán csak annyit történt, hogy

szócsövön át nyugalomra intették a közönséget,

ami az elégedetlenkedőknek ismét csak lármás tüntetése adott alkalmat. A játék félbeszakítása azért tartott 21 perig, mivel

a Bástya játékosai, Hapa trénerük utasítására, már civilek öltözöttek,

ugy értelmezvén a játék szüneteltetését, mintha a bíró végleg lefújta volna. Husz perig tartott azután, amíg a szegedi fiúk újra dresszbe bújnak, de a szabálytalanul megítelt gól alapján elvette a kedvüket a további küzdelemtől. A hátralévő 30 percben legjobb emberük, a megsérült Emmerling, már csak statisztát és végül ki is állt, úgy, hogy a Hungária a finisben aránylag könnyen szerezte meg a győzelmet.

A Hungária technikai és taktikai fölényét a botrány előtt nem tudta gólokra átvaltatni.

A Jeckl, Barátky, Kalmár, Hirzer, Tieska összeállításban a két-fehérek nyilván rátaláltak standard csatársorukra, de Kalmár föltűnő indiszpozíciója miatt az első félidőben nem boldogultak. Kalmár, akárcsak Prágában, csak a finisben talált magára, ami azután végleg eldöntötte a meccs sorsát.

A csatárok közül csak Hirzer és Barátky elégtett ki, a halvesorban pedig egyedül Kléber, Remmer és Rebró szorgalmasan rombol, a csatársor azonban nem veszi hasznukat. A közvetlen védelemből az energikus Kocsis magaslott ki. Mandl sokat hibázott, míg Ujvári már az első gól elnézésével tette lehetetlenné magát.

A Bástya csatársora sürgös újjászervezésre szorul,

mert mostani összeállításában száználmasan gólképtelen. Egyedül a veterán Solli vitte néha frontba csatártársait, akik közül Küttl volt a leggyöngvé. Egészen szürkén játszott a halvesor is, míg a védelemben csak Emmerling volt kifogástalan. A válogatott Kronenberger csak a második félidőben javult föl,

Ferencváros—III. kerületi FC 8:0 (4:0)

Üllői-uti pálya. — 18.000 néző. — Biró; Majorszky Ferenc

Közel négy hónapja, hogy a Ferencváros utoljára játszott az Üllői-uti sporttelepen, érthető tehát, hogy sikereiben gazdag déltamerikai turnéja után óriási érdeklődés kísérte első budapesti startját. Ennek eseménye nem a csapat lelkes fogadtatása volt, hanem

az a ragyogó stílusú játék, amelyet különösen az első félidőben folytatott és amellyel minden eddigi teljesítményét fölülmulta.

Nem is lett volna rossz típ, ha a Ferencvárost állítják ki, persze mostani kondíciójában, az Európa Kupáért Csehszlovákia ellen, mert a világbajnok Uruguayt verő zöld-fehérek mai pompájukban a csehekét is lépték volna.

A pályára lépő Ferencvárost egyetlen ellenjénzés fogadta.

A csapat először a B) tribün elé vonult, ahol uruguayi mintára, fölemelt jobbkezzel üdvözölte törzsközönségét, majd a közönségüket, az A) tribünt és végül az állóhely közönségét. Ezután a pálya közepén körbe állt a csapat. Dr. Springer Ferenc, az FTC alelnöke lelkes üdvözölésedet mondott. A III. ker. FC nevében Szende Fülöp köszöntötte a csapatot, míg Werner a III. kerületiek csapatkapitánya vírágcsokrot nyújtott át a zöld-fehéreknek. Az

de akkor sem volt kifogástalan. Az első félidőben nagyon unalmas és nivótlan a játék.

A széllel hátban játszó Hungária kényelmeskedik, úgy, hogy Solli a 4. percben kiszökik, centerét a Hungária kapkodó védelme elől

Schwartz fogja el, aki 15 lépésről, a későn vetődő Ujvári hibájából, könnyen védhető gólt lő (0:1).

Barátky szabadrugását Beneda korner árán menti, majd a 10. percben

Tieska centerre okoz zavart a Bástya kapuja előtt, amit ügyesen használ ki Hirzer és két lépésről kiegyenlítő.

Az iram a kiegyenlítő gól után élénkül. Barátky újabb szabadrugását ismét korner árán teszi Beneda ártalmatlanná, de már Hirzer lövését szép stílusban védi. Kalmár a Tieska—Hirzer támadások befejező akcióiról rendre lekésti. Tieska támadást Kronenberger kornerre szereli. Remmer bombáját Beneda menti. A Hungária csatársora bosszúsan gólképtelen. Végre Tieska a 42. percben pompásan szökött Barátlyt, akinek lövése centiméterekre a gól mellett süvít el. Szünet után a Bástya kerül frontba. Varga Solit indítja a tűzvonalba. A centerezés élt téveszt. Később Péter lövését Ujvári ismét ügyefogyottan védi. Tízperenyi Bástya-ostrom után Tieska rohan le a félvonalon és

centerét Hirzer kézzel üti be a gólna (2:1). A játék két percre szünetel, majd vad irammal és elég kiméltlenül hadakozik mind a két csapat, a közönség pedig állandóan a bírót szítja, aki a 15. percben a játékot félbeszakítja és levonul. 21 perces szünet után végre újra előkerülnek a Bástya játékosai, de

a bicegő Emmerling a csatársor jobbszélén statisztál, míg a jobboldali hátvéd — posztját Varga foglalja el.

A szegediek nehezen lendülnek bele a játékba, annál élénkebben rohamoz a Hungária. A 17. percben Remmer Kalmárt szöketti, ez

Hirzerhez ovábbítja a labdát, aki közelről védhetetlen gólt rug (3:1).

A két-fehérek nyomását föltűnve kerülnék. Kornerük egyelőre eredménytelen, annál szebb a következő támadásuk. Kalmár Hirzert hozza gólhelyzetbe, aki

Tieskának engedi át a labdát és a végre a rendes helyen játszó balszélről nehézből remek gólt lő (4:1).

Az utolsó negyedórában Emmerling végleg kiáll. A 29. percben

Barátky labdáját Kalmár értékesíti góllá (5:1), míg a 42. percben öngól állítja be a végeredményt. Barátky ugyanis szökött Tieskát, akinek a centerre

Beneda vetődik, de a labda Péter testéről irányt változtatva, az ellenkező sarokba perdül (6:0).

ünneplések ezzel be is fejeződtek és megindult a játék, amelynek már az első percei is a legkellemesebb meglepetést jelentették, mert

a Ferencváros, sablonoktól mentesen, olyan magas klasszisu futballt játszott, amilyent eddig a legjobb külföldi csapatoktól is ritkán láttunk.

Egészen más Ferencvárost láttunk most viszont, mint amely tavasszal délamerikai utjára indult.

Különösen szembetűnő Kohut, Bukovi, Hungler és Amel följavulása,

de Turai és Takács II. is jobb, mint valaha. sőt Rásko is nagyon megtanult a tengeren túl futballozni. Vasárnapi játékaival a Ferencváros a profibajnokság első favoritjává lépett elő és ha mostani fényes formájában visszaesés nem következik be, nemhogy vereségtől nem kell tartania, de még pontot is aligha hódítanak el tőle.

Ujtátrafüred-Magas Tátra
Dr. Szentaghy Palace-Szannatorium
Egész éven át üzemben.

„MARS” - félo golyóscsapágy
gyermekkosci világhírű!

Árusítja kizárólag: **BRUCK VI, Andrassy-ut 38**
(Rárisi Aruházzal szemben)

A III. kerületi FC nem játszott rosszabbul, mint máskor,

sőt közvetlen védelme nagy elszántsággal látta el igen nehéz feladatát és így a nyolc gól ellenére is díszretet érdemelt. A védelem legjobb embere Werner volt. Fehér néhány labdát óriási stílusban védett, de néhány kiálló hibát is csinált. **Magyarnak** a Ferencváros belső triójával és Bukovival szemben nehéz helyzete volt, de a második félidőben elég ügyesen állta meg a helyét. A csatársorban csak a balzszező **Drössler** jelentett veszélyt, egyedül azonban persze a becsületgölt sem tudta kiverekenni.

A III. kerület nap és szél segítségével játszik. De miután Fröhlich győzge centerét Amsel könnyen fogja, a Ferencváros-gépezet lép akcióba, amely tüntetően akciókkal hozza zavarba az őbudákat védelmet. Az 5. percben Fehér, kapujából kirohanva, igyekszik Turait leszerelni, közben

Takács II.-höz kerül a labda, aki villámgyorsan az ellenkező sarokba plasztróz (1:0).

Kohut támadását Werner akasztja meg. Fröhlich újabb lövését Amsel korner után menti. Drössler támadását Amsel remek robinzonáddal teszi ártalmatlanná, míg Rázsó ideális centerére későn startol a Ferencváros csatárosa. Kohut két támadását kornerok árán szereli a III. kerületi védelem. Kohut újabb bombázját Fehér fogja el, míg Rázsó centero ismét korneret eredményez. A 22. percben Amsel a 16-oson kívül szereli a III. kerületiek támadását. Nemsokára kornerrel veszélyeztet a Ferencváros. A sarokrugást Rázsó irányítja.

Turai Kohut elé emeli a labdát, aki az elbámész-

Budai Harihárom—Somogy 2:0 (2:0)

Kaposvár. — 3000 néző. — Bíró: Klug Frigyes

Nagy érdeklődéssel várta a kaposvári közönség a bajnokságban kitűnően szereplő budaiak játékát. A harihármások nem is kellett csalódnak, annál inkább a Somogy, amely eddigi legrosszabb játékát produkálta, amiért a közönség tüntetett is ellene. A hazai csapat az első félidőben indokolatlanul

könnyen vette a mérkőzést és amikor az ellenfél már két góllal vezetett, hiába fekküldt bele a játéka.

Az Orth nélkül játszó budai csapat nagyobb lelkesedésével és jobb technikájával meggyőzően győzött, bár a két gólos különbség nem felel meg az erőviszonyoknak. Amíg a budaiakat góljai elérésében a szerencse is segítette, addig a Somogy csatáraitak munkáját bal-szerencse kísérte.

A győztes csapatban kiválóan játszott a

Pécs-Baranya—Kispest 0:0

Pécs. — 5000 néző. — Bíró: Auspitz S.

A Pécs-Baranya legutóbbi kitűnő budapesti eredménye után Pécs közönsége győzelmét várt csapatától, ami megmagyarázza a nagy publikum fölönulását.

A mérkőzés teljesen egyenrangú ellenfelek küzdelmére hozta és így a döntetlen eredmény mindenképen realis.

A játék alacsony nívón mozgott, aminek első sorban az az oka, hogy mindkét csatársor mélyen formája alatt szerepelt. A védelem ezzel szemben kifogástalanul működtek, különösen a két kapus: Szulik és Dénes játszott kitűnően.

A MAC négy, a BBTE három, a Vasas egy stafétabajnokságot nyert

(A Reggel tudósítójától.) Mintegy 1500 főnyi közönség előtt rendezte meg a MASz Magyarország idei stafétabajnoki viadalát.

A bajnokságok felét a MAC szerezte meg.

Számszerint négyet. Az ötödik, biztosra tett bajnokságot, az ifjúsági 4x100 méter hibás váltás miatt veszítette el. A szenior 4x400 méteres stafétában a BBTE a kitűnően futó Szalai segítségével biztosan győzött és Barsinak már nem kellett megerőltetnie magát. Nagyon jól futott 100 méteren Paitz (BEAC). Az ideai bajnoki eredmények mérlege:

sprinttavokon a BBTE, a közép- és hosszú-

gódkod Fehér mellett mellel góba továbbítja (2:0). Toldi támadása korner eredményez. A 22. percben Turai szököttel Takács II.-t, aki Királyt kicselezve,

16 méterről a nap legszebb gólját rugja (3:0). A III. kerület is kornerrel veszélyeztet, de újra a zöld-fehérek kerülnek frontba. A 35. percben

Takács II. lövését Fehér védi, de újra Takácsé a labda, aki most már menthetetlenül befejeji (4:0). Drössler ideális centerét kibaszalaitlanul hagyja a III. kerületiek csatárosa. Fehér Turai szenziós lövését korner árán menti. Takács II. ötödik gólját a kapuja tartja föl.

Szűnet után alaposan lefeke a Ferencváros, mégis újabb négy gólt rug. A 3. percben Király Takács II.-t korner árán szereli és

Rázsó sarokrugását Turai védhetetlenül a sarokba helyezi (5:0).

Drössler centerével Schlier próbál szerencsét, de Amsel ment. Kohut, majd Toldi támadása korner eredményez. A 21. percben Rázsó centerét Toldi fejfel továbbítja.

Fehér ügyetlenül véd, mire Toldi a labdát kétlépésről bekannalazza (6:0).

A III. kerület kornerre után Obitz is korner erőszakol ki. Toldi lövését Fehér fogja, míg Rázsó centerét Takács II. ofsajrdról továbbítja a hálóba. Az érvénytelen gól után a 34. percben

Takács II. Kohut centeréből nyolc lépésről érvényes gólt lö (7:0).

Toldi bombaszerű lövését Fehér nagy bravurral menti. A 38. percben Király hibáját igenesen használja ki

Takács II., aki menthetetlen gólt rug (8:0).

Lantos—Oláh—Löwi-védelem.

A halvesorból Steiner, a csatársorból pedig Schmidt, Ember és Himmer érdemelnek elismerést. A Somogyban csak Szattynin és Sztrakovics volt végig jó, a második félidőben Morray és Jakube is megfelelték.

Eleinte a budapesti csapat játszik fölényben és bár számos gólhelyzet adódik a kaposváriak kapuja előtt, csak a 15. percben esik az első gól.

Ember labdáját Stanzecik Schmidhez juttatja, akinek gurított lövését a fölénykedő Kubala beengedi (1:0).

Két perccel később Kubala hibásan fut ki: a labda Schmidté.

Emberhez kerül, aki gólt lö (2:0).

A második félidőben a budaiak védekezésére rendezkednek be és így hiába ostromol a Somogy; az eredmény nem változik.

A II. proflliga bajnoki eredményei. Sabária—BAK FC 4:2 (2:0). A Sabária végig nagy fölényben játszott. Góllövők: Szladovits (2), Borbély. A negyedik öngóllal esett. — VAC FC—Józsefváros 3:1 (1:1). A VAC FC továbbra is a II. liga vezetőhelyén áll. — Rákospalota—Merkur 1:1 (1:0).

Amatőr I. oszt. bajnoki mérkőzések: MTK—Testvériség 3:0. Törökócs—BESZKART 1:0. BSE—BTC 4:1. UTE—III. ker. TVE 8:1. Fer. Vas.—Postás 2:1. BEAC—Pestújhely 3:2. 933-as FC—FTC 1:1.

Magyar Kupa-mérkőzés Miskolcon. Attila—Meyyer 1:0 (0:0). A győztes gólt Szeder rugta a második félidő 32. percében.

Ferencváros B.—VAC B. 6:0 (4:0). Szövetségi díjmérkőzés.

távfutásban a MAC tartja biztosan a vezető helyet.

Szenior-bajnokságok:

4x100 m. staféta. Bajnok: BBTE (Ódri, Barsi, Szalai, Rergamb) 43.7 mp. 2. MAC (Farkas, Pintér, Németh, Darányi) 44.2 mp. 3. MAC 44.4 mp. — Két előfutam után a döntőben könnyen győzött a BBTE. Negyediknek a BEAC került a döntőbe. Paitz remekül futott.

4x400 m. staféta. Bajnok: BBTE (Dárday, Ódri, Szalai, Barsi) 3 pere 27.6 mp. 2. MAC (Károlyi, Farkas, Somfay, Szabó) 3 pere 31.2 mp. 3. MAC 3 pere 34 mp. — A BBTE jó idővel, nagy fölényrel győzött. Elsősorban Barsi és Szalai futottak jól. A startnál a MAC és a BEAC kezdőemberei összekötöztek, mire a BEAC följárja, a nagy hátrányaba került MAC-ot pedig csak Magdiés jó finise hozza föl a harmadik helyre.

4x1000 m. staféta. Bajnok: MAC (Belloni, Benke, Szerb, Szabó) 17 pere 22.4 mp. 2. MTK a 17 pere 39 mp. 3. UTE 18 pere 04.6 mp. (Pestv. ker. ker.) — A MAC győzge idővel fölényesen győzött. Az UTE törekvő együttese kerületi rekordot javított.

5000 m. csapatverseny. Bajnok: MAC (Szerb 1, Belloni 6, Gyulai 7, Kultaár 8, Hrenyovszky 11) 33 pont. 2. ESC 51 pont. 3. Vasas 58 pont. Egyénileg: 1. Szerb MAC 16 pere 22.4 mp. 2. Gópný ESC 16 pere 24.6 mp. 3. Majorsí ESC 16 pere 26.8 mp. — Az egész

mezőny győzge tempót fut. Eleinte Gégény halad az élen, majd Szerb fölzárkózik és biztosan nyeri a versenyt. A MAC csapata végig együtt ment.

Ifjúsági bajnokságok:

4x100 m. staféta. Bajnok: BBTE (Marosi, Scheier, Szabó, Kovács) 45.2 mp. 2. MTK 45.6 mp. 3. FTC 45.9 mp. — A favorit MAC-staféta szerencsételen versenyt futott, mert a második váltásnál a botot elcséjtette. A BBTE 3 méterrel győzött.

4x400 m. staféta. Bajnok: MAC a) (Kiscelli, Nád-újfalvy, Duha, Nagy) 3 pere 41.6 mp. 2. MAC b) 3 pere 42 mp. 3. FTC 3 pere 46 mp. — A két kitűnő MAC-csapat nagy kiudelmel vívott a győzelemért. Győzött az első csapat 5 méterrel.

4x1000 m. staféta. Bajnok: MAC (Paulik, Andor, Petrik, Mészáros) 11 pere 35.4 mp. 2. FTC 11 pere 47 mp. 3. BBTE 11 pere 48.2 mp. — A MAC föltartva győzött. Az FTC második helye váratlan.

3000 m. csapatverseny. Bajnok: Vasas 22 pont. 2. MTK 33 pont. 3. MTE 84 pont. — Egyénileg: 1. Cserháti (MTK) 9 pere 47.2 mp. 2. Jánoska (Vasas). 3. Zachumnecky (Vasas). — A nagy hosszútávúfutógrádkal rendelkező Vasas biztosan verte riválisát, az MTK-t.

Király Pál negyedik, Lovas Antal hatodik lett a bécsi marathoni versenyen

Tuschek új osztrák rekorddal győzött

Bécs, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délutőlt futották le Bécsben — WSC-pálya—Tullnerbaeh és vissza — 42.2 kilométeres távon a bécsi marathoni versenyt. Huszonketten állottak a starthoz és a verseny végig igen szép sportot nyújtott. Győzött az osztrák Tuschek (WAC), aki új rekordot futott 2 óra 44 pere 42 mp. igen jó idővel. 2. Machatsch (Reichsbund, Wien) 2 óra 53 p. 3. Jacobi osztrák 3 óra 2 p. 49 mp.

Király sokáig futott a második helyen, de végül meg kellett elégednie a negyedik hellyel

3 óra 3 p. 41.5 mp. idővel. A 46 éves Lovas remek versenyt futott és a hatodik helyen végzett 3 óra 13 p. 24 mp.-cel. Tuschek beérkeztek az osztrák, Király befutása alkalmából a magyar „Himnusz”-t játszották.

A pécsi Szabó hét métert ugrott Grácban,

de a dunántúli atléták 60:39 arányú súlyos vereséget szenvedtek

Grác, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójától.) Stájerország és a Dunántúli válogatott atlétáinak hatodik mérkőzése 60:39 arányban a stájer atléták meglepően fölényes győzelmével végződött. Az eddigi hat találkozás közül négy szer a Dunántúli kétszer pedig Stájerország győzött. Részletes eredmények:

- 100 m.: 1. Glager (o.) 11 mp. 2. Helfferich (o.) 11.2 mp. 3. Mihályi (m.) 11.4 mp. — 400 m.: 1. Johannesz (m.) 53.1 mp. 2. Spamut (o.) 54 mp. 3. Puggell (o.) 54.6 mp. 3. Nyrvási (m.) — 1500 m.: 1. Friebe (o.) 4:21 mp. 2. Margreiner (o.) 4:23.2 mp. 3. Vass (m.) 4:29 mp. — 5000 m.: 1. Margreiner (o.) 16:23 mp. 2. Pastrello (o.) 16:24.6 mp. 3. Billik (m.) 16:31.2 mp. — Magasugrás: 1. Umfaher (o.) 180 cm. 2. Bodossy (m.) 176 cm. 3. Molvaretz (m.) 172 cm. — Távolugrás: 1. Szabó (m.) 7 méter! 2. Helfferich (o.) 6.69 m. 3. Molvaretz (m.) 6.66 m. — Rúdugrás: 1. Held (o.) 243 cm. 2. Csáki (m.) 343 cm. 3. Schüller (o.) 330 cm. — Súlydobs: 1. Arany (m.) 12.35 m. 2. Horváth (m.) 12.04 m. 3. Schwarcz dr. (o.) 11.89 m. — Diskoszvetés: 1. Medgyasszay (m.) 37.95 m. 2. Varga (m.) 36.48 m. 3. Hoffer (o.) 36.34 m. — Gerelyvetés: 1. Umfaher (o.) 37.95 m. 2. Schwarcz dr. (o.) 36.66 m. 3. Riedl (m.) 36.31 m.

741 méteres távolugró rekord az olasz atlétikai bajnokságok első napjának eseménye. A Bolognában megtartott bajnoki miting eredményei a következők: 100 m. síkfutás: bajnok: Teotti 11.2 mp. Súlydobs: bajnok: Mosca 13 m. 20 cm. 110 m. gátfutás: bajnok: Carlini 15.4 mp! Magasugrás: bajnok: Pacioni 175 cm. Távolugrás: bajnok: Tomassi 741 cm. Olasz rekord! 5000 m. síkfutás: bajnok: Boero 16:39.2 mp. 800 m. síkfutás: bajnok: Tavernari 1:58.2 mp. 4x100 m. staféta: bajnok: Ambrosiana 45.2 mp. Kélapácskötés: bajnok: Pogrioni 45 m. 64.5 cm. 10.000 m. síkfutás: bajnok: Rubino 33 p. 10.2 mp. —

Magyarország 10 km.-es gyalogló bajnoka: Jánosik (MÁV) 52 p. 07.4 mp. 2. Hufnagel Rezső (ESC) 56 p. 12.8 mp. 3. Fehér Dezső (ESC) 1 óra 36 mp. Jánosik végig vezetve fölényesen győzött. Őt induló.

Gyermek-kocsik,
vas- és rézburorok, paplanok, matracok
intézeti vasburorok nagy választékban
és igen jutányosan
HOCHMANN LAJOS cégnél
VII. Erzsébet-körút 4. (Emke mellett)

KOSSUTH-PENSIO
Budapest legújabb és megnyílt
lehetőleg legelőbb pensiója
Kossuth Lajos-tér 10. sz.
(Nádor-utca sarok)
Telefonszám: **976-34** és **996-95**

Békebéli
Tip-Top cipő
Trotén-ujdonosságok beérkeztek. — E heti slágercikkünk:
Saját készítményű férfi fekete félcipő... P 19.50
Saját készítményű férfi barna félcipő... P 21.50
Saját készítményű női fekete 36/39... P 16.50
Székely Miksa Kecskeméti-u. 8

Szekeles nagy fölénnyel győzött a Postás kerékpárosversenyén. A Postás 30 éves főnállás emlékére vasárnap rendezte jubileári pályaversenyét a Millenárison. Részletes eredmények a következők: **Motorvezetéses verseny döntő futama 30 kilométeres távon:** 1. Szekeles (Postás, vez. Nagy Károly), 2. Tóth Gyula (Edison, vez. Bartos), 3. Mirkovits (BSE, vez. Tóth Gyula), 4. Gondi (MTK, vez. Szőke). Szekeles ideje 25 p. 44 mp. Három körrel könnyen győzött. Istenes ebben a versenyben már nem indult, amivel a 25 km.-es futamban rosszullet miatt kiállt *s. a pályarovos a versenyestől eltiltotta. — Klubközi verseny az MTK., FTC., BSE, Postás SE 2-2-2 versenyzójára részére 6x2 körön:* 1. FTC 19 pont, 2. BSE 15 pont, 3. és 4. holtversenyben Postás SE és MTK 15-15 pont. Egyénileg győztes: Györfy (FTC), 2. Zakariás (BSE), 3. Garay (Postás), 4. Mazák (MTK). Györfy legjobb 200 m.-es ideje 12,8 mp. — **Egyesületi 4-es csapatverseny 10 körön** (győztes az a csapat, amelynek három tagja a távot a legrövidebb idő alatt teszi meg): 1. BSE (Vida L., Zakariás, Németh, Bodnár) 5 p. 28 mp. 70 méterrel nyerte, 2. FTC, 3. Postás SE. — **Jubileumi verseny 16-es haladó versenyzók részére** (akik a klubközi meccsben nem vettek részt): 1. Mirkovits (Diadal), 2. Feigl (Postás), 3. Nagy (FTC), 4. Bodnár (BSE). A győztes ideje az utolsó 200 méteren 14 mp. A négy kör. — **Kedzők versenyje 20 körön** (minden ötödik körben spurttal):

1. Nemes (Postás) 21 ponttal, 2. Adamick (Világos) 14 ponttal, 3. Peck (Postás) 9 ponttal, 4. Martonossy (Jóbarát) 7 ponttal.

Szenes (MTK) nyerte a Rákosszentmihályi KK jubileári országúti kerékpárosversenyét. A gödöllői országúton megrendezett verseny győztese Szenes (MTK) 3 ó. 43 p. 20 mp., Papp (KAC) 3 ó. 44 p. 38 mp., Csörgel (MKSz) 3 ó. 44 p. 55 mp., 4. Szélfert (Lehel) 3 ó. 45 p. 06 mp., 5. Paál (Lehel) 3 ó. 45 p. 06 mp. Huszonöt induló. Vida H. Asszól után fűladda. — **Szeniorok versenyéből** (30 km.) kilenc induló közül: 1. Kodzon (UTE) 59 p. 26 mp., 2. Táby (Világosság) 1 ó. 00 p. 46 mp., 3. Zsák (KAC) 1 ó. 00 p. 47 mp., 4. Tóth Gyula (Edison) 1 ó. 01 p. 59 mp. Négy perc késéssel indul (tulajdonképeni ideje: 57 p. 59 mp.).

UTE—Mátyásföldi LTC 4:1. Vasárnap mérkőzött a Rothermere-serleg elni nyertes, a Mátyásföldi LTC a múlt évi győztes UTE-vel és 1:1 arányban vereséget szenvedett. Egyetlen pontját Adler Egon szerezte Leiner elleni meglepetészerű győzelmével.

A DEAC debreceni teniszversenyének kiemelkedő eredményei: **Férfi egyesben:** Kehrling—Báró Vay 6:2,6:2. **Kehrling—Prokesch** 6:1, 6:0. **Férfi páros:** Kehrling, Krepuska—Szemety, Pfaff 6:4, 4:6, 6:1. Kehrling, Krepuska—Bánó, Dresdner 6:3, 4:6, 10:8. **Női egyes:** Dr. Csontné—Lables 10:8, 6:2.

Milyen eredmények várhatók a vasárnapi svábhegyi versenyen

(A Reggel tudósítójától.) Alig néhány nap választ már csak el bennünket az év egyik legkiemelkedőbb sporteseményétől, a Királyi Magyar Automobil Club tizedik **svábhegyi versenyétől.** A vasárnapi versenyre lázasan folynak az előkészületek, már az első nevezési zárlat is nagyszerű startlista alakult ki, az utónevezési zárlatot azonban ennek ellenére **25-ig meghosszabbították** és így előrelátható még egy-két külföldi nagyvész jelenléte. Az eddig beérkezett 61 nevezés **nemcsak nagy száma, hanem kvalitása folytán is biztosítja a verseny sikerét,** mert ugyszólván minden egyes csoportban szerepel két-három „szűz” és így a kemény küzdelem izgalomteljes bizonytalanságot kölcsönöznek a verseny kimenetelére vonatkozóan. A nevezési listán szereplő egy-két versenyző startja bizonytalan ugyan még, így kétséges, hogy

Zichy Tivadar hozzájut-e a jelenleg más birtokában levő kocsijához,

herceg Esterházy ismeretlen okok következtében nem indul, Bugatti kocsiján minden való-

MOTORKERÉKPÁR NAJLÁTHATÓ

színűség szerint a Mercedessel benevezett gróf Arco Zinnebergert fogjuk látni. Nem nevezett ugyan még a lengyel Ripper, ennek ellenére számítanak arra, hogy — amint tavaly — ezidén is Lengyelországból

saját maga által vezetett teherkocsijával megjelenik a startnál,

hogy abból kiemeljék pompás Bugattiját. Hans Stuecknak nemcsak indulása, hanem

abszolút győzelme is majdnem bizonyosra vehető:

a verseny legszebb küzdelmét fogja nyújtani a fiatal magyar bajnokjelöltnek, Szénösy Alánnak küzdelme a rutini Stueckkal. A nagyobb hengerűrtartalmu géppel a vakmerőségéről híres Stuecot legyőzni majdnem a lehetetlenséggel határos, bizonyos azonban, hogy Szénösy nem fog szegényezni hozni a magyar színekre és ha Stuecot nem is, de a többi külföldit maga mögött fogja hagyni. A sportkocsi kategóriában Szini János a favorit, nem lesz azonban könnyű dolga a két Wolferral és Hetecsel szemben. A turakocsi kategória

CHRYSLER...IT...OT...MINDENÜM!

ÁR, TELJESÍTMÉNY, TARTÓSSÁGBAN, UTÓLÉRHETETLEN VÉZÉRKÉPVISELET-VI. ANDRÁSSY-UT. 2.

kimenetele a legbizonytalanabb: az osztrák Wentzlerrel szemben Lyka, Petrovits és Verebélyi fognak küzdeni a magyar színek győzelméért. Petrovits Vidor a Lykaénál valamivel gyorsabb Bugattijával rendkívül komoly ellenfelet Lykának, Verebélyi lassabb Lanciájával csak helyre jöhet be. A motorkerékpároknál az abszolút első helyért az osztrák Gallal és a német Stegmannal szemben Urbach, Balázs és Meggyessy veszik föl a küzdelmet, a miénknek nagyon meg kell magukat erőltetni, hogy a külföldiek győzelmét megakadályozzák. Öldalkocsiban a német Langgal (Standard) szemben Urbach, Meggyessy és Bauer küzdenek, itt már valószínűbb a magyar győzelem. A Királyi Magyar Automobil Club, hogy a nézőközönséget is kielégítse, két hatalmas tribün épített a célnál, ahonnan a cél előtti utvonat érdekesebb részei is láthatók lesznek. A verseny vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik, a pályát azonban már 1/2-10-kor elzárják az autóforgalom elől.

CHRYSLER GYORSTEHERAUTÓJA, FARGO

ÁR, TELJESÍTMÉNY, TARTÓSSÁGBAN, UTÓLÉRHETETLEN VÉZÉRKÉPVISELET-VI. ANDRÁSSY-UT. 2.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság. Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomdárt, Budapest, VIII. Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutch D.

AUTÓ ÉS MOTOR

Varzi, a multheti monzai autóverseny győztese vasárnap a motorkerékpáros Grand Prix-n ismét győzött

Monza, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az elmúlt vasárnap automobilok küzdöttek a Grand Prixért a monzai pályán, míg tegnap a

motorkerékpáros Nagydíjért folyt a küzdelem

ugyanott. A nap szenzációja a

mult vasárnapi győztes Varzinak szereplése, aki Sunbeam motorkerékpárján 137,606 kilométeres átlaggal ezt a versenyt is megnyerte.

A nap leggyorsabb körét is Varzi futotta 151,770 kilométeres átlagsebességgel. A német Klein és olasz Tomassi (mindketten DKW-gépen) fűladdák a versenyt. A 350 km.-es kategóriában Moretti (Bianchi) győzött 3 óra 07,51 mp. alatt, aki az 500 kilométeres távot

Meggyessy Zoltán (BMW) és dr. Szelnár Aladár (Hupmobil) győzött a kecskeméti kilométer-lancén

Kecskemét, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Kecskeméti Sport Club vasárnap csillaguratát és kilométerlancét rendezett. A csillagurta célja Kecskemét volt, míg a gyorsasági versenyt Kecskemét közelében meglehetősen rossz állapotban lévő országúti pályán futották le, ez a magyarázata az aránylag győngye eredményeknek. A lancén leggyorsabb Meggyessy Zoltán volt, aki szűzgépen 126,9 km., oldalkocsival 114,4 km. átlagot ért el. Automobilon dr. Szelnár Aladár (Hupmobil) győzött 96,2 km. átlagsebességgel. A csillaguratának százhatsvan befutója volt. A verseny előtt a szegedi Massa Gyula motorkerékpárjával egy drokba zuhant és komolyabb sérüléseket szenvedett.

Részletes eredmények:

Motorkerékpárok: 175 km. 1. Nott György (DKW) 96,6 km. 2. Balogh Miklós (AKS) 91,1 km. 3. Kupsza Géza (AKD) 84,1 km. — 250 km. 1. Schronek Pál (Zenith) 93,3 km. 2. Nott György (Moto-Guzzi) 87,5 km. 3. Grosinger (Puch). — 350 km. 1. Cserépfalvy (Douglas) 87,2 km. — 500 km. 1. Bányai János (FN) 98,2 km. — 750 km. 1. Meggyessy Zoltán (BMW) 126,9 km.

Öldalkocsik: 350 km. 1. Cserépfalvy (Douglas) 76,6 km. — 500 km. 1. Szőlösy 88,8 km. — 750 km. (sv) 1. Wittenberg (AJS) 77,4 km. — 750 km. (ohv) 1. Meggyessy (BMW) 114,4 km.

Turautomobilok: 1100 km. 1. Stumesz L. (Austin) 76,6 km. — 2500 km. 1. Vermes Gyuláné (Fiat) 60 km. — 3500 km. 1. Dr. Szelnár Aladár (Hupmobil) 96,2 km. — 5500 km. 1. Hartmann László (Hupmobil) 87,8 km.

Sportkocsik: 1100 km. 1. Felely György (Salmson) 70,6 km. — 1500 km. 1. Horti Károly (D. M.) 89 km.

127,5 km.-es átlaggal futotta végig. Második Sandini lett Velocette-gépen 3 óra 27,30 mp.-cel, míg

Handley (Motosascho), aki az ötödik körig vezetett,

motorhiba miatt kiállt. A 250 km.-es csoport győztese 125,409 kilométeres átlaggal Truzzi lett Motoguzzi-gépen, második ugyanez a Motoguzzi-gépen Willa. A 175-es kategóriában

nagy meglepetést okozott Baschierinek (Benelli) győzelme a német Geiss (DKW) fölött.

Geiss egy másodperccel maradt olasz riválisa mögött, aki a 200 kilométeres távot 1 óra 48,19 p., tehát 110,778 kilométeres átlagsebességgel abszolválta. 125 km.-es kategória is szerepelt a Grand Prix-n, ezt Langhi nyerte a kifűnő autóvezető, Rosetti előtt.

Hans von Stuck (Austro Daimler) és Karl Gall (Standard) győzött a vasárnapi „Ecce Homo“-versenyen

Felely Pál BMW-gépen megnyerte a 750-es kategóriát

Brűnn, szeptember 22.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Vasárnap rendezték meg Mährisch-Ostrauban a csehországi Ecce Homo-versenyt, amelyen igen sok külföldi versenyző is résztvett. A magyarokat dr. Felely Pál képviselte, aki **clászort startolt BMW-gépen** és indulását siker koronázta, mert a 750 km.-es kategóriában kategóriarekorddal győzött.

A verseny hőse ismét Hans v. Stuck volt, aki Austro Daimler-kocsijával saját 1926-ban föllállított rekordját megdöntve, új pályarekordot állított föl.

Motorkerékpáron

a nap legjobb idejét Karl Gall (Standard) érte el,

5 p. 27 mp.-es idejével ugyancsak saját rekordját döntötte meg. A kétliteres sportkocsi-kategóriát gróf Arco Zinneberg (Mercedes-Benz), a másféliteres turakocsi-kategóriát Lobkovitz herceg (Bugatti), a másféliteres sportkocsi-kategóriát Spiczky (Wilkow) nyerte. A kétliteres turakocsi-kategóriában Rákossy Lajos (Tatra), az 1100 km.-es sportkocsi-kategóriában Schmick Tivadar (Amilear) győzött. A győztesek ideje a következő: Stuck 5 p. 18,2 mp., Gall 5 p. 27 mp., gr. Arco Zinneberg 5 p. 73 mp. (turakocsi-rekord), hg. Lobkovitz 6 p. 58 mp., Schmick 6 p. 31 mp., Spiczky 7 p. 18 mp., Rákossy 7 p. 33,7 mp., Felely 8 p. 24 mp.

+ A Morriss-kocsik kivételgának legjobb bizonyítékát most adták az angol eszterháziakban, ahol az angol eszterháziak teherautóba hatékony Morriss-terpesszők voltak, amely a legnagyobb teljesítményeket bűnnyiszárral megoldotta. Ez a terpessző a legkiválóbb konstrukciója következtében már többszörösen bizonyította, hogy bármely terpen egy helyreálló alkalmazásával a legnehezebb utat is könnyen megteszi és így járható utakon is mindenívé eljut. Ezeknek a hatékony kocsiknak különleges, de egyszerű és kiváló technikai konstrukciójáról, územbarátjáról és teljesítményéről bármikor szívesen szolgál felvilágosítással a John Fowler & Co. eladási központja, Budapest, VI. Andrásy-ut 28. szám. (Tel.: L. 983-20.)

MICHELINPNEU
AUTÓFELSZERELÉSEK
CITROEN-ES FORD-
ALKA-FRANZENEK
TELEFON: Aut. NAGY JÓZSEF
221-97, 288-63 VI. ANDRÁSSY-UT 31